

Haneeddabaa Odiyaa Laa'entso Mas'aafaa Geluwaa

Haneeddabaa Odiyaa Mas'aafaa Laa"entso shaakuu Haneeddabaa Odiyaa Mas'aafaa Koyro shaakuu ek'k'eedda kaatiyaa Daawite hayk'k'uwaa odiyaa taarikiyaappe doommee. Hewekka Kaatiyaa Solomona mooduwaappe doommiide, I hayk'k'ana gakkanaw de'iyyaa wodiyaa pini kessee. Huup'issa baggan de'iyyaa zaratuu bare aawuwaa Solomona kotan kaateteedda Yihudaa Kaatiyaa Roobaama bolla makkaleedda hanotaa odi simmiide, Yerusaalame laaletteedda wodiyaa, Kiristtoosa yeletaappe kase 586 laytsaa gakkanaw de'iyyaa gedissa bagga Yihudaa taarikiyaa shiishshiide odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Solomone Kaate Gidussaa 1:1–9:31
 Israa'eeliyaa Pudehaa Yaratuu Kaatiyaa
 Roobaama Bolla Makkalussaa 10:1-19
 Yihudaa Kaatetuwa 11:1–36:12
 Yerusaalame Kunddetsaanne Asay
 Baabiloonne Omoodettussaa 36:13-23

Solomone Kaate Gidussaa

(1 Od. 1:1–9:31)

*Kaatii Solomone Aad'd'eeda Eraa Akkanaw
 Woosseedda
 (1 Kat. 3:1-15)*

¹ Daawita na'ay Kaatii Solomone bare kawutet-saa miniseedda. Med'inaa Goday Aa S'oossay aanana gidiide, Aa loytsi gitayeedda.

² Solomone Israa'eeliya ubbaa, sha"aa kaappatuwaa, s'eetuwa kaappatuwaa, daannatuwaa, Israa'eeliya asaa kaaletsiyya ubbatuwaanne golliyaa asatuwaa kaappatuwaa s'eesiide shiishsheedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, Solomoninne shiik'eedda Asay ubbay Gabaa'oonan de'iyya goynniyaa d'ok'k'a sa'aa beeddino; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa k'oomay Muse mela biittaan med'd'o S'oossaa Dunkkaanii yaan de'eedda.

⁴ Kase Daawite S'oossaa Taabootaw Yerusaalamen dunkkaaniyaa giigiseedda, S'oossaa Taabootaa K'Iriyaati-Yi'aariima katamaappe he giigissi wotseedda sa'aw ahi wotseedda.

⁵ Huura na'aa Uura na'ay Bas'aali'eeli nahaasiyaa birataappe ootseedda yarshshiyaa sa'ay Gabaa'oonan Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa sintsan de'ee. Solomoninne he shiik'eedda Asay S'oossaa hewan koyyeeddino.

⁶ Solomone Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa sintsan de'iyya nahaasiyaappe oosetteedda yarshshiyaa saakko, S'oossaa sintsa biide, itti sha"a s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshsheedda.

⁷ He gallassaa k'amma S'oossay Solomonaw k'onc'c'iide, «Taani new ayaa Immanaw koyay?» yaageedda.

⁸ Solomone S'oossaa, «Neeni ta aawuwaa Daawita aggena wolk'k'aama siik'uwaan

siik'aade; yaataade taana Aa kotan kaateyaadda.

⁹ Ha"ikka abeet Medi'inaa Godaw, S'oossaw, neeni ta aawuwaa Daawitaw kase geedda k'aalay poletto. Neeni taana sa'aan de'iyyaa baanaadan c'oratteedda asaa bolla kaateyeedda diraw,

¹⁰ taani ha asaa kaaletsanaw neeni taw aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa imma. Hewe d'ayooppe, ha ne wolk'k'aama asaa ooni ayissanaw danddayii?» yaageedda.

¹¹ S'oossay Solomona hawaadan yaageedda; «Neeni dure gidanaw, woy ak'uwa demmanaw, woy bonchchettanaw, woy ne morkketuu hayk'anaw, woy new laytsay aduk'k'anaw oo chchennan aggade, taani neena kaateyeedda ta asaa ayissiyaa aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa oo chcheedda diraw,

¹² taani new aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa immana. K'ay neeppe kase de'eedda kaatetoo woy neeppe guyyiyaan yaana kaatetookka baynna dureetaa, ak'uwaanne bonchchuwa taani new immana» yaageedda.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, Solomone S'oossa Dunkkaanii Gabaa'oonan de'iyyaa, goynniyyaa d'ok'k'a saappe simmiide, Yerusaalame beedda; Israa'eeliyyaa bolla kaateteedda.

*Kaatiyaa Solomone Minotetsaanne Duretetsaa
(1 Kat. 10:26-29)*

¹⁴ Solomone paraa gaaretuwaanne paratuwaa shiishsheedda. Aw itti sha"anne oyddu s'eetu paraa gaaretuunne tammanne laa"u sha"a paratuu de'iino. I unttunttu paraa gaaretuwa

katamatuwaaninne barenana Yerusaalamen wotseedda.

¹⁵ Kaatii work'k'aynne biray Yerusaalamen shuchchaadan keeletanaadan, zigaykka gad'an dic'c'iyaa etsaadan c'orattanaadan ootseedda.

¹⁶ Solomone paratuu Gibbs'eppenne K'aawe geetettiyyaa gadiyaappe yeeddino. Kaatiyaa zal"anchchatuu unttuntta K'aaweppe shaluwaan shammiide ahiino.

¹⁷ Unttunttu itti itti paraa gaariyaa usuppu s'eetu s'agaraa biran, itti itti paraa itti s'eetanne ishatamu s'agaraa biran Gibbs'eppe shammiide ahiino; Hiitetuwaa kaatetuwaan ubbatoonne Sooriyaa kaatetoo zal"iino.

2

*Solomone Geeshsha Golliyaa
Kees's'anaw Giigisseedda
(1 Kat. 5:1-18)*

¹ Solomone Med'inaa Godaa suntsaw Geeshsha Golliyaanne barew kaatiyaa golliyaa kees's'anaw halchcheedda.

² Hewaa diraw, Solomone tookkiyaawaa toossanaw laappun tammu sha"a asatuwaanne gezziyaan shuchchaa k'oo'anaw hosppun tammu sha"a asatuwaan dooreedda; k'ay unttuntta wochchiyaa heezzu sha"anne usuppu s'eetu asatuwaan unttunttu bolla suntseedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, Solomone S'iiroosa Kaatiyaa Kiiraamaw kiitaa kiittiide, «Ta aawuu Daawite barew kaatiyaa golliyaa kees's'anaw neeni zigaa yeddeeddawaadan, tawukka yedda.

4 Ha"i taani Med'inaa Godaa ta S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw hanay. Taani sawuwaa toshikku giyaa is'aanaa c'uwayanaw, ubbaa wode S'oossaa sintsan ukitsaa wotsanawunne ubbaa gede guuranne omarssa, Sambbata gallassatuwaan, aginay s'eeriya wodetuwaaninne S'oossaa nu S'oossaa baalaa gallassatuwaan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshanaw, he Geeshsha Golliyaa dummayana. Israa'eeliyaa Asay med'inaw ootsanaadan azazetteedda oosotuu hawantta.

5 «Nu S'oossay hara s'oossatuwaan ubbaappe wolk'k'aama gidiyaa diraw, taani kees's'anaw haniyaa Geeshsha Gollii wolk'k'aama.

6 Shin aw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw danddayiyaawe oonee? Ayaw gooppe, saluwaappe d'ok'k'a saluukka aw gidanaw danddayenna! Yaatina, taani Aa sintsan yarshshuwaa yarshshanaappe attina, taani aw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw oonee?

7 «Ha"ikka alleek'k'iyaawantta kessiyaa kiitaa, work'k'aa, bira, naahaasiyaanne birataa siiliide tigiyaa oosuwaanne zo'o mayuwaa, ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaanne saluwaa malatiyaa mayuwaa giigissiyaa kiitaa eratetsay de'iyaa asaa taw yedda. Ta aawuu Daawite Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa kushiyaa hiillaa eriyaawantta doori wotseedda; I untuntunna ittippe ootsana.

8 Liibaanoosan de'iyaa ne asatuu mitsaa woot k'ans's'intto eriyaawaa taani eray. Hewaa diraw, neeni taw Liibaanoosappe zigaa, s'idiyaanne

sanddaliyaa yedda. Ta asatuu ne asatuwaana gidiide,

⁹ taw daro mitsaa giigissana. Ayaw gooppe, taani kees'siyaa Geeshsha Golii gitanne malaalis-siyaawaa.

¹⁰ Mitsaa k'ans'siyaa ne k'oomatoo taani laatamu sha"a konttaale zarggaanne laatamu sha"a konttaale banggaa, k'ay oyddu s'eetu sha"a liitiro woyniyaa eessaanne oyddu s'eetu sha"a liitiro wogaraa zayitiyaa immana» yaageedda.

¹¹ S'iiloosa Kaatiyaa Kiiraami Solomonaw dabddaabbiyaa kiittiide, «Med'inaa Goday bare asaa siik'iyaa diraw, I neena untunttu bolla kaateyeedda» yaageedda.

¹² Kiiraami k'aykka, «Med'inaa Godaw Geeshsha Golliyaaanne barew kaatiyaa golliyaa kees's'anaadan aad'd'eeda eranchcha, akekanchchanne c'inc'c'a na'aa Kaatiyaa Daawitaw immeedda, saluwaa sa'aa med'd'eedda Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay galatetto.

¹³ «Ha"ikka taani new Huraama geetettiyaan hiillanchchanne akekanchcha bitaniyaa yeddaad.

¹⁴ Aa aata Daana zariyaa; k'ay Aa aawuu S'iiloosa gadiyaa asaa. I work'k'aa, bira, nahaasiyaa, birataa, shuchchaanne mitsaa ootsiyaa asaa; k'ay ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaa, saluwaa malatiyaa mayuwaa, zo'o mayuwaanne suufiyyaa geetettiyaan mayuwaa giigissiyaa kiitaa ereedda. K'aykka I dumma dumma alleek'k'iyawantta kessiide, odeddawaadan ubbabaa ootsanaw danddayee. Hewaa diraw, kushiyaa hiillan looheedda ne

asatuwaananne kase ne aawoo, Daawitaw ootseedda asatuwaana Aa oosissa.

¹⁵ «Ha"ikka neeni ta goday immana geedda zarggaanne banggaa, zayitiyaanne woyniyaa eessaa ta k'oomatoo yedda.

¹⁶ Neeni Liibaanoosappe koyyo mitsaa keeshshaa nuuni k'ans's'iide k'ashissiide, abbaa bollanna tookettiide, neekko Yoop'p'e baanaadan ootsana. Yaatooppe neeni yaappe Yerusaalame gakkanaw afissana» yaageedda.

*Solomone Geeshsha Golliyaa Kees's'eedda
(1 Kat. 6:1-38)*

¹⁷ Aa aawuu Daawite kase paydeeddawaadan, Solomone Israa'eeliyaa biittan de'iyaa kare biittaa assaa ubbaa paydeedda; unttunttu 153,600 gideed-dino.

¹⁸ Solomone he asaappe 70,000 tookkiyaawaa toossanaw, 80,000 gezziyaan shuchchaa k'oo'anaw dooreedda; k'ay unttuntta wochchanaw 3,600 asatuwaa suntseedda.

3

¹ Solomone aawuu Daawite Med'inaa Godaa Geeshsha Gollii kees'ettana sa'aa Mooriyaa giyaa deriyaan Yerusaalamen giigissi wotseedda. He sa'ay Med'inaa Goday Daawitaw barena besseedda, Yaabuuusiyaa Ornna udduma.

² Solomone bare kaateteedda oyddentso laytsan, laa'entso aginaan, laa'entso gallassaan Geeshsha Golliyaa kees's'anaw doommeedda.

3 Solomone S'oossa Geeshsha Golliyaa kees's'anaw baaseeda baasuwaa geesay usuppu tammu wad'aa; gomppay laatamu wad'aa.

4 Geeshsha Golliyaa geliyaa sa'aan de'iyaa baranddaa gomppay Geeshsha Golliyaa gomppaakka keeshshaa laatamu wad'aa; geesay laatamu wad'aa. Aa gidduwaa geeshsha work'k'aan sheeshsheedda. 3:4 Laatamu wad'aa: Ibraawetsuu itti s'eetanne laatamu wad'aa gee.

5 Wuygge adaraashiyyaa s'idiyaa s'alalan lik'i kammeedda; muruta work'k'aan sheeshsheedda; yaatiide zambbaa misiliyaaninne sanssalatan alleek'k'isseedaa.

6 Geeshsha Golliyaa al'o shuchchaan alleek'k'issee; I alleek'k'isseedaa work'k'ay Pariwayma gadiyaappe yeedda work'k'aa.

7 Maretuwaa, gimbetuwa, k'osiletsaaninne penggetuwaa work'k'aan sheeshsheedda; k'ay godaa bolla kiruubetuwa misiliyaa masseedda.

8 Solomone Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa kees's'eedda. He sa'aa geesay Geeshsha Golliyaa gomppaadan laatamu wad'aa; gomppay laatamu wad'aa. He sa'aa godaa laatamu sha"a kilo giraame s'altaa work'k'aan sheeshsheedda.

9 Untunttu go'etteedda misimaarii ichcheshu s'eetanne laappun tammu giraame work'k'aappe med'etteedda. Pook'iyaan de'iyaa kifiletuwaakka work'k'aan sheeshsheedda.

10 Solomone Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aan laa"u kiruubetuwa misiletuwa massi giigissiide, work'k'aan sheeshsheedda.

11 He kiuubetuwaan k'efii mic'etteedda, laatamu wad'aa; koyro kiuubiyaw koyro k'efii ichcheshu wad'aa gidiide, Geeshsha Golliyaa godaa bochchee; laa'entso k'efiikka ichcheshu wad'aa gidiide, hara kiuubiyaa k'efiyaa bochchee.

12 Laa"entso kiuubiyaw koyro k'efii ichcheshu wad'aa gidiide, Geeshsha Golliyaa godaa bochchee; laa'entso k'efiikka ichcheshu wad'aa gidiide, koyro kiuubiyaa k'efiyaa bochchee.

13 Ha laa"u kiuubetuwaan k'efii mic'etteedda, laatamu wad'aa gideedda; unttunttu barenttu deemuwaa Geeshsha Sa'aakko zaariide, barenttu gediyan ek'k'eeddinno.

14 Solomone saluwaa malatiyaa mayuwaappe, ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaappe, zo'o mayuwaappenne suufiyyaa k'ac'inaappe dadetteedda mayuwaappe gaaridduwaa ootsiide, Aa bolla kiuubetuwaan misiletuwaa med'd'eedda.

Laa"u Nahaasiyaa Tuussatuwaa

(1 Kat. 7:15-22)

15 Solomone Geeshsha Golliyaa sintsan ittuwaa ittuwaa geesay hattamanne ichcheshu wad'aa aduk'k'iyaan laa"u tuussatuwaa med'isseedda, unttunttu huup'iyaan ichcheshu wad'aa gumbbuwaa wotseedda.

16 K'ay sanssalataa gitiyaadan med'isseedda, tuussatuwaa huup'iyaan wotseedda; yaatiide roomaanne geetettiyyaa teeraa misiletuwaa s'eetatuwaa med'isseedda, sanssalataa bolla wotseedda.

17 Tuussatuwaappe ittuwaa Geeshsha Golliyaa sintsan ushechcha baggana, laa'entsuwaa k'ay

haddirssa baggana esseedda. Ushechcha baggana de'iyaa tuussaa Yaakiina* suntseedda; haddirssa baggana de'iyaa tuussaa Boo'eeza† suntseedda.

4

Geeshsha Gollyaa Miishshatuwaa (1 Kat. 7:23-51)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Solomone geesay laatamu wad'aa, gomppay laatamu wad'aa, geesay tammu wad'aa gidiyaa yarshhiyaa sa'aa naahaasiyaa birataappe oosisseedda.

² K'ay naahaasiyaa birataa siilisiide, doonay ya gas'aappe ha gas'aa gakkanaw tammu wad'aa, geesay ichcheshu wad'anne yuushshuu hattamu wad'aa gidiyaa Abbaa giyaa sayniyaa med'isseedda.

³ Abbaa Saaniyaa doonaan kare baggana zik'k'i giide, aanana oyk'ettiide med'etteedda misiletuu de'iino; he misiletuu laa"u maaran de'iyaa booratuwaa misiletuwaa.

⁴ He Abbaa Saanii naahaasiyaa birataappe med'etteedda tammanne laa"u booratuwaa misiletuu zokkiyaan utteedda. Booratuwaappe heezzatuu huup'issa bagga, heezzatuu away wulliyaa bagga, heezzatuu gedissa bagga, heezzatuu k'ay away doliyaa bagga simmiide s'eelliyaawaa malatino. Abbaa Saanii unttunttu bolla utteedda; unttunttoo guyye baggay gidiwaakko simmi utteedda.

* **3:17 Yaakiina:** Ha suntsaa biletay Ibraaweetsuwaan, «S'oossay Kees'seedda» giyaawaa. † **3:17 Boo'eeza:** Ha suntsaa biletay Ibraaweetsuwaan, «S'oossaa minotetsaa» giyaawaa. **4:1** Kes.

5 Abbaa Saanii itti takkaad'e keeshshaa ord-duwaa; Aa doonay wanc'c'aa doonaa mala; k'ay c'iishshay c'iisheeddawaakka malatee. He Abbaa Saanii usuppun tammu sha"a liitiro gidiyaa haats-saa oyk'k'iyaawaa.

6 Solomone k'aykka meec'ettiyaan tammu keretuwaan med'isseedda; med'isseedda ichcheshatuwaa gedissa baggana, k'ay ichcheshatuwaa huup'issa baggana wotseedda. Unttunttun s'uuggiyaa yarshshuwaa ashuu meec'etee; shin Abbaa Saaniyaa haatsaan k'eesatuu meec'ettino.

7 Hewaappe guyyiyaan, Solomone unttunttoo imetteedda halchchuwaadan s'omppiyaa wotsiyaa ballatuwaan tammatuwaa work'k'aappe oosissiide, ichcheshatuwaa ushechcha baggana, ichcheshatuwaa haddirssa baggana Geeshsha Golliyaa giddon wotseedda.

8 K'aykka I tammu s'arp'p'eezatuwaan ootsiide, ichcheshatuwaa ushechcha baggana, ichcheshatuwaa haddirssa baggana Geeshsha Golliyaa giddon wotseedda. K'ay s'eetu kuyis'aarotuwaakka work'k'aappe med'isseedda.

9 Solomone k'eesatoo giddo dabaabaanne kare bagga wolk'k'aama dabaabaa giigisseeedda; dabaabaw penggetuwaa giigissiide, penggetuwaa nahaasiyaa birataan sheeshsheedda.

10 Abbaa Saaniyaa Geeshsha Golliyaappe gedissa away doliyaa bagga wotseedda.

11 Huraami keretuwaan, akaafatuwaanne kuyis'aarotuwaan med'd'eedda; yaatiide Huraami

Kaatiyaa Solomonaw S'oossa Geeshsha
Golliyaan kiitaa ootsiide poleedda.

¹² I ootseedda oosotuukka laa"u tuussatuwaa,
tuussatuwaa huup'iyaa wotsiyaa sa'aynne mala
laa"u gumbbotuwaa, tuussatuwaa bollay de'iyaa
laa"u gumbbotuwaa alleek'k'issiyaa laa"u gite
mala sanssalatatuwaa,

¹³ itti itti gumbbuwaa bolla laa"u maaran
nahaasiyaappe med'etteedda itti itti s'eetu
roomaanne teeraa misiletuwaa, ubbaanna oyddu
s'eetu roomaanne teeraa misiletuwaa,

¹⁴ tammu gaaretuwaa, gaaretuwaa bollan
wod'd'iyaa, meec'ettiyyaa tammu keretuwa,

¹⁵ Abbaa Saaniyaanne aappe garssan de'iyaa
tammanne laa"u booratuwaa misiletuwaa,

¹⁶ keretuwa, akaafatuwaa, zambeeliyaanne
hara miishshatuwaa ubbaa.

Huraami Kaatiyaa Solomonaw Med'inaa Go-
daa Geeshsha Golliyaa oosoo med'd'eenda ha mi-
ishshatuwaa ubbaa k'uc'etteedda nahaasiyaappe
med'd'eenda.

¹⁷ Kaatii Solomone Sukkotappen S'areedappe
gidduwaan, Yorddaanoosa dembban de'iyaa na-
haasiyaa birataa siilissiyaa sa'aan hawantta ub-
baa oosisseenda.

¹⁸ Nahaasiyaa birataappe med'etteedda ha mi-
ishshay ubbay loytsi daro gideedda diraw, woyssa
dees'intto, likkii erettibeenna.

¹⁹ K'aykka Solomone S'oossa Geeshsha Gol-
liyaa de'iyaa miishshatuwaa work'k'aappe ubbaa
med'isseeenda. Hewanttukka work'k'aappe oot-
seedda yarshshiyaa sa'aa, S'oossa sintsan wot-
siyaa ukitsay uttiyaa s'arap'p'eezaa,

20 untunttoo wotseedda wogaadan Ubbaappe Aad'diyaa Geeshsha sa'aa sintsan poo'anaadan s'omppiyaa wotsiyaa work'k'aa ballatuwaa, untuntuu work'k'aa s'omppetuwaan,

21 geeshsha work'k'aappe ootseedda c'iishshaa misiletuwaa, s'omppiyaa toyssiyaa k'ap'etuwaan.

22 S'omppiyaa toyssiyaa k'ap'etuwaan, kuyis'aarotuwaa, is'aanaa c'uvwxyzabatuwaanne tamaa akkiyaa miishshatuwaan. Ha miishshatuu ubbay geeshsha work'k'aappe oo setteeddino. Geeshsha Golliyaw kare bagga penggetuwaanne Ubbaappe Aad'diyaa Geeshsha sa'aa gelyaa penggetuwaan work'k'aan sheeshsheedda.

5

1 Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitaa ubbaa Poleeddawaappe guyyiyaan, Aa aawuu Daawite S'oossaw dummayi wotseedda biraa, work'k'aanne hara miishshatuwaan ubbaa ahiiide, S'oossa Geeshsha Golliyaa miishshaa minjjiyaasan wotseedda.

*S'oossa Taabootay Geeshsha Golliyaa
Geleedda*

(1 Kat. 8:1-9)

2 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Solomone Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa Daawita Katamaappe, S'yooneeppe ahanaadan Israa'eeliyaa c'imatuwaan, zaratuwaan ubbaa kaappatuwaanne Israa'eeliyaa golliyaa asatuwaan kaaletsiyaawantta Yerusaalame katamaa shiishsheedda.

3 Israa'eeliyaa Asay ubbay laappuntsa aginaan, Daasiyaa Baalay bonchchettiyaan wode, kaatiyaakko shiik'eedda.

4 Israa'eeliyaa c'imatuu ubbay gakkanaw, Lee-watuu Taabootaa dentseeddino.

5 Leewatuunne k'eesatuu Taabootaa, S'oossa Gaketiyaa Dunkkaaniyaanne Dunkkaaniyaan giddon de'iyyaa geeshsha miishshatuwaa ubbaa tookkiide aheeddino.

6 Kaatii Solomoninne aanana ittippe de'iyyaa Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay Taabootaa sintsan shiik'iide, paydanaw danddayettenna, c'ora dorssaanne mehiyaa yarshsheeddino.

7 Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuu Med'inaa Godaa K'aalaan c'aak'uwa Taabootaa Geeshsha Golliyaw giddo geeshsha k'ol"uwaa, Ubbaappe Aad'd'iyyaa Geeshsha sa'aa giyaa sa'aa ahiide, kiruubetuwaan misiletuu k'efetuwaappe garssa baggana wotseeddino.

8 Mic'etti utteedda kiruubetuwaan k'efetuu Taabootaanne Taabootaa tookkiyaa kasuwaa kammeeddino.

9 Kasotuu loytsi adussa gidiyaa diraw, untunttu s'eeray Ubbaappe Aad'd'iyyaa Geeshsha sa'aa sintsan de'iyyaa Geeshsha Sa'aan beettanaw danddayee; shin Geeshsha Sa'aappe karenna beettena. Unttunttu hachche gakkanaw, he sa'aan de'iino.

10 Israa'eeliyaa Asay Gibbs'e gadiyaappe kesseedda wode, Med'inaa Goday untuntunna k'aalaan c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda Siinaa Deriyan Muse wotseedda laa"u masetteedda shuchchatuwaappe attina, Taabootaa giddon

harabay ayaynne baawa.

S'oossaa Bonchchuwaa

11-14 He sa'aan de'iyyaa k'eesatuu ubbatuu barenttu ootsiyaa sa'aan sa'aan shaakettennan, ittippe barentta Med'inaa Godaw dummayi wotseeddino. Mazimuriyaa yes's'iyyaa Leewatuu ubbatuu, Asaafe, Hemaaninne Yidutuuni, unttunttu naanaynne unttunttu dabbottuu suufiyaa giyaa mayuwaa mayyeeddino. He mayuwaa mayyiide, daalatuwaa, diitsatuwaanne maasink'k'otuwaa oyk'k'iide, yarshshiyyaa saappe away doliyaa baggana ek'k'eeddinno; s'eetanne laatamu k'eesatuu s'urumbbatuwaa punnanaw unttunttunna ittippe ek'k'eeddinno. Unttunttu ubbay s'urumbbatuwaa punniidde, daalatuwaa k'aatsiidde, diitsatuwaa diis's'iiddenne hara kaa'iyaa miishshatuwaan kaa'iidde,
«Med'inaa Goday lo"a!

Aggena Aa siik'uu med'inaawaa»
yaagiide Med'inaa Godaa sabbeeddino.

K'eesetuu Geeshsha Golliyaappe kesiyaa wode, shaarii S'oossaa Geeshsha Golliyaa kumeedda; he shaariyaa gaasuwaan k'eesatuu barenttu oosuwaa ootsanaw danddayibeykkino; ayaw gooppe, S'oossaa bonchchu S'oossaa Geeshsha Golliyaa kumi utteedda.

6

*Solomone Asaw Haasayeedda Haasayaa
(1 Kat. 8:12-21)*

5:10 Zar. 10:5 **5:11-14** 1 Od. 16:34; 2 Od. 7:3; Izr. 3:11;
Maz. 100:5; 106:1; 107:1; 116:1; 136:1; Erm. 33:11 **5:11-14** Kes.
40:34-35

¹ Hewaappe guyyiyaan, Solomone hawaadan yaageedda; «Abeet Med'inaa Godaw, neeni, ‹Taani d'uma shaariyaan de'ana› yaaga wotsaadda.

² Shin taani new lo"o Geeshsha Golliyaa, neeni an med'inaw de'ana sa'aa kees's'aad» yaageedda.

³ Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay ek'k'ide'ishin, kaatii unttunttukko simmiide, unttuntta hawaadan yaagiide anjeeedda;

⁴ «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay galatetto! Ta aawuwaa Daawitaw bare doonaan odedda hidootaa bare kushiyaa poleedda. He I odedda nashechchay,

⁵ ‹Taani ta asaa Israa'eeliyaa Gibbs'eppe kessaade aheedda gallassaappe doommina, ta suntsay an s'eesettanawaa mala, Geeshsha Golliyaa kees's'anaw Israa'eeliyaa zaratuwaa giddon ayaa katamaanne doorabeykke; woy I ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsana mala, oonanne doorabeykke.

⁶ Shin ha"i ta suntsay Yerusaalamen s'eesettana mala, taani Yerusaalame dooraaddi; k'ay ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsana mala, Daawita dooraaddi» yaageedda.

⁷ «Ta aawuu Daawite Med'inaa Godaw Israa'eeliyaa S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw bare wozanaan k'oppeedda.

⁸ Shin Med'inaa Goday ta aawuwaa Daawita, ‹Neeni ta suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'anaw ne wozanaan k'oppeedda diraw, lo"obaa ootsaadda.

⁹ Gidooppenne, Geeshsha Golliyaa kees's'anawe neena gidakka; ta suntsaw Geeshsha Golliyaa

kees's'anawe ne gulbbataappe yelettana ne na'aa>
yaageedda.

10 «Ha"ikka Med'inaa Goday bare geedda hidootaa k'aalaa poleedda. Med'inaa Goday kase immeedda nashechchaadankka, taani ta aawuwaa Daawita sa'aan kaatetanawunne ha"i Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttaad. K'ay Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'aad.

11 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaana c'aak'k'eteedda c'aak'uu s'aafetteedda maseteedda shuchchatuu de'iyyaa Taabootaakkaa Aa giddon wotsaad» yaageedda.

*Solomone Woosaa
(1 Kat. 8:22-53)*

12-13 Solomone aakotetsay ichcheshu wad'aa, gomppay ichcheshu wad'anne k'ay geesay heezzu wad'aa gideedda madirakiyaa naahaasiyaa birataappe giigissiide, kare dabaabaa giddon essi wotseedda. Hewaappe guyyiyaan, Solomone Med'inaa Godaw yarshhiyaa sa'aa sintsan, Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay de'iyyaa sa'aan ek'k'iide, bare kushiyaa saluwaa zaariide mic'c'eedda; Israa'eeliyaa shiik'uwaan kumentsaa sintsan gulbbateedda.

14 Yaatiide hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, saluwaan woy sa'aan ne mala s'oossi baawa. Neeni ne k'aalaa c'aak'uwaan naagaasa; barenttu kumentsaa wozanaappe ne sintsan hametteedda ne k'oomatuwaan aggena siik'uwaan siik'aasa.

15 Ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw neeni ootsana gaade haasayeedda k'aalaa naagaadda;

neeni kase ne doonaan haasayeeddawaa ne kushiyen hachche polaadda.

16 «Ha"ikka abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw, *«Neeni ta sintsan hametteeddawaadan ne naanaykka ta higgiyan hamettanaw barenttu ogiyaa naagooppe, Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttiyaa asaa neeni ubbakka d'ayakka» yaageedda k'aalaa pola.*

17 Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni ne k'oomaa Daawitaw haasayeedda ne k'aalay ha"ikka poletto.

18 «Shin S'oossay tumu, asaana ittippe ha sa'aan de'aneeyye? Be'a, salotuu, ubbaappe d'ok'k'an de'iyyaa salotuukka new gidanaw danddaykkino. Yaatina, ha taani kees's'eedda Geeshsha Gollii new ayaa keeshshaa guus's'anddeeshshaa!

19 Gidooppenne, abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, ta woosaa, ne k'oomaa woosaanne watiwatuwaa neeni hayzza. Taani ne k'oomay ne sintsan woossiyaa woosaanne waasuwaa neeni sisa.

20 Neeni *«Ta suntsay he sa'aan s'eestana»* geedda ha Geeshsha Golliyaakko, ne ayfii k'ammanne gallassi s'eello. Taani ne k'oomay ha Geeshsha Golliyaakko simmaade, woossiyaa woosaa neeni sisa.

21 Taani ne k'oomaynne ne Asay Israa'eelii ha Geeshsha Golliyaakko simmiide, watiwatiyaa watiwatuwaa neeni sisa. Neeni de'iyyaa sa'aan saluwaan sisaade, nuw atto yaaga.

22 «Itti Asay bare shooruwaa yediide p'ed'e giina,
Aa c'aak'k'etsanaw ha Geeshsha Golliyaa ahina,
Aa giddon de'iyyaa yarshshiyaa sa'aa sintsan I
c'aak'k'oopppe,

23 neeni saluwaan sisaade kiitetta. Ne
k'oomatuwaa gidduwaan pirdaa. Bayz-
zanchchatushwaan bolla pirdaa, I ootseeddawaa
Aa bolla zaara; s'illuwaa shatintsaade, aw Aa
s'illotetsaadan zaara.

24 «Ne Asay Israa'eelii ne bolla nagaraa oot-
seedda gaasuwaan morkkiyaan s'oonettiide, unt-
tunttu neekko simmiide, ne suntsaa s'eesiide, ha
Geeshsha Golliyaan neena woossooppenne new
watiwatooppe,

25 neeni saluwaan sisa. Sisaade ne asaa Is-
raa'eeliyaan nagaraa atto yaaga; yaataade neeni
kase untunttuunne untunttu mayza aawaatoo
immeedda biittaw untunttu guyye zaara.

26 «Ne Asay ne bolla nagaraa ootseedda gaa-
suwaan saluu gorddettinan iray bukkennaan
is's'ina, untunttu ha sa'aa simmiide, woossoop-
penne neeni untunttu woosan un"etseedda di-
raw, ne suntsaa s'eesiide, barenttu nagaraappe
simmooppe,

27 neeni saluwaan sisa. Ne k'oomatuwaa na-
garaa, ne asaa Israa'eeliyaan nagaraa atto yaaga.
Untunttu hamettanaw bessiyaa lo"o ogiyaa unt-
tuntta tamaarissa; yaataade neeni ne asaa laatis-
seedda gadiyaan iraa bukissa.

28 «Biittaa bollan koshay woy iita harggii yiina,
woy katsaa leegii, woy leeshuu, woy boolii, woy
bumbburetsay bayzzina, woy morkkii untunttu

katamatuwaa dooddina, woy ayaa mala bashshay
woy harggii yiina,

²⁹ ne asaa Israa'eeliyaappe ooninne woy
ne Asay ubbay neena woossooppenne new
watiwatooppe, k'ay ayaa asaynne bare wozanaan
un'ettiyaabaanne kayyottiyaabaa eriide, ha
Geeshsha Golliyaakko simmiide, bare kushiyaa
mic'c'ooppe,

³⁰ neeni de'iya sa'aan saluwaan sisa. Unttunttu
nagaraa atto yaaga; yaataade unttunttoo kiitetta.
Neeni asaa wozanaa eriyaawaadankka asaa ub-
baw Aa oosuwaadan oosuwaadan imma. Ayaw
gooppe, asaa ubbaa wozanaa eriyaawe ne s'alala.

³¹ Yaatooppe, neeni nu mayza aawaatoo im-
meedda gadiyaan barenttu de'iya wode ubbaan,
unttunttu new yayyiide, ne ogiyaan hamettana.

³² «Hewaadankka, ne asaa Israa'eeliyaa gidenna
kare biittaa Asay ne wolk'k'aama suntsaa
dirawunne neeni ne asaw ootseedda malalissiyyaa
oosotu diraw, haakko gadiyaappe yiide, ha
Geeshsha Golliyaakko simmiide woossooppe,

³³ neeni de'iya sa'aan saluwaan sisa. He
kare gadiyaa Asay oochchiyaawaa ubbaa kiiteta.
Ha sa'aa Asay ubbay ne suntsaa eranaadan,
ne asaa Israa'eeliyaadan new yayanaadaaninne
taani kees's'eedda ha Geeshsha Gollii new goyn-
niyyaa sa'aa giddiyaawaa unttunttu eranaadan
kare gadiyaa Asay neena woossiyaawaa ubbaa
pola.

³⁴ «Ne asatuu barenttu morkkatumaa olana
mala, neeni kiitteedda sa'aa hak'anne biide, unt-
tunttu neeni dooreedda ha katamaakkonne taani

ne suntsaw kees's'eedda Geeshsha Golliyaakko simmiide, neena woossooppe,

35 unttunttu woosaanne watiwatuwa saluwaan neeni sisa; unttunttoo s'oonuwaa imma.

36 «Nagaraa ootsenna Asay baynnawaadankka, unttunttu ne bolla nagaraa ootsina, neeni untunttoo hank'k'ettaade morkketoo aatsa immina, morkketuukka unttuntta omoodiide, haakkina matinakka barenttu gadiyaa akkiide afina,

37 unttunttu he omoodetteedda biittan de'iidde, barenttu wozanaan nagaraappe simmooppe, k'ay he omoodetteedda gadiyaan de'iidde, «Nuuni nagaraa ootseedda; nuuni bayzzeeddo; nuuni iitabaa haneeddo» yaagiide new watiwatooppe,

38 barentta omoodiide afeedda morkkatuwaa biittan de'iidde, unttunttu barenttu kumentsaa wozanaappenne barenttu kumentsaa k'ofaappe neekko simmooppe, neeni unttunttu mayza aawaatoo immeedda unttunttu biittaakko, neeni dooreedda katamaakkonne taani ne suntsaw kees's'eedda Geeshsha Golliyaakko simmiide, neena woossooppe,

39 yaatooppe, unttunttu woosaanne watiwatuwa neeni de'iyyaa sa'aan saluwaan sisa. Sisaade unttunttoo pirdaa; ne bolla nagaraa ootseedda ne asaw atto yaaga.

40 «Ha"ikka abeet ta S'oossaw, ha sa'aan woosiyaa woosaa ne ayfii s'eello; ne haytsaykka siro.

41 Hewaa diraw, abeet Med'inaa Godaw, S'oossaw, dendda! Ne wolk'k'aw malaataa gideedda ne Taabootaanna ne shemppiyaa sa'aa gela. Abeet Med'inaa Godaw, S'oossaw,

ne k'eesatuu atotetsaa mayyiino; ne geeshsha asatuukka ne keekatetsan nashettino.

⁴² Abeet Med'inaa Godaw, S'oossaw, neeni okkeedda kaatiyaa aggoppa. Ne k'oomaa Daawitaw aggena ne siik'uwaa hassaya» yaageedda.

7

*Geeshsha Golliyaa Anjissuwaa
(1 Kat. 8:62-66)*

¹ Solomone woosaa betseedda wode, saluwaappe tamay wod'd'iide, s'uuggiyaa yarshshuwaanne hara yarshshuwa meedda. Yaatina, Med'inaa Godaa bonchchu Geeshsha Golliyaa kumeedda.

² Med'inaa Godaa bonchchu Geeshsha Golliyaa kumeedda diraw, k'eesatuu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gelanaw danndayibeykkino.

³ Israa'eeliyaa Asay ubbay tamay saluwaappe wod'd'ishinanne Med'inaa Godaa bonchchu Geeshsha Golliyaa kumishina be'eedda wode, barenttu deemuwaa biittaa gatsi guufanniide goynneeddino; «Med'inaa Goday lo"a!

Aggena Aa siik'uu med'inaawaa»
yaagiide S'oossaa galateeddino.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, kaatiinne Asay ubbay Med'inaa Godaa sintsan yarshshuwa yarshsheeddino.

5 Kaatii Solomone laatamanne laa"u sha"a korumatuwaanne s'eetanne laatamu sha"a dorssatuwaaya yarshsheedda. Hewaadan ootsiide, kaatinne Asay ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa anjjisseedino.

6 K'eesetuu barenttoo giigeedda sa'aan ek'k'ina, Leewatuu k'ay Kaatii Daawite Med'inaa Godaa sabbaw kase ootseedda, mazimuriyaa yes's'iayaa miishshaa oyk'k'iide, unttunttu sintsan ek'k'iide, «Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaagiide yes's'iidde, Med'inaa Godaa galateeddino. K'eesetuu Leewatuu sintsan ek'k'iide, s'urumbbatuwaapunneeddino; punnishiin Israa'eeliyaa Asay ubbay ek'k'eedda.

7 Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa sintsan de'iayaa giddo dabaabaa dummayeedda. He sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaappe mod'd'uwaa yarshsheedda. I hewaa ootseeddawe S'oossa sintsan de'iayaa, nahaasiyaa geetettiyaa birataappe oo seteedda yarshshiyaa sa'ay s'uuggiyaa yarshshuwa, katsaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaappe mod'd'uwaa yarshshanaw guus's'eedda diraassa.

8 He wode Solomoninne Israa'eeliyaa Asay ubbay Daasiyaa Baalaa laappun gallassaw bonchcheeddino; Israa'eeliyaa zawaan Hamaata Pinuwaappe biide, Gibs'e Shaafaa gakkanaw de'iayaa c'ora Asay he sa'aa shiik'eedda.

9 Asay yarshshiyaa sa'aa anjjissiyaa baalaa laappun gallassaa, k'ay Daasiyaa Baalaa hara laappun gallassaa bonchcheedda. Hosppuntsa gallassan geeshsha yaa'aw Asay shiik'eedda.

10 Hewaappe guyyiyaan, Solomone laappuntsa aginaan, laatamanne heezzentso gallassi asaa moyzzeedda; Med'inaa Goday Daawitaw, Solomonewunne bare asaa Israa'eeliyaw ootseedda keekatetsan Asay nashettiiddenne wozanaappe pashikkiidde, bare soo bare soo beedda.

S'oossay Solomonaw Zaari K'onc'c'eedda

11 Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa golliyaa kees's'iide wursseedda; Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaaninne bare kaatiyaa gollen ootsanaw bare wozanaan k'oppeeddawaa ubbaa poleedda.

12 Med'inaa Goday Solomonaw k'amma beeti-ide, hawaadan yaageedda; «Taani ne woosaa sisaad; taani ha sa'aa taw yarshshuu yarshshet-iyaa Geeshsha Golliyaa gidanaadan dooraad.

13 Taani iray bukkennaadan saluwaa gorddina, woy sa'aa katsaa maanaadan booliyaa azazina, woy ta asaa giddon iita harggiyaa yeddina,

14 ta suntsan s'eesetteedda ta asatuu barenttu asatetsaa kawushshiide woossooppe, unttunttu taana koyoopenne barenttu iita ogiyaappe simmooppe, taani saluwaan unttunttu woosaa sisana. Unttunttu nagaraa atto gaana; unttunttu biittaakka patsana.

15 Ha"ikka ha sa'aan woosettiyyaa woosaa ta ayfi s'eelana; ta haytsaykka sisana.

16 Ha"ikka ha Geeshsha Gollii med'inaw ta suntsay an de'ana mala ootsaade taani dooraad; dooraadekka geeshshaad. Ta ayfinne ta wozanay ubbaa wode ha Geeshsha Golliyaan de'ana.

17 «Neena gidooppe, neeni ne aawuu Daawite hametteeddawaadan ta sintsan hamettooppe, taani azazeeddawaa ubbaa ootsooppenne ta wogaanne ta higgiyaa naagooppe,

18 taani ne aawuwaa Daawitana, ‹Israa'eeliyaa mooddiyaa asaa neeni ubbakka d'ayakka› yaagaadde c'aak'eteeddaaandan, ne kawutetsaa araataa minissa essana.

19 «Shin hinttenttu Israa'eeliyaa asatuu wora simmooppe, taani hinttentta azazeedda ta aza-zuwaanne ta wogaa aggi bashoopenne hara s'oossatoo ootsanawunne goynnanaaw booppe,

20 yaatooppe, taani kase hinttenttoo immeeda gadiyaappe hinttentta d'ok'ollana; taani ta sunt-saw geeshsheedda ha Geeshsha Golliyaakka ag-gana. Taani ha Geeshsha Golliyaa asaa ubbaa giddon tossiyabaanne k'iliic'iyaabaa ootsana.

21 Ha"i loytsi bonchchetteedda ha Geeshsha Golliyaa mataana mentsiyaa Asay ubbay dagammi-idde, ‹Med'inaa Goday ha gadiyanne ha Geeshsha Golliyaa ayaw hawaadan ootseedee?› yaagana.

22 Asay, Unttuntta mayza aawotuwaa Gibbs'eppe kesseedda Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa unt-tunttu aggiide, hara s'oossatuwaa kaalleedda di-rarunne unttunttoo ootsiidde goynneedda di-rar, S'oossay unttunttu bolla ha iitabaa ubbaa aheedda yaagiide zaarana» yaageedda.

8

*Solomone Ootseedda Hara Oosotuwaa
(1 Kat. 9:10-28)*

¹ Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne bare kaatiyaa golliyaa kees'seedda laatamantsa laytsaa wursetsan,

² Kaatii Kiiraami zaariide immeedda katamatuwaa Solomone wotsi yeggiide kees'seedda; Israa'eeliyaa asaa he katamatuwaan wotseedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, Solomone Hamaat-S'ooba geetettiyyaa biittaa biide, he biittaa omoodeedda.

⁴ Yaatiide mela biittaan de'iyyaa Taas'imoora geetettiyyaa katamaanne shaluwaa ubbaa minjjiyaa katamatuwaa Hamaata gadiyaan kees'seedda.

⁵ Hewaadankka, Solomone Killi Beeti-Horoonanne Hirki Beeti-Horoona geetettiyyaa katamatuwaa zaaretsiide kees'seedda; he katamatuu dirssay, penggiinne gorddaa de'iyyaa diretti utteedda katamatuwaa.

⁶ Baa'ilaata katamaa, shaluwaa minjjiyaa katamatuwaa ubbaa, bare paratuwaanne paraa gaaretuwaa wotsiyaa katamatuwaa ubbaanne I kees's'anaw amotteedda ubbaa Yerusaalamen Libaanoosaninne bare mooddiyaa biittaa ubbaan kees'seedda.

⁷ Hiitetuppe, Amooratuppe, Parzzetuwaappe, Hiiwetuwaappenne Yaabuusatuwaappe atteeda asatuu ubbay Israa'eeliyaa asaa gidikkino;

⁸ unttunttu Israa'eeliyaa asatuu gadiyaappe wurssi d'ayssennan aggina, he gadiyaan atteeda asatuwaa zeretsatuwaa. Solomone unttunttu ayiletetsaan oosisseedda; unttunttu hachche gakkanaasikka ayiletetsaan ootsino.

⁹ Shin Solomone bare oosoo Israa'eeliyaa

asaappe oonanne ayileyibeena; unttunttu aw olanchchatuwaa, ola gadaawotuwaa, paraa gaaretuwaa laaggiyaawanttu kaappatuwaanne paraa asatuwaa gidiide ootseeddino.

10 Hewaadankka, k'ay unttunttu Kaatiyaa Solomone kiitaa ootsiyaawanttu kaappatuwaa. Unttunttuppe laa"^u s'eetanne ishatamatu kiitaa ootsiyaa oosanchchatuwaa s'eelliide oosisseeddino.

11 Hewaappe guyyiyaan Solomone «Med'inaa Godaa Taabootay geleedda sa'ay geeshsha gidiyyaa diraw, ta machatanne Israa'eeliyaa Kaatiyaa Daawita gollen de'anaw bessukku» yaageedda; Gibbs' kaatiyaa naatto Daawita Katamaappe dentsiide, I iziw kees's'i wotseedda kaatiyaa golliyaa aheedda.

12 Solomone he wode Geeshsha Golliyaa baranddaa sintsan Med'inaa Godaw kees'seedda yarshshiyaa sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshee.

13 Muse higgii azaziyaawaadan hachche hachchessi bessiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshee. Solomone Sambbatan Sambataaninne aginay s'eeriya wodiyaan wodiyaan, k'ay laytsaappe heezzu gedenne bonchchiyyaa baalatuwaan (irshshuu gelibeenna ukitsaa Baalan, Saaminttatuwaa Baalaaninne Daasiyaa Baalan) S'oossaw yarshshuwaa yarshshee.

14 Aa aawuu Daawite kase azazeeddawaadan, k'eesetuwaan unttunttu kiitan kiitan shaakki suntseedda; k'ay gallassi gallassi mazimuriyaan

sabbanawunne k'eesetuwaan maaddanaw Lee-watuwaa shaakki suntseedda. K'aykka S'oossaas asaa gideedda Daawite azazeeddawaadan, pengge ubbaa kaalaan kaalaan naaganaadan penggiyaa naagiyaawantta shaakki suntseedda.

¹⁵ Hewaadankka, kase Daawite miishshaa minjjiyaa sa'aabaanne hara allaalletuwaa k'eesetuwaanne Leewatuwaa azazeeddawaadan, ittuunne attenan ubbaykka poletteedda.

¹⁶ Solomone halchcheedda oosuwaa ubbay oosettiide wureedda; Med'inaa Godaa Geeshsha Golii baasetteedda wodiyappe doommiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golii polettana gakkanawukka oosuwaa ubbay lo'o oosetteedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Solomone Eedooma biittan Zo'o Abbaa doonaan de'iyyaa Ees'iyooni-Gaabiranne Eelaata geetettiyaakatamatuwaa beedda.

¹⁸ Kaatiyaa Kiiraami markkabetuwaanne markkabiyaan laaguwaan looheedda bare asatuwaa Solomonaw yeddeedda; unttunttu Solomone asatuwaanna ittippe Ofira gadiyaa beeddino; yaappe tammanne ichcheshu sha'a kilo giraame dees'iyyaa work'k'aa Kaatiyaa Solomonaw akkiide yeeddino.

9

Saaba Kaatatto (1 Kat. 10:1-13)

¹ Saaba kaatata Solomone waariyaa sisaade, dees'o ooshatuwaa akkaade, Aa paac'c'anaw denddaddu. Denddade sawuwaa, loytsi daro work'k'aanne al'o shuchchaa c'aaneteedda

daro gaalotuwaa c'uguwaana loytsi daro ajabaana Yerusaalame gakkaade, Solomone sintsaa aad'd'aadu. Bare wozanaan de'iyaawaa ubbaa Solomonaw odaaddu.

² Solomone izaa oochcheeddawaa ubbaa odeedda; I iziw birshhennan aappe geemmi atteedabay ayaynne baawa.

³ Saaba kaatata Solomone aad'd'eeda era, I kees's'eedda kaatiyaa golliyaa,

⁴ Aa maaddan shiik'iyaa k'umaa, Aa oo-sanchchatuu uttiyaa utetsaa, Aa kaaliyaawanttu ootsiyaa oosuwaanne mayiyaa mayuwaa, Aa eessaa tigiyawanttu mayiyaa mayuwaanne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan I s'uuggiyaa yarshshuwaa be'eedda wode, I wozanay gagetteedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Aa kaatiyaa, «Newaanne ne aad'd'eeda eratetsaabaa taani ta gaden de'aadde siseeddawe tuma.

⁶ Shin taani yaade ta ayfiyaa biraanan be'ana gakkanaw, unttunttu taw odeeddawaa amman-abeykke. Ne aad'd'eeda era gitatetsaw bakkaanne taw odibeykkino; taani siseeddawaappe neeni loytsa d'ok'k'aasa.

⁷ Ubbaa wode ne sintsan eek'k'iide, ne aad'd'eedda era sisiyaa ne asatuunne ne oosanchchatuu ayaa k'aadetteeddinooshshaa!

⁸ Neenan nashettiidde, neena bare kawutetsaa araatan utisseedda Med'inaa Goday ne S'oossay galatetto! Ne Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa siik'eedda dirawunne med'inaw loytsi essanaw koyowaa diraw, neeni suure pirddaanne

s'illotetsaa ootsana mala, I neena unttunttu bolla kaateyedda» yaagaaddu.

⁹ Yaagaade kaatata 4,000 kiilo giraame dees'iyyaa work'k'aa, loytsi daro sawuwaanne al'o shuchchaa kaatiyaw immaaddu; Saaba kaatata Kaatiyaa Solomonaw immeedda sawuwaan malatiyaa sawuu ubbakka baawa.

¹⁰ (Ofirappe work'k'aa aheedda, Kiiraama asatuunne Solomone asatuu yaapekka sanddale giyaa mitsaanne al'o shuchchaa aheeddino.

¹¹ Kaatii Solomone he sanddaliyaappe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa, kaatiyaa golliyaa geliyaa sa'aw diitsatuwaanne mazimuriyaa yes's'iyaawanttoo maasink'k'uwaanne diitsaa med'isseedda. Hewaa malatiyaabay Yihudaa biittan kase beetti erenna.)

¹² Kaatii Solomone Saaba kaatata amottaade Aa oochcheeddawaa ubbaa iziw immeedda. Aa aw aheedawaappe daruwaa I iziw immeedda. Hewaappe guyyiyaan, Saaba kaatata bare ajabaana denddaade, bare gadiyaa simmaaddu.

*Solomone Dureetaa
(1 Kat. 10:14-25)*

¹³ Solomone laytsan laytsan akkiyaa work'k'ay laatamanne heezzu sha'a kiilo giraame dees'iyaawaa.

¹⁴ Hewe zal"anchchatuwaappe akkeedda k'aras'aanne Araba gadiyaa kaatetuwaan ubbaappenne Israa'eeliyaa gadiyaa mooddiyaawanttuppe akkeedda work'k'aanne biraajujennaana.

¹⁵ Kaatii Solomone laa"u s'eetu wogga gonddaletuwaan k'os's'eedda work'k'aappe

med'isseedda; itti itti gonddalliyaa laappun kiilo giraame gidiyaa work'k'ay geleedda.

16 K'aykka I heezzu s'eetu k'eeri gonddalsetuwaan k'os'seedda work'k'aappe med'isseedda; itti itti k'eeri gonddalliyaa laa"^u kiilo giraame gidiyaa work'k'ay geleedda. Kaatii he gonddalsetuwaan Liibaanoosa Wora Golliyaa geetettiyaan gollen wot-seedda.

17 K'aykka kaatii danggarssaa zaaliyaappe itti wolk'k'aama kawutetsaa araataa med'isseedda, geeshsha work'k'aan sheeshsheedda.

18 Kawutaa araataay de'iyyaa sa'aa pude kesanaw yed'd'iyyaa usuppun ditsatuu de'iino. Gediyaan yed'd'anaw kawutetsaa araattanna gatsiide, work'k'aappe ootseedda oydii de'ee. Araataaw laa"^u baggaanakka k'esiyaa zemppissiyaa sa'atuu de'iino; he laa"^u sa'atuu lank'k'iyankka ya baggananne ha baggana ek'k'eedda itti itti gaammuwaa misilii de'ee.

19 He araataa pude kesiyaa usuppun detsatuwaan ya baggananne ha baggana itti itti gaammuwaa misilii, ubbaanna tammanne laa"^u misiletuu de'iino. Hawaa mala kawutetsaa araataay hara kawutetsan hak'aninne oosettibeenna.

20 Kaatii Solomone ushshaa ushiyaa miishshaa ubbay work'k'aappe oosetteedda; Liibaanoosa Wora Gollen de'iyyaa shaluwaa ubbaykka muruta work'k'aappe oosetteedda. Solomone wode biray ubbakka go"iyaabaadan paydetti erenna.

21 Kaatiyaw Kiiraama markkabatuwaanna zal"iyyaa wolk'k'aama markkabatuu abbaan de'iino. He markkabatuu work'k'aanne biraan, danggarssaa achchaa, k'aaretuwaanne

geleshshotuwaa c'aani akkiide, heezzu laytsaappe itti gede simmiino.

²² Kaatii Solomone duretetsaaninne aad'd'eeda eratetsan sa'aan de'iyaa kaatetuwaan ubbaappe daree.

²³ Sa'aan de'iyaa kaatetuu ubbay Aa sintsaa aad'd'anawunne S'oossay Aa wozanaan wotseedda aad'd'eeda era sisanaw koyino.

²⁴ Laytsaappe laytsan yiayaa ubbay aw Immanaw work'k'aanne bira miishshatuwaan, mayotuwaa, ola miishshatuwaan sawuwaan, paratuwaan bak'ulotuwaa akkiide yee.

²⁵ Solomonaw paratoonne gaaretoo 4,000 gaas'aatay de'ee; k'ay 12,000 paratuu aw de'iino. Solomone hewantta paraa gaaretuwaa katamatuwaaninne barenana Yerusaalamen wotseedda.

²⁶ Solomone Efiraas'iisa Shaafaappe doommiide, Piliss's'eema gadiyanne Gibbs'e zawaan gakkanaw de'iyaa kaatetuwaan ubbaa mooddeedda.

²⁷ Kaatii Yerusaalamen biray shuchchaadan keeletanaadan, zigaykka gad'an dic'c'iyaa etsaadan c'orattanaadan ootseedda.

²⁸ Solomonaw paratuwaan Gibbs'eppenne hara bittaa ubbaappe ahiino.

*Solomone Hayk'uwaan
(1 Kat. 11:41-43)*

²⁹ Koyroppe wursetsaa gakkanaw Solomone haneedda harabay Timbbitiyaa Odiyaa Naataana Taarikiyaa mas'aafan, Seeloppe Yeedda Akiyi Timbbitiyaa odeedda Mas'aafaaninne Nabaas'a

Na'aa Iyorbbaamawaa Timbbitiyaa odeedda Id-duu Be'eedda sas'aa mas'aafan s'aafetti utteedda.
³⁰ Solomone Israa'eeliyaa ubbaa bolla Yerusaalamen oytamu laytsaa kaateteedda.

³¹ Hewaappe guyyiyaan, Solomone hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; bare aawuwaa Daawita Kataman moogetteedda. Aa na'ay Robi'aame Aa kotan kaateteedda.

10

*Israa'eeliyaa Pudehaa Yaratuu Rooba'aama
 bolla Makkaleeddino
 (1 Kat. 12:1-20)*

¹ Israa'eeliyaa Asay ubbay Robi'aama kaateyanaw Sekeema katamaa beedda diraw, ikka yaa beedda.

² Nabaas'a na'ay Iyorbbaami, Kaatiyaa Solomoneppe bak'atiide Gibbs'en de'iyawe hawaa siseedda wode, Gibbs'eppe simmiide yeedda.

³ Israa'eeliyaa Asay ubbay Iyorbbaamaw kiitiiide s'eesissina, inne Israa'eeliyaa yaa'ay ubbay Robi'aamakko beedda;

⁴ «Ne aawuu nuuna dees'o morgge mitsaa toosseedda; shin ha'i neeni I nuuna oosissiyyaa wolk'k'aama oosuwaanne dees'o morgge mitsaa nuw kawushisaarkkii. Yaatooppe, nuuni new ootsana» yaageeddino.

⁵ Robi'aame unttuntta, «Biite; heezzentso gallassi simmiide, taakko yiite» yaageedda. Hewaappe guyye Asay simmiide beedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Robi'aame Aa aawuu Solomone pas'a de'iyaa wode, Solomone

zoreedda c'imatuwaan zoreetaa besseedda. I untuntta, «Ha asaw waagaade zaara giitee?» yaagiide oochcheedda.

⁷ Shin c'imatuu Robi'aama, «Neeni ha asaw keekkooppe, untuntta nashechchooppenne untunttoo lo'o k'aalaa zaarooppe, untunttu ubbaa gede new k'oomaa gidanawantta» yaageeddino.

⁸ Shin Robi'aame c'imatuu zoreedda zoriyaa aggiide, aanana dic'c'iide, aw ootsiyaa yalaga asatuwaan zoreetaa besseedda.

⁹ I untuntta, «Hinttenttu taana zoriyaawe ayee? ‹Ne aawuu nuuna toosseedda dees'o morgge mitsaa nuw kawushisaarkkii› yaagiyaa ha asaw waagaade zaaroo?» yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Shin aanana dic'c'eenda yalagatuu, « ‹Ne aawuu nuuna dees'o morgge mitsaa toosseedda; shin neeni nuw kawushisaarkkii› yaagiyaa asaw, ‹Ta k'eeri birad'd'ii ta aawuwaa s'eessaappe ordee.»

¹¹ Ta aawuu hinttenttu morgge mitsaa dees'etseedda; shin taani hewaappekka aatsaade dees'etsana. Ta aawuu hinttentta lissuwaan wad'd'eenda; shin taani hinttentta masimasuwaadan dukkiyaa lissuwaan wad'd'ana» yaagaadde zaara» yaageeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Robi'aame, «Hezzantso gallassi simmiide, taakko yiite» geeddawaadankka, Iyorbbaaminne Asay ubbay heezzentso gallassi simmiide yeeddino.

¹³ Kaatii Robi'aame untunttoo hank'k'ozaruwaan zaareedda. C'imatuwaan zoriyaa aggi bashiide,

¹⁴ yalagatuu zoreedda zoriyaa kaalleedda. Yaatiide hawaadan yaageedda; «Ta aawuu

hinttenttu morgge mitsaa dees'etseedda; shin taani hewaappekka aatsaade dees'etsana. Ta aawuu hinttentta lissuwaan wad'd'eedda; shin taani hinttentta masimasuwaadan dukkiyaa lissuwaan wad'd'ana» yaagiide zaareedda.

15 Kaatii Asay giyaawaa sisennan is'seedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Seeloppe yeedda Akiiya baggana kase Nabaas'a na'aa Iyorbbaamaw odedda k'aalay polettanaadan hawe S'oossaappe haneedda.

16 Israa'eeliyaa Asay ubbay kaatii unttunttu giyaawaa sisennaan is'seedda. Yaatiide, kaatiyaa hawaadan yaageeddino: «Daawitewaappe nuuna gakkiyaabay ayee? Isseyaa na'aappe nuuni lat-tanawe baawa! Israa'eeliyaa asaw, hinttenttu soo hinttenttu soo biite! Simmi Robi'aame barew naagetto!» yaageeddino. Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu soo barenttu soo beeddino.

17 Shin Robi'aame Yihudaa biittan de'iyaa Israa'eeliyaa asaa bolla kaateteedda.

18 Hewaappe guyyiyan, Kaatii Robi'aame bare ayiletuwaa kaappuwaa Adooniraama Israa'eeliyaa asaakko kiitteedda; unttunttu Aa shuchchaan c'addiide wod'eeddino. Yaatina, Kaatii Robi'aame bare paraa gaariyan ellekka kes uttiide, Yerusaalamē bak'ateedda.

19 Heedeppe doommiide, hachche gakkanaw, Israa'eeliyaa zaratuu tammattuu Daawita zariyaappe kaateteedda kaatetuwaan bolla makkaleeddinno.

Yihudaa Kaatetuwaan

11

(11:1–36:12)

*Shama'a Timbbitiyaa odeedda
(1 Kat. 12:21-24)*

¹ Robi'aame Yerusaalame katamaa gakkeedda wode, Israa'eeliyaa biittaa asaana olettiide, kawutetsaa barew zaarana mala, Yihudaa zariyaappenne Biiniyaama zariyaappe dooretteedda itti s'eetanne hosppun tammu sha'a olanchchatuwaa shiishsheedda.

² Shin Med'inaa Godaa k'aalay S'oossaa asaa gidiyaa Shamaa'iyaakko yeedda;

³ «Solomona na'aa Yihudaa Kaatiyaa Robi'aamawunne Yihudaaninne Biiniyaaman de'iyaa Israa'eeliyaa asaa ubbaw hawaadan yaaga;

⁴ «Med'inaa Goday hinttentta, «Hinttenttu ishatuwaanna, Israa'eelatuwaana olettanaw booppite. Hawaa taani ootseedda diraw, hinttenttu ubbaykka hinttenttu soo hinttenttu soo simmite» yaagee» yaagaadde oda» yaageedda. Untunttu Med'inaa Godaa k'aalaasisiide, Iyorbbaama olanaw biyaawaa aggiide simmeeddino.

Robi'aame Geessotuwaa Gimbbeedda

⁵ Robi'aame Yerusaalamen uttiide, hawaappe kaalliide s'aafetteedda Yihudaanne Biiniyaama katamatoo geessuwaa gimbbeedda.

⁶ He katamatuukka Beeteleeme, Es'aama, Tak'o'a,

⁷ Beetis'uura, Sookko, Adulaama,

⁸ Gaate, Mareesha, Ziifa,

⁹ Adorayma, Laakisha, Azeek'a,

10 S'or'a, Ayaaloonanne Kebroona.

11 Robi'aame katamatuwaa geessuwaa minisiide, kaappatuwaa unttunttun wotseedda; k'ay k'umaa, zayitiyaanne woyniyaa eessaa unttunttun wotseedda.

12 He gimbbetteedda katamatuwaa ubbaan gonddalletuwaanne tooratuwaa wotseedda; yaatiide unttuntta loytsi miniseedda. Hewaadan ootsiidde, Yihudaanne Biiniyaama biittatuwaa mooddiidde de'eenda.

K'eesetuunne Leewatuu Ubbay Yihudaa Yeed-dino

13 Israa'eeliyaa ubbaan de'iyyaa k'eesatuu nne Leewatuu ubbay barenttu de'iyyaa sa'aappe Robi'aamakko yeeddino.

14 Leewatuu barenttu hentsaa gadiyaanne bar-enttu sa'aa aggiide, Yihudaanne Yerusaalame yeeddino. Ayaw gooppe, unttunttu k'eese gidiide Med'inaa Godaw ootsennaadan, Iyorbbaaminne Aa naanay diggeeddino.

15 Iyorbbaami goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan hara k'eesetuwaan suntseedda; unttunttu s'alahetoonne I med'd'eedda maratuwaa misiletoo k'eese gidiide ootseeddino.

16 Leewatuu yeeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaappe Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw barenttu wozanaappe goynnanaaw koyiyaawantu Med'inaa Godaw, barenttu aawotuwaa S'oossaw yarshshuwaa yarshshanaw unttunttu geeduwaa kaalliide, Yerusaalame yeeddino.

17 Unttunttu yuussay Yihudaa kawutetsaa miniseedda; unttunttu heezzu laytsaa kumentsaa Solomone na'aa Robi'aama maaddeeddino. Unttunttu Kaatiyaa Daawita ogiyaanne Kaatiyaa Solomone ogiyaa kaalliide, heezzu laytsaa saro de'eeddino.

Robi'aama Soy Asaa

18 Robi'aame Mahilaato giyaa mishiratto akkeedda. Mahilaati aawuu Daawita na'aa Yaari-moota; I daaya Isseyya na'aa Eli'aaba naatto Abi-hayillo.

19 Mahilaata Robi'aamaw Yi'uusha, Shamaariyaanne Zahaama geetettiyyaa attuma naanaa yelaaddu.

20 Hewaappe guyyiyaan, Abeselooma naatti naatto Maa'iko akkeedda; Maa'ika Robi'aamaw Abiiya, Attaaya, Ziizanne Shalomita yelaaddu.

21 Robi'aame bare machchetuwaappenne bare baakkotuwaa ubbaappe Abeselooma naatti naatto Maa'iko aad'd'o siik'ee. Aw tammanne hosppun mac'c'a asatuunne usappun tammu baakkotuu de'iino. I laatamanne hosppun attuma naanaanne usappun tammu mac'c'a naanaa yeleedda.

22 Robi'aame Maa'iki na'aa Abiiya bareppe guyyiyaan kaateyanaw k'oppeeedda diraw, Aa ishatuwaa bolla kaappuwaa ootsiide suntseedda.

23 Robi'aame c'inc'c'iide, bare attuma naanaa Yihudaanne Biiniyaama biittatuwaa ubbaan de'iyyaa gimbetteedda katamatuwaa ubbaan shaakki shaakki wotseedda; unttunttoo daro katsaa immeedda. K'ay unttunttoo c'ora mac'c'a asaa immeedda.

12

*Gibs'ee Yihudaa Bolla Woraajjeedda
(1 Kat. 14:25-28)*

¹ Robi'aama kawutetsay min ek'k'eedda wode, inne Israa'eeliyaa Asay ubbay Med'inaa Godaa higgiyaa aggi basheeddino.

² Unttunttu Med'inaa Godaw ammanettennan is'seedda diraw, Robi'aame kaateteedda ichcheshantso laytsan Gibbs'e Kaatii Shiishaak'i Yerusaalame katamaa bolla woraajjeedda.

³ Aanana ittippe Gibbs'eppe yeeddawe itti sha"anne laa"u s'eetu paraa gaaretuwaa, usuppun tammu sha"a paraa asatuwaana paydu baynna Liibiyaa olanchchatus, Sukka olanchchatusanne Top'p'iyaa olanchchatus.

⁴ Kaatii Shiishaak'i gimbetteedda Yihudaa katamatuwaa omoodiide, Yerusaalame katamaa yeedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Shamaa'e Robi'aamakkonne Shiishaak'appe bak'atiide, Yerusaalamen shiik'i utteedda Yihudaa kaaletsiyaawanttukko yiide, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Hintte taana aggeeda diraw, taanikka hinttentta Shiishaak'a kushiyani aggaad› yaagee» yaageedda.

⁶ Israa'eeliyaa kaaletsiyaawantunne Kaatii Robi'aame barentta kawushshiide, «Med'inaa Goday s'illuwaa» yaageeddo.

⁷ Unttunttu barentta kawushsheedawaa Med'inaa Goday be'eedda wode, Shamaa'iyyaa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Unttunttu barentta kawushsheedda diraw, taani unttuntta wurssa d'ayisikke; taani unttuntta ashshana.

Ta hank'kuu Shiishaak'a baggana Yerusaalame bolla tigettenna.

⁸ Gidooppenne, unttunttu taw moodetiyaawaaninne hara biittatuwaa kaatetoo moodetiyaawaan de'iyaa dummatetsaa erana mala, unttunttu Shiishaak'aw moodetana» yaageedda.

⁹ Hewaa diraw, Gibbs'e Kaatii Shiishaak'i Yerusaalame katamaa olettiide, Med'innaa Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa gollen de'iyaa miishshaa ubbaa akkeedda. K'ay Solomone work'k'aappe oosisseedda gonddalletuwaakka akiide afeedda.

¹⁰ I afeedda work'k'aa gonddalletuwaa diraw, Kaatii Robi'aame naahaasiyaa birataappe hara gonddalletuwaa oosisseedda; kaatiyaa golliyaa penggyaa naagiyawanttu kaappuwaa kushiyan wotseedda.

¹¹ Kaatii Med'innaa Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaa wode ubbaan, penggyaa naagiyawanttu yiide, he gonddalletuwaa oyk'k'eeddino. Hewaappe simmiide, unttunttu zaariide, naagiyawanttu gollen wotsino.

¹² Robi'aame barena kawushsheedda diraw, I wuri d'ayennaadan Med'innaa Godaa hank'kuu aappe kichcheedda. Ubbaa Yihudaa biittaw muliyaw sa'ay injjeteedda.

Robi'aama Kawutaa Wurssetsa

¹³ Kaatii Robi'aame barena minisiide, Yerusaalamen kaateteedda. Robi'aame kaateteedda wode Aa laytsay oytamanne itta; Med'innaa Goday bare suntsaa yaan wotsanaw

Israa'eeliyaa biittaa ubbaappe dooreedda Yerusaalame kataman tammanne laappun laytsaa kaateteedda. Robi'aama aata Amooniyaa Naa'imo.

¹⁴ Robi'aame Med'inaa Godaw wozanaappe goynnaw koyyibeenna diraw, iitabaa ootseedda.

¹⁵ Robi'aame koyroppe wursetsaa gakkanaw haneeddabaynne Aa yeletaa maaray Timbbitiyaa Odiyaa Shamaa'iyyaa Taarikiyaa Mas'aafaninne Idduu Be'eedda sas'aa mas'aafan s'aafetti utteedda. Robi'aaminne Iyorbbaami ubbaa wode olettiide de'eeddino.

¹⁶ Robi'aame hayk'k'iidde, bare mayzzan gake-teedda; I Daawita Kataman moogetteedda. Aa kotaan Aa na'ay Abiiyi kaateteedda.

13

Yihudaa Kaatiyaa Abiiya

(*1 Kat. 15:1-8*)

¹ Kaatii Iyorbbaami kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan Abiiyi Yihudaan kaateteedda.

² Abiiyi Yerusaalamen heezzu laytsaa kaate-teedda. Aa daay suntsay Mikaayo,* Mikaaya Gib"appe yeedda Uri'eela naatto.

Abiiyinne Iyorbbaami olettiide de'eeddino.

³ Abiiyi dooretteedda 400,000 mino olanchchatuwaa akkiide, olanaw kesseeda; Iyorbbaamikka dooretteedda 800,000 mino olanchchatuwaa akkiide, Abiiyana olettanaw kesseeda.

* **13:2 Mikaayo:** Mikaayo woy Maa'iko geetettaw. 2 Od. 11:20 s'ella.

4 Hewaaappe guyyiyaan, Abiiyi Efireema gezziyaan de'iyaa S'amarayma geetettiya deriyaa huup'iyaan ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Hinttenttoo, Iyorbbaamanne Israa'eeliyaa asatoo, ubbaykka taani giyaawaa sisite!

5 Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay Daawitenne Aa zeretsay Israa'eeliyaa bolla med'inaw kaatetanaadan, Daawitana I laamettenna k'aalaa c'aak'uwaa c'ak'k'eteeddawaa hinttenttu erikkitteeyye?

6 Shin Daawita na'aa Solomone k'oomay, Nabaas'a na'ay Iyorbbaami denddiide, bare godaa bolla makkaleedda.

7 Robi'aame yalaganne daaburaanchcha gidiide, untuntunna ek'ettanaw danddayenna wode, patseena shufuro asatuu Iyorbbaamekko shiik'iide, Solomone na'aa Robi'aama bolla minneeddino.

8 «Ha"ikka Med'inaa Goday Daawita zeretsatoo immeedda kawutetsaanna hinttenttu gaaddatanaw k'oppiita. Hinttenttu hewaa k'oppeeddawe hinttenttu loytsi c'ora asaa gidiyyaa dirassanne hinttenttoo s'oossatuwaa gidana mala, Iyorbbaami work'k'aappe med'isseedda maratuu hinttenana de'iyaa dirassa.

9 Aaroona zariyaa gidiide, Med'inaa Godaw ootsiyaa k'eesetuwaanne Leewatuwaa hinttenttu yedersseedita. Yaatina hara gadiyyaa Asay ootsiyaawaadan hinttenttoo hara k'eesetuwa suntseedita. Barena dummayanaw itti korumaa laappun dorssaa orggetuwaa akkiide yiya ooninne wordduwaa s'oossatoo k'eese gidana.

10 «Shin nuuna gidooppe, Med'inaa Goday nu S'oossaa; nuuni Aa aggibeykko. Aaroona zariyaa gidiide Med'inaa Godaw ootsiyaa k'eessatuu nuw de'iino; k'ay Leewatuu untuntutta maaddino.

11 Untunttu ubbaa gallassi wonttanee omarssi Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiinonne sawiyaa is'aanaa c'uvwxyzino. Med'inaa Godaa sintsan wotsiyaa ukitsaa geeshsha s'arp'p'eezan wotsiino. Omarssi omarssi poo'issanaadan work'k'aappe ootseedda s'omppetuwaan wotsiyaa ballan wotsiide giigissiino. Ayaw gooppe, nuuni S'oossaa nu S'oossaa azazuwaa naageetto; shin hinttenttu Aa aggeeddita.

12 Be'ite, S'oossay nuunanna de'ee; I nuuna kaaletsiyaawaa. Olaa s'urumbbaa punniyaa Aa k'eessatuu kka nuunanna de'iino; nuuni hinttenana olaa doomanaw s'urumbbaakka untunttu punnana. Israa'eeliyaa asaw, Med'inaa Godaana hinttenttu aawotuwaa S'oossaanna olettoppite! Ayaw gooppe, hinttenttu Aa s'oonganaw danddaykkita» yaageedda.

13 I haasayishin, Iyorbbaami bare olanchchatuwaappe itti c'uguwaa hinttuttuppe guyyenna zuggiide naagana mala yeddeedda. Israa'eeliyaa olanchchatuu Yihudaa olanchchatuu sintsan de'iyaa wode, zuggiide naagiyyaa olanchchatuu hinttuttuppe guyyenna de'iino.

14 Yihudaa olanchchatuu guyye simmi s'eelliyaawaa wode, untuntta olanaw yeeddawantu guyyenanne sintsanna de'iyaaawaa be'eeddino. Med'inaa Godaw waasseeddino; k'eessatuu kka s'urumbbaa punneeddino.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa olanchchatuu ola waasuwaan waasseeddino. Unttunttu ola waasuwaan waasseedda wode, S'oossay Iyorbbaamanne Israa'eeliyaa asaa ubbaa Abiiya sintsaaninne Yihudaa sintsan s'ooneedda.

¹⁶ Israa'eeliyaa olanchchatuu Yihudaa olanchchatuu sintsaappe bak'atina, S'oossay unttunttu Yihudaa olanchchatuu kushiyan aatsiide immeedda.

¹⁷ Abiiyinne Aa olanchchatuu unttuntta suppu ootsiide wursseeddino; yaatina, ichcheshu s'eetu sha'a dooretteedda Israa'eeliyaa olanchchatuu hayk'k'eeddino.

¹⁸ Israa'eeliyaa Asay he wode s'oonetteedda; Yihudaa Asay Med'inaa Godan, barenttu aawotuwaa S'oossan ammanetteeda diraw, unttuntta s'ooneeddino.

¹⁹ Abiiyi Iyorbbaama yederssiide, aappe Beeteele katamaa, Yishaana katamaanne Efiroona katamaa unttunttu mootsatuwaanna oyk'k'eedda.

²⁰ Abiiyi de'eedda laytsan ubbaan Iyorbbaami simmiide minnibeenna. Med'inaa Goday Iyorbbaama dechchina hayk'k'eedda.

²¹ Shin Abiiyi min min beedda. Abiiyi tammanne oyddu mac'c'a asaa akkiide, laatamanne laa'u attuma naanaanne tammanne usupun mac'c'a naanaa yeleedda.

²² Abiiyi ootseedda harabay, I haneeddabaynne I geeddawe ubbay Timbbitiyaa Odiyaa Iddo Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

*Kaatii Aasay Top'p'iyaan Olanchchatuwaa
S'ooneedda*

¹ Abiiyi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; Daawita Kataman Aa moogeeddino. Aa kotan Aa na'ay Asay kaateteedda. I kaateteedda wode gadii tammu laytsaa woppaa demmeedda.

² Aasi Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan lo"obaanne suurebaa ootseedda.

³ Aasi allaga s'oossatoo yarshhiyaa sa'atuwaanne goynniyaa d'ok'k'a sa'aa koleedda. Goynnanaaw shuchchaappe ootseedda tuussatuwaakka mentsereetseedda; Asheero geetettiyaa s'oossatti misiletuwaakka k'ans's'ereetsi oleedda.

⁴ Yihudaa asay Med'inaa Godaa barenttu aawotuwaa S'oossaa koyanaadaaninne Aa higgiyaanne Aa azazuwaa naaganaadan Asay azazeedda.

⁵ K'ay goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne is'aanaa c'ewayiyaa sa'aa Yihudaa katamaa ubbaappe d'aysseedda. Aa kawutetsaa laytsan biittay woppaa demmeedda.

⁶ Kaatii Asay Yihudaan de'iyaan katamatoo geessotuwaa med'd'eedda. Med'inaa Goday Aa shemppisseedda diraw, biittaykka shemppeedda; he laytsatuwaan aanana ooninne olettibeenna.

⁷ Asay Yihudaa asaa hawaadan yaageedda; «Ane nuuni ha katamatuwaa kees's'oytte; unttunttu yuushshuwaan miis'atuwaa med'd'oytte. Unttunttu bolla adussa gimbabetuwaa, penggetuwaa penggetuwaa gorddiyaa shikaalatuwaa kesseetto. Nuuni Med'inaa Godaa nu S'oossaa koyowaa diraw, biittay ha"ikka nuussa. Nuuni Aa koyeeddo; I nuw

ubbaa baggana woppaa immeedda» yaageedda. Hewaa diraw, unttunttu katamatuwaa kees's'iide poleeddino.

8 Asaw wogga gonddalletuwaanne tooratuwaa oyk'k'iyaa 300,000 olanchchatuu Yihudaa zariyaappe de'iino; k'ay k'eeri gonddalletuwaan oyk'k'iyaaawanttunne wondaaifiyaan dukkiyaawantu laa"u s'eetanne hosppun tammu sha"a olanchchatuu Biiniyaama zariyaappe de'iino. Hawanttu ubbaykka mino asatuwaa.

9 Zeraaha geetettiya itti Top'p'iyaa Asay itti miloone olanchchatuwaanne heezzu s'eetu paraa gaaretuwaa akkiide, Yihudaa olanaw yiide, Mareesha gakkeedda.

10 Asikka aanana olettanaw kesseeedda; kesiide bare olanchchatuwa Mareesha matan de'iyaa S'afaata Wombban salppisseedda.

11 Hewaappe guyyiyaan, Aasi Med'inaa Godaa bare S'oossa woossiide, «Abeet Med'inaa Godaw, wolk'k'ay baynna olanchchatuu wolk'k'aama olanchchatuwaan s'oonanaadan maaddiyaawe neeppe attina, haray baawa! Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, nuuni neenan ammanettiide, ha c'ora olanchchatuwaanna ne suntsan olettanaw yeedda diraw, neeni nuuna maadda. Abeet Med'inaa Godaw, neeni nu S'oossa; neena Asay s'oonenna» yaageedda.

12 Hewaa diraw, Med'inaa Goday Asa sintsaaninne Yihudaa olanchchatuu sintsan Top'p'iyaa olanchchatuwa shoc'eedda; Top'p'iyaa olanchchatuu bak'atteedino.

13 Asinne aanana de'iyaa Asay unttuntta Garaara gakkanaw yedersseeddino. Top'p'iyaa

olanchchatuwaappe daruu hayk'k'eedda diraw, unttunttu simmiide minnanawunne olettanaw danddyibeykkino. Hewaadan haniide, Top'p'iyaa olanchchatuu Med'inaa Godaaninne Aa olanchchatuwaan s'oonetteeddino. Kaatiyaa Asaa olanchchatuukka darobaa omoodeeddino.

¹⁴ Hewaa heeraan de'iyyaa Asay Med'inaa Goday ootseeddawaa yaatiide, daro dagammeedda. Asaa olanchchatuukka Garaara yuushshuwaan de'iyyaa katamatuwaa ubbaa bonk'k'iide d'aysseeddino.

¹⁵ K'ay mehiyaa heemmiyaawantu mootsatuwaa olettiide, daro dorssaa, deeshshaanne gaaluwaa di'iide, Yerusaalame simmeeddino.

15

Kaatii Aasay Yihudaan De'iyyaa Eek'aa Misiletuwaa D'aysseedda

¹ Odeedda na'aa Azaariyaasa bolla S'oossaa Ayyaanay wod'd'eedda;

² Asaana gaketanaw biide, hawaadan yaageedda; «Asaa, neeni, Yihudaa asaynne Biiniyaama Asay ubbay sisite! Hinttenttu Med'inaa Godaana ittippe de'iyyaa wode ubbaan ikka hinttenana de'ee. Hinttenttu Aa koyooppe, I hinttenttoo beettana; shin hinttenttu Aa aggooppe, ikka hinttentta aggana.

³ Israa'eeliyaa Asay tumu S'oossay, tamaaris-siyyaa k'eesiinne higgii baynnan daro wodiyyaa de'eedda.

⁴ Shin barentta metuu gakkeedda wode, unttunttu Med'inaa Godaakkoo, Israa'eeliyaa

S'oossaakko simmiide, Aa koyeeddino; I unttunttoo beetteedda.

⁵ He wodiyaan kare kesiyaawoonne soo geliyaawoo sarotetsay baawa; ayaw gooppe, gadiyaa ubbaa bollan de'iyyaa Asay daro shabbarettee.

⁶ S'oossay unttuntta dumma dumma metuwaan yeggeedda diraw, derii deriyaa, katamaykka kata-maa un"etsee.

⁷ Shin hinttenttu minnite; laafoppite! Ayaw gooppe, hinttenttu ootseedda oosoo gatii de'ee» yaageedda.

⁸ Odeedda na'ay timbbitiyaa odiyaa Azaariyaasi odeedda k'aalaa siseedda wode, Asay minneedda. Asay Yihudaanne Biiniyaama biittatuwaa ubbaappenne Efireema gezziyaan I omoodiide oyk'k'eedda katamatuwaappe sheneyiyaa eek'aa misiletuwaa d'aysseedda. Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa sintsan de'iyyaa Med'inaa Godaw yarshshiyaa saakka ooratseedda.

⁹ Med'inaa Goday Aa S'oossay aanana de'iyaawaa be'eedda diraw, daro Asay Israa'eeliyaappe aakko yeedda; Yihudaa asaanne Biiniyaama asaa ubbaa, unttunttunna de'iyyaa Efireema zeretsaa, Minaase zaratuwaanne Simoona zeretsaa Asay shiishsheedda.

¹⁰ Asay kaateteedda tammanne ichcheshantso laytsan, heezzentso aginaan he Asay Yerusaalamen shiik'eedda.

¹¹ He gallassi omooddi aheedawaappe laappun s'eebu korumatuwaanne laappun sha'a dorssatuwaa Med'inaa Godaw yarshsheeddino.

¹² Med'inaa Godaa barenttu aawotuwaa S'oossaa barenttu kumentsaa wozanaaninne

barenttu kumentsaa shemppuwaan koyanaw k'aalaa geleeddino.

13 «Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaakoyenna asay, guutsa gidina wolk'k'aama gidina, attuma gidina mac'c'a gidina, hayk'k'o» giide c'aak'k'eteeddino.

14 Hewaa bollankka malakkataanne s'urumbbaa punniidde, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, Med'inaa Godaw c'aak'k'eeddino.

15 Yihudaa Asay ubbay barenttu kumentsaa wozanaan ha c'aak'uwaa c'aak'k'eedda diraw, nashetteeddino. Ayaw gooppe, S'oossaakunttunttu laamotiide koyina, I untunttoo beeteedda. Med'inaa Goday untunttoo ubbaa baggaanakka woppaa immeedda.

16 Kaatii Asay bare aawuwaa daaya Maa'ika Asheero giyaa s'oossatiw sheneyiyaa eek'aa misiliyaa med'd'eenda diraw, Kaatiyaa Aatto Aa geetettiyyaa bonchchuwaappe izo diggeedda. Asay he eek'aa misiliyaa k'ans's'ereetsi suuppayiide, K'ediroona Zanggaaraan s'uuggeedda.

17 Goynniyaa d'ok'k'a sa'aa Asay Israa'eeliyaa gadiyaappe d'ayssennan aggooppenne, I bare de'eenda laytsaa ubbaan Med'inaa Godaw wozanaappe ammanettiyyaa asaa gidiide de'eenda.

18 Inne Aa aawuu S'oossaw dummayi wotseedda biraanne work'k'aa hara miishshatuwaa ahiide, S'oossaak Geeshsha Golliyaa giddon wotseedda.

19 Asay kaateteedda hattamanne ichcheshantsolaytsay gakkanaw olay baawa.

16

*Yihudayenne Israa'eelii Oletteeddino
(1 Kat. 15:16-22)*

¹ Asay kaateteedda hattamanne usuppuntsa laytsan Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi Yihudaa bolla woraajjeedda; Yihudaa Kaatiyaa Asaakko ooninne gelennaadaaninne kessennaadan te'anaw Raama katamaa yuushshuwaa minisiide gimbbeedda.

²⁻³ Hewaa gaasuwaan Kaatii Aasi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne bare kaatiyaa golliyaa miishshaa minjiyaa sa'aappe work'k'aanne biraan akkeedda. Akkiide Damask'k'o kataman de'iyaa Sooriyaa Kaatiyaa Benihadaadaw hawaadan yaagiide yeddeedda; «Kase ta aabbunnanne ne aabbunna c'aak'k'eteeddawaadan, ane taanannanne neenanna c'aak'k'etoytte. Be'a, taani new biraanne work'k'aa yeddaad. Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi bare olanchchatuwaa ta gadiyaappe kessana mala, neeni kase aanana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa kola» yaageedda.

⁴ Benihadaadi Kaatii Asay geeddawaa mayyiide, bare ola gadaawotuwaa Israa'eeliyaa katamatuwaa olanaw yeddeedda. Unttunttu Ayino, Daananne Aabeeli-Beetimaa'ika geetettiyyaa katamatuwaanne Nifttaaleema gadiyaan de'iyaa shaluwaa minjiyaa katamatuwaa ubbaa s'ooneeddino.

⁵ Baa'ishi hewaa sisiide, Raama katamaa gimb- biyaawaa aggi basheedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Asay Yihudaa asaa ubbaa shiishsheedda; Asay Baa'ishi kase

yaan go'ettiyyaa shuchchaanne mitsaa Raamappe keezeeddino. I Gebaa'anne Mis'ip'p'a geetettiyyaa katamatuwaa an minisiide gimbbeedda.

*Kaatii Aasay Timbbitiyaa Odiyaa Hanaana
K'asho Gollen Yegeedda*

⁷ He wode timbbitiyaa odiyaa Hanaani Yihudaa Kaatiyaa Asaakko yiide, «Neeni Sooriyaa kaatiyaan ammanettaade, Med'inaa Godan, ne S'oossan, ammanettabeenna diraw, Sooriyaa kaatiyaa olanchchatuu ne kushiyaappe kessi akkeeddino.

⁸ Top'p'iyyaa asatuunne Liibiyaa asatuu, c'ora paraa gaaretuunne paratuu de'iyyaa daro olanchchatuwaa gidikkinooyye? Shin neeni Med'inaa Godaan ammanetteeda diraw, S'oossay unttuntta ne kushiyan aatsi immeedda.

⁹ Ayaw gooppe, bare kumentsaa wozanaappe S'oossan ammanettiyyaa asaa mintsetsanaw Med'inaa Godaa ayfii sa'aa bollan ubbasaa s'eellee. Neeni ha yewuwaan eeyyaadda; hewaa diraw, hachcheppe doommina, neeppe olay shaakettenna» yaageedda.

¹⁰ Asay timbbitiyaa odiyaawaa bolla daro hank'k'etteedda; k'asho gollen yegeedda. K'ay Asay he wode asaappe amareedawa metootseedda.

*Kaatiyaa Asa Hayk'uwaan
(1 Kat. 15:23-24)*

¹¹ Asay ootseeddabay koyroppe wurssetsaa gakkanaw Yihudaa Kaatetuunne Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

12 Asay kaateteedda hattamanne udduppuntsa laytsan gediya saketteedda; aw sakku loytsi derooppekka, I aakimatuwa koyeeddappe attina, Med'inaa Godaa koyyibeenna.

13 Asay bare kaateteedda oytamanne ittentsiyaa laytsan hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda.

14 Unttunttu Aa ahaa duufuwaan dumma dumma shittunne sawuu de'iyaa gisuwa bolla wotseeddino. Unttunttu Aa bonchchoo daro mitsaa dooriide, tamaa eetsiide, daroppe yeekkeeddino. Asay barew Daawita Kataman shuchchaa wooc'iide giigisseedda duufuwaan Aa moogeeddino.

17

Yoosaafees'e Yihudaan Kaateteedda

1 Asaa na'ay Yoosaafees'e Aa kotaan kaate teedda; Yoosaafees'e Israa'eeliyaa olanaw barena miniseedda.

2 Gimbetti utteedda Yihudaa katamatuwa ubbaan olanchchatuwa wotseedda; k'ay Yihudaa biittaaninne Aa aawuu Asay omoodeedda Efireema gadiya katamatuwaan olanchchatuu geesuwa med'd'eedda.

3-4 Med'inaa Goday Yoosaafees'a anjjeedda; ayaw gooppe, Aa aawuu koyro kaatiyaa gideedda wode, S'oossaw ammanetteedawaadan, ikka ammanetteeda. Ba'aala eek'aa misiliyaw goynnennan is's'eedda. Yoosaafees'e bare aawuwaa Daawita ogiyaan hametiidde, S'oossaa azazuwa poleedda. I Israa'eeliyaa kaatetuu ootseedda iita kiitaa ootsibeenna.

5 Hewaa diraw, Med'inaa Goday Aa Yihudaa kawutetsan loytsi esseedda. Yihudaa Asay ubbay Yoosaafees'aw imuwaan aheeddino; yaatina, I loytsi duretteedanne bonchchetteedda.

6 Yoosaafees'e Med'inaa Godaw wozanaappe ootsiyaa asaa gideedda. Hewaa bollankka goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne Asheero giyaas'oossatti eek'aa misiletuwaa Yihudaa gadiyaappe d'aysseedda.

7 Yoosaafees'e bare kaateteedda heezzentso laytsi Yihudaa katamatuwaan tamaarissanaadan bare oosanchchatuwaa Benihayla, Obaadiyaa, Zakkaraasa Nataani'eelanne Mikaaya kiitteedda.

8 K'ay unttunttunna ittippe Leewatuwaa Shamaa'iyyaa, Nataaniyaa, Zabaadiyaa, Asaaheela, Shamiraamoota, Yoonataana, Adooniyaa, S'oobbiyaanne S'obaadooniyyaa yeddeedda; k'aykka k'esetuwa Elishamaa'anne Yoraama unttunttunna ittippe kiitteedda.

9 Unttunttu ubbay Med'inaa Godaa Higgiyyaa Mas'aafaa barenana akkiide, Yihudaa biittan de'iyyaa katamatuwaan ubbaa biide, yaan asaa tamaarisseeddino.

Yoosaafees'a Gitatetsaa

10 Yihudaa biittaa yuushshuwaan de'iyyaa kawutetsatuwaan ubbaa Med'inaa Goday yashissina, unttunttu Yoosaafees'ana olettibeykkino.

11 Piliss'seema asatuwaappe amareedawantu imuwaan biraa giiraa Yoosaafees'aw aheed-dino; k'ay Arabatuukka aw laappun sha"anne laappun s'eetu dorssaa orggetuwaanne laappun

sha"anne laappun s'eetu deeshsha orggetuwaa aheeddino.

¹² Hewaa diraw, Yoosaafees'e loytsi min min beedda. I Yihudaan geessotuwaan ne minjjiyaawaa wotsiyaa katamatuwaan kees's'eedda.

¹³ I he katamatuwaan darobaa minjjeedda.

Yerusaalamen aw mino olanchchatuu de'iino.

¹⁴ Unttunttu barenttu aawotuwaa gollen gollen hawaappe kaalliide s'aafetteeddino. Yihudaa zariyaappe shaalak'ay Adinaaha; aanana 300,000 mino olanchchatuu de'iino.

¹⁵ Adinaaha kaalliide de'iyaa kaappuu Yohanaana; aanana 280,000 mino olanchchatuu de'iino.

¹⁶ Med'inaa Godaw bare sheniyaan keseedda Amaasaayi Aa kaalliide de'iyaa heezzentso kaappuwaan; I Ziikira na'aa. Amaasaayaana 200,000 mino olanchchatuu de'iino.

¹⁷ Biiniyaama zariyaappe kaappuu mino olanchchaa Eliyadaa'a; aanana wonddaafiyaanne gonddalliyaa oyk'k'iyaa 200,000 olanchchatuu de'iino.

¹⁸ Eliyadaa'a kaalliide de'iyaa kaappuu Yihozabaada; aanana olaa baanaw danc'c'eedda 180,000 olanchchatuu de'iino.

¹⁹ Ha ubbaa olanchchatuu kaatiyaw Yerusaalamen ootseeddawantta; hawanttu paydu Yihudaa de'iyaa gimbetteedda katamatuwaan ubbaan kaatii wotseedda olanchchatuwaan gujenna.

18

*Timbbitiyaa Odiyaa Mikaayi Akaabaw
 S'oonettiyaawaa Odeedda
 (1 Kat. 22:1-28)*

¹ Yoosaafees'e loytsi duretteeddanne
 bonchchetteedda; k'ay Akaabanakka
 bolloteedda.

² Amareeda laytsaappe guyyiyaan, Yoosaafees'e
 Akaaba be'anaw Samaariyaa beedda. Akaabi
 aawunne aanana ittippe de'iyyaa asaw daro
 dorssatuwaanne booratuwaa shukkeedda.
 Yaatiide Yoosaafees'e Gala'aaden de'iyyaa
 Raamoota geetettiyyaa katamaa olanaw barenana
 baanaadan mayzeedda.

³ Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi Yihudaa
 Kaatiyaa Yoosaafees'a, «Gala'aaden de'iyyaa
 Raamoota olanaw taananna baanii?» yaagiide
 oochcheedda.

Yoosaafees'e, «Ee, neeni olaa baanaw giigiyaa
 wode awudenne taani giigana. Ta olanchchatuu
 ne olanchchatuu mala; nuuni neenana olanaw
 baana» yaageedda.

⁴ K'aykka Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa,
 «Gidooppenne, neeni kasetaade Med'inaa Godaa
 oochcha» yaageedda.

⁵ Israa'eeliyaa kaatii timbbitiyaa odiyaa oyddu
 s'eetu asatuwaa shiishshiide, «Taani Gala'aaden
 de'iyyaa Raamoota katamaa olanaw boo boop-
 poo?» yaagiide untuntta oochcheedda.

Unttunttu, «Ba; ayaw gooppe, S'oossay he
 katamaa kaatiyaa kushiyan aatsiide immana»
 yaageeddino.

6 Shin Yoosaafees'e, «Nuuni Med'inaa Godaa oochchanaw danndayiyaa timbbitiyaa odiyaa hara Asay hawaan baawee?» yaageedda.

7 Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'aw zaariide, «Nuuni Aa baggana Med'inaa Godaa oochchanaw danndayiyaa itti hara bitanii de'ee; I Yimila na'aa Mikaaya. Shin taani Aa is's'ay; ayaw gooppe, I ubbaa wodekka tawaa iitabaa odeeppe attina, lo"obaa odi erenna» yaageedda.

Yoosaafees'e, «Kaatii hewaadan gooppo!» yaageedda.

8 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa kaatii bare oosanchchatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Yimila na'aa Mikaaya ellekka akkaade ya» yaageedda.

9 Israa'eeliyaa kaatiinne Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e, barenttu kawutetsaa mayuwaa mayyiide, Samaariyaa katamaa geliyaa penggiyaan barenttu kawutetsaa araatan utteeddino; timbbitiyaa odiyaa ubbatuu unttunttu sintsan timbbitiyaa odiino.

10 Unttunttuppe ittuu, Kanaa'ina na'ay S'idik'ii birataappe kac'etuwaan giigissiide, Akaaba, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; *Sooretuu d'ayana gakkanaw, neeni unttunntta ha kac'etuwaan k'ayc'c'ana*» yaageedda.

11 Timbbitiyaa odiyaa hara ubbatuukka, «Gala'aaden de'iyyaa Raamoota katamaa baade ola; s'oona. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday he katamaa kaatiyaa kushiyan aatsiide immana» yaagiide odeeddino.

12 Hewaappe guyyiyaan, Mikaaya s'eesanaw kiitetti beedda bitanii Aa, «Be'a, timbbitiyaa

odiyaa ubbatuu itti k'aalaa gidiide, Kaatii ha olaa s'oonana yaagiide odeddino. Hewaa diraw, hayyanaa ne oduukka unttuttuppe ittuwaa mala gido; neenikka lo"obaa oda» yaageedda.

¹³ Shin Mikaayi he bitaniyaa, «Med'innaa Goday ero! Ta S'oossay odiyaabaa taani odana» yaageedda.

¹⁴ Mikaayi kaatiyaakko yeedda wode, kaatii Aa, «Mikaaya, nuuni Gala'aaden de'iyaa Raamoota olanaw baaneeyye booppane?» yaagiide oochcheedda.

Mikaayi kaatiyaa, «Ba; baade ola; olaadekka s'ona. Ayaw gooppe, unttunttu ne kushiyaa aad'd'i imettana» yaageedda.

¹⁵ Kaatii Aa, «Neeni Med'innaa Godaa suntsan tumuwaappe attina, harabaa taw odennaadan taani neena aappun gede c'aak'k'etanaw koshshii?» yaageedda.

¹⁶ I, «Israa'eeliyaa olanchchatuu ubbay hentsanchchay baynna dorssaadan deriyaan laaletteeddawantta taani be'aaddi. Med'innaa Goday unttuntta, «Hawanttoo goday baawa. Unttunttu ubbaykka barenttu soo barenttu soo saro biino» yaagee» yaageedda.

¹⁷ Yaatina, Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'a, «I tawaa iitabaa odeepppe attina, lo"obaa odi erenna» gaade taani new odabeykkita?» yaageedda.

¹⁸ Mikaayi gujjiidekka hawaadan yaageedda; «Simmi Med'innaa Goday giyaawaa sisa! Med'innaa Goday bare kawutetsaa araatan uttina, saluwaa olanchchatuu ubbay Aa ushechchannanne Aa haddirssaana ek'k'eeddawantta taani be'aaddi.

¹⁹ Med'inaa Goday, «Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa biide, yaan hayk'k'anaadan Aa baletsanawe oonee?» yaageedda. Ituu hawaadan giyaa wode, haray k'ay hewaadan geedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, ayyaanay kesiide Med'inaa Godaa sintsan ek'k'iide, «Taani Aa baletsana» yaageedda.»

Med'inaa Goday, «Waata baletsani?» yaageedda.

²¹ Ayyaanay, «Taani kesaade baade, aw timbbitiyaa odiyaawanttu ubbatuwaa doonaan worddotiyaa ayaanaa gidana» yaageedda.

Med'inaa Goday, «Ee, neeni Aa baletsana; new hewe hanana. Ba; baletsa yaageedda» yaageedda.

²² K'aykka I, «Hewaa diraw, Med'inaa Goday new timbbitiyaa odiyaawanttu hawanttu doonaan worddotiyaa ayaanaa wotseedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne bolla bashshaa ahanaw k'achcheeda» yaageedda.

²³ Hewaappe guyyiyaan, Kanaa'ina na'ay S'idik'ii shiik'iide, Mikaaya shayiyaa bak'k'iide, «Med'inaa Godaa Ayyaanay ta matappe waaniide new odanaw beedee?» yaageedda.

²⁴ Mikaayi Aa, «Neeni k'osettanaw k'ol"o geliyaa gallassi hewaa demmania» yaageedda.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa kaatii bare olanchchatuwaappe ittuwaa azaziidde, «Mikaaya oyk'k'a; katamaa mooddiyaa Amoonawunne ta na'aa Yo'aashaw afaade imma.

²⁶ Unttuntta, Kaatii hinttentta Ha bitaniyaa k'asho gollen k'achchite. Taani saro simmania gakkanaw, guutsa ukitsaappenne haatsaappe

harabaa ayaanne aw immoppite» yaagee yaaga yaageedda.

²⁷ Mikaayi Aa, «Tumu neeni saro simmiyaawaa gidooppe, Med'inaa Goday taanan haasay-ibeenна» yaageedda. K'aykka Mikaayi, «Asaw ubbaw, taani odeadawaa akeekite» yaageedda.

*Akaaba Hayk'uwaа
(1 Kat. 2:29-35)*

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa kaatiinne Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e Gala'aaden de'iyyaa Raamoota katamaa beeddino.

²⁹ Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'a, «Taani ta mayuwaa laammaade, hara asaa malataade, olaw gelana; shin neeni ne kaatiyaa mayuwaa mayya» yaageedda. Israa'eeliyaa kaatii bare mayuwaa laammiide, hara asaa malatiide olaw geleedda.

³⁰ Sooriyaa kaatii bare paraa gaaretuwaa azaziyyaa asatuwaa, «Gitatina guus's'ina, hara assaa oonanakka olettoppite; Israa'eeliyaa kaatiyaa s'alalana olettite» yaagiide azazeedda.

³¹ Paraan gaaretuwaa azaziyaawantu Yoosaafees'a be'eedda wode, «Hawe Israa'eeliyaa kaatiyaa» yaageeddino. Aanana olettanaw simmeeddino. Yoosaafees'e waasseedda; Med'inaa Goday S'oossay Aa maaddiide, unttuntta guyye zaareedda.

³² Paraan gaaretuwaa azaziyaawantu I Israa'eeliyaa kaatiyaa gidennawaa be'iide, Aa yederssiyaawaa aggi aggeeddino.

³³ Itti bitanii c'oo bare wonddaafiyaan olanchchatuu bolla dukkiide, Israa'eeliyaa kaatiyaa olaa mayuu gaketiyyaa heeraana

c'addeedda. Kaatii bare gaariyaa laaggiyaa bitaniyaa, «Gaariyaa guyye zaaraade, taana olaa giddoppe kessa. Ayaw gooppe, taani iita c'achchaa c'adettakichchaad» yaageedda.

³⁴ He gallassi olay suulliyaa wode, Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi bare paraa gaariyaa giddon zempipiide, omarssi gakkanaw, Sooretuwaa sintsan takkeedda. Away wulliyaa wode, I hayk'k'eedda.

19

Timbbitiyaa Odiyaa Yeehu Yoosaafees'a Seereedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Yoosaafees'e bare soo Yerusaalame saro simmeedda.

² Timbbitiyaa odiyaa Hanaana na'ay Yeehu aanana gaketanaw kesiide, Kaatiyaa Yoosaafees'a, «Neeni iitatuwaa maaddanaw woy Med'inaa Godaa is's'iyaawantta siik'anaw bessii? Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu ne bolla yeedda.

³ Gidooppenne, Asheero giyaa eek'atti misiletuwaa gadiyaappe diggeedda dirawunne S'oossaakko, neeni lo"obaa ootsaadda» yaageedda.

Yoosaafees'e Daannatuwaa Suntseedda

⁴ Yoosaafees'e Yerusaalamen de'eedda. K'ay Yoosaafees'e Berssaabheheppe doommiide, Efireema gezziyaa gakkanaw, asaa giddon yuuyyiide, Med'inaa Godaa, unttunttu aawotuwaa S'oossaakko, unttuntta zaareedda.

⁵ Yihudaa biittan de'iyaa gimbbetteedda katumatuwaa ubbaan daannatuwaa suntseedda.

6 I daannatoo, «Hinttenttu ootsiyaaban hinttentta erite. Ayaw gooppe, hinttenttu asaw pirddikkita; Med'inaa Godaw pirddiita. Hinttenttu pirddiyaa wode, I hinttenana de'ee.

7 Ha"ikka hinttenttu Med'inaa Godaw yayyite; hinttenttu ootsiyaaban hinttentta erite. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa nu S'oossaa matan naak'uu, asaa sintsas eelliide maaddiyaawenne magans's'aa miyaawe baawa» yaageedda.

8 Med'inaa Godaa higgiyaa aad'd'iyaawaananne asaa giddon denddiyaa yewuwaa pirddanaadan Leewatuwaappe, k'eesetuwaappenne Israa'eeliyaa asaa aawotuwaa golliyaa kaappatuwaappe amareeda asatuwaa Yoosaafees'e Yerusaalamen suntseedda.

9 Hewaappe guyyiyaan, Yoosaafees'e unttuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «Med'inaa Godaw yayyiide, ammanettiyaawaaninne kumentsaa wozanaan ootsite.

10 Barenttu kataman de'iyaa hinttenttu ishatuu shemppu yewuwaa, woy higgiyaawaa, woy azazuwaa, woy awaayuwaabaa, woy pirddaabaa hinttenttukko ahooppe, unttunttu Med'inaa Godaa sintsan bayzanchcha gidennaadaaninne Aa hank'uu hinttenttu bollanne hinttenttu ishatuwaa bolla yeennaadan unttuntta seerite. Hinttenttu unttuntta seerooppe, hinttenttu hinttenttu huup'iyaw bayzanchcha gidiikkita.

11 Med'inaa Godaa bagga yewuwaa ubbaw aawotiyaawe k'eesatuwaa kaappuwaa Amaariyaa; k'ay kaatiyaa bagga yewuwaa ubbaw aawotiyaawe Yihudaa zaratuwaa kaappuwaa Isimaa'eela na'aa Zabaadiyaa.

Leewatuu hinttenttu sintsan kaappuwaa gidanawaa. Hinttenttu minniide ootsite. Suurebaa haniyaawanttuna Med'inaa Goday ittippe gido» yaageedda.

20

Eedooma Biittay Yihudaa Bolla Woraajeedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, Moo'aabatuunne Amoonatuu k'ay unttuntunna ittippe Ma'uunatu Yoosaafees'a bolla mayyeeddino.

² Yaatina, amareeda asatuu yiide Yoosaafees'aw, «Mas'ine Abbaappe hefintsana de'iyaa Sooriyaappe daro olanchchatuu neena olanaw yeeddino. Be'a, unttunttu Has'aas'ooni-Taamaaran de'iino» yaagiide oodeeddino. (Has'aas'ooni-Taamaari Enggaadaw hara suntsaa.)

³ Yaatina, Yoosaafees'e yayyiide, Med'inaa Godaa oochchanaw bare k'ofaa k'achcheeda; Yihudaa gadiyaan ubbaan s'oomaa awaayeedda.

⁴ Yihudaa Asay ubbay Med'inaa Godaappe maaduwaa koyanaw ittippe shiik'eedda; unttunttu Med'inaa Godaappe maaduwaa koyanaw Yihudaa katamatuwaa ubbaappe yeeddino.

⁵ Yoosaafees'e Yihudaanne Yerusaalame shiik'uwaa giddon, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyan de'iyaa Ooratsa Dabaabaa sintsan ek'k'eedda.

⁶ Hawaadan yaageedda, «Abeet Med'inaa Godaw, nu aawotuwaa S'oossaw, saluwaan de'iyaa S'oossay neena! Sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa mooddiyaawe neena!

Gitatetsaygne wolk'k'ay ne kushiyaa de'iyyaa diraw, neenana ek'ettanaw danddayeeddabay baawa.

⁷ Abeet nu S'oossaw, kase ha biittan de'iyyawantta ne asaa Israa'eeliyaa sintsapape yederssaade, ne siik'uwaab Abrahaama zeretsatoo med'inaw immeeddawe neena!

⁸ Unttunttu ha gadiyaan de'eeddino; unttunttu hawaan ne suntsaw Geeshsha Golliyaa kees's'iide,

⁹ «Nu bolla iitabay, woy olay, woy iita harggii, woy koshay yintto, nuuni ne suntsay de'iyyaa ha Geeshsha Golliyaa sintsaraninne ne sintsan ek'k'iide, nu metuwaan neekko waassana. Neeni nu waasuwaa sisaade, nuuna ashshana» yaageed-dino.

¹⁰ «Ha"ikka Amoonatuu, Moo'aabatuunne Eedoomatuu nu bolla mayyeeddino. Beni nu aawotuu Gibbs'eppe kesseedda wode, neeni unttunttu he biittatuwaa gelennaadan diggaadda; hewaa diraw, nu aawotuu he biittatuunne yuuyyiide aad'deedinoppe attina, unttuntta d'ayssibeykkino.

¹¹ Nuuni ootseeddabaw unttunttu nuw zaareeddabaa be'a. Neeni nuw immeeda laata gadiyaappe unttunttu nuuna yederssanaw yeed-dino.

¹² Abeet nu S'oossaw, neeni unttunttu bolla pirddikkii? Ayaw gooppe, nuuna olanaw yeedda ha daro olanchchatuwaanna olettanaw nuw wolk'k'ay baawa. Nuuni ootsanabaakka erokko; shin nu ayfetuu neena s'eellino» yaageedda.

¹³ Yihudaa Asay ubbay barenttu k'eeri naanatuwaanna, barenttu mac'c'a asat-

uwaananne barenttu naanatuwaanna ittippe gidiide, Med'inaa Godaa sintsan ek'k'eeddinno.

14 Hewaappe guyyiyaan, Zakkaraasa na'ay Yahaazi'eeli shiik'uwaa giddon ek'k'ide'ishshin, Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa bolla wod'd'eedda. Zakkaraasi Banaaya na'aa; Banaayi Yi'i'eela na'aa; Yi'i'eeli Mataaniyaa na'aa; Mataanee Leewiyaa zarenne Asaafa yara.

15 S'oossaa Ayyaanay Yahaazi'eela bolla wod'd'ina, hawaadan yaageedda; «Kaatiyaw Yoosaafees'a, Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa asaw, ubbaykka sisite! Med'inaa Goday hinttentta hawaadan yaagee; ‹Ha daro olanchchatuu gaasuwaan yayyoppitenne dagammoppite. Ayaw gooppe, olay S'oossawaappe attina, hinttenttuwaa gidenna.

16 Hinttenttu wontti untuntutta bolla kesite. S'iis'a giyaa pudetsan Yiru'eela mela biittaan de'iyaa zanggaaraa wurssetsan hinttenttu untuntutta demmana.

17 Ha olaa olettiyaawanttu hinttentta gidikkita. Hinttenttu sa'aa sa'aa oyk'k'i ek'k'iide, Med'inaa Goday hinttentta ashiyaawaa be'iita› yaagee. Yihudaa asaw, Yerusaalame asaw, yayyoppitenne dagammoppite! Unttunttunna olettanaw wontti kesite. Med'inaa Goday hinttenana gidanawaa» yaageedda.

18 Yoosaafees'e deemuwaa sa'aa gatsiide goynneedda; hewaaddankka, Yihudaa Asay ubbaynne Yerusaalamen de'iyaa Asay ubbay Med'inaa Godaa sintsan kunddiide, Israa'eeliyaa S'oossaw goynneeddino.

19 K'ahaata yaraappenne K'oraaha yaraappe amareeda Leewatuu ek'k'iide, barenttu k'aalaan d'ok'k'u ootsiide, Med'inaa Godaa Israa'eeliyaan S'oossaa galateeddino.

20 Unttunttu guura guuran denddiide, Tak'o'a Mela biittaa baanaw keseeddino; unttunttu kesseedda wode Yoosaafees'e denddi ek'k'iide, «Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyyaa asaw, taani giyaawaa sisite. Med'inaa Godaan, hinttenttu S'oossan, ammanettite; hinttenttu minnana. K'ay timbbitiyaa odiyaawanttunkka ammanettite; yewuwaa ubbay hinttenttoo injjetanawaa» yaageedda.

21 Yoosaafees'e asaana zoretteeddawaappe guyyiyaan, mazimuriyaa yes's'iyaawanttanne Med'inaa Godaa galatiyaawantta suntseedda. Unttunttu ba'aala gallassaa mayuwaa mayyiide, olanchchatuu sintsanna aad'd'iide,

«Med'inaa Godaa galatite!

Aggena Aa siik'uu med'inaawaa»
yaagi yaagiide yes's'anaadan azazeedda.

22 Unttunttu mazimuriyaa yes's'iyaawaanne galatiyaawaa doommeedda wode, Yihudaa olanaw yeedda Amoonatuwaa bolla, Moo'aabatuwaa bollanne Eedoomatuwaa bolla Med'inaa Goday shabbirssaa yeddeedda.

23 Amoonatuunne Moo'aabatuu Ee-doomatuwaa bolla denddiide, unttunttu ubbaanna d'aysseeddino. Unttunttu Eedoomatuwaa d'aysseeddawaappe guyyiyaan, barenttu giddon ittuu ittuwaa d'aysseeddino.

24 Yihudaa Asay mela biittaan de'iyyaa wochchiyaa sa'aa yeedda wode, barenttu

morkketuu de'iyaan sa'aa s'eelleeddino; unttunttu anhay biittan giseeddawaa be'eeddino. Unttunttuppe itti asaynne kessi akkiide bibeena.

25 Hewaappe guyyiyaan, Yoosaafees'inne Aa Asay omooduwaa akkanaw biide, daro mehetuwaa, shink'k'atuwaa, ola miishshatuwaa, mayotuwaanne hara al'o miishshatuwaa demmeeddino. Shin omooduwaa ubbabaa tookki afanaw danddayibeykkino. Omoodeddabay loytsi daro gideedda diraw, hewaa shiishshanaw heezzu gallassaa akkeedda.

26 Hewaappe guyyiyaan, unttunttu oyddentso gallassi Beraaka Wombbaa giyaa saan shiik'eeddino; he sa'aan Med'inaa Godaa galateeddino. Hewaa diraw, unttunttu he sa'aa Galataa Wombbaa yaagiide suntseeddino.

27 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Asay ubbaynne Yerusaalame Asay ubbay, Yoosaafees'e kaaletsina, Med'inaa Goday Morkketuwaa Bolla s'oonuwaa immi nashechina Yerusaalame simmeedda.

28 Unttunttu Yerusaalame gakkiide, diitsaana, maasink'k'uwaananne s'urumbbaanna Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geleeddino.

29 Israa'eeliyaa morkkatuwaa Med'inaa Goday allaga biittan de'iyaan kawutetsatuu ubbay siseedda wode, unttunttu S'oossaw yayyeeddino.

30 Yaatiide S'oossay Yoosaafees'aw ubbaa baggana shemppuwaa immeedda diraw, Aa kawutetsay sarotetsaa demmeedda.

*Yoosaafees'a Kawutaa Wurssetsaa
(1 Kat. 22:41-50)*

³¹ Yoosaafees'e Yihudaan kaatetiyaa wode, Aa laytsay hattamanne ichchesha; I Yerusaalamen laatamanne ichcheshu laytsaa kaateteedda. Aa aata Shiiliha naatto Azuubo geetettaw.

³² Yoosaafees'e bare aawuwaa Asaa ogiyaan hametteedda; I he ogiyaappe sher'i gibeenna; Med'inaa Godaa sintsan I suurebaa ootseedda.

³³ Gidooppenne, goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisibeenenna; Asay biro bare kumentsa wozanaappe bare mayza aawotuwaa S'oossaakko simmibeenenna.

³⁴ Yoosaafees'e haneedda harabay, koyroppe wurssetsaa gakkanaw Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan, Hanaana Na'aa Yeehu Taarikiyaa giddon s'aafetti utteedda.

³⁵ Itti wode, Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e iitabaa ootseedda Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaziyaasana ittippetetsaa ootseedda.

³⁶ Yaatiide Yoosaafees'e aanana zal"iyaa wolk'k'aama markkabatuwa med'd'anaw mayyetteedda. He markkabatuwa Ees'iyooni-Gaabira kataman med'isseeddino.

³⁷ Hewaappe guyyiyaan, Mareeshappe yeedda Dodaawa na'ay El"eezeri, «Neeni Akaaziyaasana ittippetetsaa ootseedda diraw, neeni ootseedda kiitaa Med'inaa Goday d'ayssana» yaagiide, Yoosaafees'a bolla timbbitiyaa odeedda. Hewaa diraw, markkabatuu me"eeddino; unttunttu hak'anne baanaw danidayibeykkino.

21

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yoosaafees'e hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda. Daawita Kataman bare mayza aawotuwaana

moogetteedda. Aa kotaan Aa na'ay Yoraame kaateteedda.

*Yihudaa Kaatiyaa Yoraama
(2 Kat. 8:17-24)*

² Yoraama ishatuu Azaariyyaasa, Yihi'eela, Zakkaraasa, Azaariyyaasa, Mikaa'eelanne Shafaas'iyaa; hawanttu ubbay Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'a naanaa.

³ Unttunttu aawuu Yoosaafees'e unttunttoo daro bira, work'k'aanne al'o shaluwa immeedda; k'ay gimbetteedda Yihudaa katamatuwaakka immeedda. Shin Yoraame bare aawoo bayira na'aa gidiyaa diraw, kawutetsaa aw immeedda.

⁴ Yoraame bare aawuwaa kawutetsaa akkiide minneedda wode, bare ishatuwaa ubbatuwaanne itti itti Israa'eeliyaa kaappatuwaa mashshaan wod'eedda.

⁵ Yoraame kaatetiyya wode, laytsay aw hattamanne laa"uwa; I Yerusaalamen hosppun laytsaa kaateteedda.

⁶ Yoraame Akaaba naatto akkeedda diraw, Akaaba soy Asay hametteeddawaadankka kase Israa'eeliyaa kaatetuwa ogiyaan hametteedda; Med'inaa Godaa sintsankka iitabaa ootseedda.

⁷ Gidooppenne, Med'inaa Goday kase Daawitana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa diraw, Daawita zeretsaa d'ayssanaw koyyibeenna. Daawita zeretsay med'inaw kaatetanaw Med'inaa Goday hidootaa immi wotseedda.

⁸ Yoraame kaateteedda wode, Eedooma Asay Yihudaa kaatiyaa bolla makkaliide, barenttoo kaatiyaa kaateyeeddino.

⁹ Hewaa diraw, Yoraame bare ola gadaawatuwaananne bare paraa gaaretuwaa ubbaanna ittippe Eedooma gadiyaa olanaw beedda; Eedooma Asay aane Aa paraa gaaretuwaa kaappatuwaa dooddeeddino. Shin Yoraaminne Aa Asay k'amma denddiide, dooddaa aad'd'iidde bak'atteedino.

¹⁰ He wodiyaappe doommiide, hachche gakkanaw, Eedooma Asay Yihudaa asaw moodettibeenna. Yoraame Med'inaa Godaa bare aawotuwaa S'oossaaggeeda diraw, Liibina Asay k'ay he wode Yihudaa kaatiyaa bolla makkaleedda.

¹¹ Yoraame k'ay Yihudaa gezziyaan goynniyaa d'ok'k'a sa'aa giigisseedda; Yerusaalamen de'iyaa Asay sharmus'anaadan ootseedda; Yihudaa asaakkabaletseedda.

¹² Hewaaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Eelaasi Yoraamaw dabddaabbiyaa hawaadan yaagiide kiiitteedda; «Med'inaa Goday, ne mayza aawuwaa Daawita S'oossay, Neeni ne aawuwaa Yoosaafees'a ogiyaan woy Yihudaa Kaatiyaa Assaa ogiyaan hamettiyaawaa aggade,

¹³ Israa'eeliyaa kaatetuwaan ogiyaan hamettaadda. Akaaba soy Asay ootseeddawaadan, Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyawanttu sharmus'anaadan ootsaadda. K'aykka neeppe keekkiyaa, ne aawuwaa gollen de'iyaa ne ishatuwaa wod'aadda.

¹⁴ Hewaa diraw, Med'inaa Goday ne asaa, ne naanaa, ne machatuwaan new de'iyaa ubbabaa wolk'k'aama boshaan shoc'ana.

¹⁵ Neena marac'c'iyaa harggii oyk'k'ina, new saku yaa goobi goobiide baana» yaagee»

yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Piliss's'eematuwaanne Top'p'iyyaa matan de'iyyaa Arabatuwaa Yoraama olanaadan dentsetseedda.

¹⁷ Yaatina, unttunttu Yihudaa bolla mayyeeddino; kaatiyaa gollen de'iyyaa miishshaa ubbaa, kaatiyaa attuma naanaanne Aa mac'c'awantta omoodeeddino. Aa naanaa ubbaappe teefa Akaaziyaasappe attina, hara itti na'aynne aw attibeena.

¹⁸ He ubbaappe guyyiyaan, pas'anaw danddayenna marac'c'iyyaa harggiyaan Yoraama Med'inaa Goday shoc'eedda.

¹⁹ Laa"u laytsaa giddon harggii Aa bolla goobeedda; Aa marac'c'ii kare kesseedda; yaatina, loytsi sakettiide hayk'k'eedda. Aa moogiyaa wode Asay kase Aa mayza aawaatoo ootseeddawaadan, Aa bonchchoo mitsaa dooriide, tamaa eetsibeenna.

²⁰ Yoraame kaatetiyya wode, laytsay aw hat-tamanne laa"a; I Yerusaalamen hospun laytsaa kaateteedda. I hayk'k'iyaa wode ooninne kayyottibeenna. Yoraame Daawita Kataman moogetteeddappe attina, kaatetuwa makkaanan moogettibeenna.

22

Yihudaa Kaatiyaa Akaaziyaasa (2 Kat. 8:25-29; 9:21-28)

¹ Arabatu yiide Yoraamaw bayira naanaa ubbatuwaa wod'eedda diraw, Yerusaalamame Asay Yoraama na'aa ubbaappe teefa Akaaziyaasa Aa

kotan kaateyeeddino. Hewaa diraw, Yoraama na'ay Akaaziyaasi kawutetsaa doommeedda.

² Akaaziyaasi kaatetiyaa wode, laytsay aw oytamanne laa"ua; I Yerusaalamen itti laytsaa kaateeedda. Aa aati suntsay Ataalo; Aa Omiraw na'aa naatto.*

³ Akaaziyaasi iitatetsan baanaadan Aa aata Aa zoreedda diraw, ikka Akaaba soy asaa ogiyaan hametteedda.

⁴ Aa aawuu hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Akaaba soy asaykka Aa zoriyaa diraw, Akaaba soy asaadan ikka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Yaatiide Aa d'ayoo gaaso gideeddino.

⁵ Akaaziyaasi Akaaba soy asaa zoriyaa kaalliide, Akaaba na'aa Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yoraamana ittippe, Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eela olanaw Gala'aaden de'iyyaa Raamoota geetettiyyaa katamaa beedda. Sooriyaa asatuu Yoraama c'addeeddino.

⁶ Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelana I olettiyyaa wode, Sooriyaa asatuu Aa Raamootan c'addeedda c'achchaa patsi akkanaw Iziraa'eela katamaa simmeedda. Hewaappe guyyiyaan, Yoraama na'ay, Yihudaa Kaatii Akaaziyaasi Akaaba na'aa Yoraama c'adetteeddawaa oochchanaw duge Iziraa'eela katamaa beedda.

⁷ Akaaziyaasi Yoraamakko beeddawe Akaaziyaasaw hayk'o gidanaadan Med'inaa Goday ootseedda. Akaaziyaasi Yoraama be'ishin, Akaaba zariyaa d'ayssanaadan Med'inaa Goday

* **22:2 Oytamanne laa"uwaa:** Aw laytsay laatamanne laa"uwaa woy oytamanne laa"uwaa. 2 Kat. 8:26 s'eella.

dooreedda Nimisha na'aa Yeeha mokkanaw laa"u
ittippe keseeddino.

⁸ Yeehu Akaaba zariyaa bolla pirddiyaawaa
poleedda wode, Yihudaa kaappatuwaanne
Akaaziyaasa maaddiyaa Aa ishatuwaa naanaa
demmiide wod'eenda.

⁹ K'ay Yeehu Akaaziyaasa koyeedda;
Samaariyaan k'osetti utteeddawaa Aa asatuu
demmeeddino; Yeehukko ahiidde wod'iide,
«Bare kumentsaa wozanaappe Med'inaa
Godaa koyeedda Yoosaafees'a na'aa» yaagiide
moogeeddino.

Hewaa diraw, Akaaziyaasa soo asaappe
kawutetsaa oyk'k'anaw danddayiyaawe ooninne
baawa.

*Yihudaa Kaatatto Ataalo
(2 Kat. 11:1-3)*

¹⁰ Akaaziyaasa daaya Ataala bare na'ay
hayk'k'eeddawaa be'eenda wode, denddaade
Yihudaa kaatiyaa zariyaa ubbaa d'ayssaaddu.

¹¹ Shin kaatiyaa naatta Yihoshebaa'a,
hayk'k'anaw de'iyaa kaatiyaa naanaa giddoppe
Akaaziyaasa na'aa Yo'aasha wuu'aade akkaaddu.
Aane Aa d'antsiyaano hiis'a gollen k'osaaddu.
Hewaadan ootsaade, Ataala na'aa wod'enaadan,
Kaatiyaa Yoraama naatta, Akaaziyaasa
michchata, k'esiyaa Yoodaahe machchata,
Yihoshebaa'a Aa k'osaaddu.

¹² Ataala biittaa mooddiyaa wode ubbaan, na'ay
unttunttu matan S'oossaa Geeshsha Golliyaan
usuppun laytsaa k'osettiide utteedda.

23

*Ataalii Bolla Makkaliide Denddeeddino
(2 Kat. 11:4-16)*

¹ Laappuntsa laytsan Yoodaahe minniide, s'eetuwaan kaappatuwaan Yirohaama na'aa Azaariyyaasa, Yahohanaana na'aa Isimaa'eela, Yoobeeda na'aa Azaariyyaasa, Adaaya na'aa Ma'iseeyanne Ziikira na'aa Elishafaas'a shiishshiide, unttunttunna k'aalaa c'aak'uwaan c'aak'k'eteedda.

² Unttunttu Yihudaa biittaa ubbaa yuuyyiide, Yihudaa katamatuwaan de'iyaa Leewatuwaanenne Israa'eeliyaa yaratuu kaappatuwaan ubbaa akkiide, Yerusaalame yeeddino.

³ Hewaappe guyyiyan, he shiik'eedda Asay ubbay S'oossa Geeshsha Golliyaan kaatiyaanna k'aalaa c'aak'uwaan c'aak'k'eeddino. Yoodaahe he asaa, «Kaatiyaa na'aa hawaa be'ite! Med'inaa Goday kase Daawita zeretsaabaa haasayeedawaadan I kaateto.

⁴ Hinttenttu ootsanaw bessiyaabay hawaa: Sambbata gallasan ha Geeshsha Golliyaa geliyaa k'eesetuwaappenne Leewatuwaappe heezzu kushiyaappe itti kushii penggiyaa naagite;

⁵ k'ay heezzu kushiyaappe itti kushii kaatiyaa gollen de'ite; heezzu kushiyaappe itti kushii k'ay Baasuwaa Penggiyaan de'ite. Asay ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa dabaabaa shiik'o.

⁶ K'eesetuwaappenne ootsiyaa Leewatuwaappe attina, ooninne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geloppo. Unttunttu geeshsha gidiyaa diraw,

gelino; shin hara Asay ubbay Med'inaa Godaa azazuwaan naagiidde, Geeshsha Golliyaappe karennade'ino.

⁷ «Leewatuu ubbay barenttu ola miishshaa barttukushiyankushiyankoyk'kiide, kaatiyaa giddoyiide, kaatii kesiyaa wodenne gelyaa wode ubbaan aanana ittippe de'ino. Geeshsha Golliyaa gelyaa oonanne wod'ite» yaageedda.

⁸ Leewatuunne Yihudaa Asay ubbay k'eesii Yoodaahe azazeeddawaa ubbaa ootseeddino. K'eesii Yoodaahe Sambbatan oosuwaappe kesanaw bessiyaa Leewatuwaa kessiide yeddibeenna. Hewaa diraw, naaguwaa kaalay gakkeeddawanttukka naaguwaa kaalan poleeddawanttukka ubbay yaan de'iino. Hewan kaappatoo akkanaw gidiyaa Asay de'ee.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, k'eesii Yoodaahe S'oossa Geeshsha Golliyaan de'iyyaa, beni Kaatiyaa Daawita tooratuwaa, woggagonddaletuwaanne k'eeri gonddaletuwaakaappatoo immeedda.

¹⁰ Asay ubbay ola miishshaa bare kushiyabare kushiyankoyk'kiide, Geeshsha Golliyaw ushechcha baggappe haddirssa bagga gakkanaw, yarshshiyaa sa'aa mataanin Geeshsha Golliyaa matan kaatiyaa yuushshuwaan ek'k'anaadan k'eesii Yoodaahe ootseedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Yoodaahe kaatiyaa na'aa Yo'aasha kare kessiide, Aa huup'iyaan kallachchaa wotseedda; Kawutaa Higgiyaa Mas'aafaa aw immiide kaateyeedda. Yoodaahenne Aa naanay Yo'aasha okkiide, «Kaatii shemppuwaa gam"o!» yaageeddino.

12 Asay wos's'iiddenne kaatiyaa sabbiidde hombboc'iyaawaa Ataala siseedda wode, asaakko Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa baaddu.

13 Kaatii penggyaan bare tuussaa matan ek'k'eeddawaa be'aaddu. Kaappatuunne s'urumbbaa punniyaawantu kaatiyaa matan de'iino; Yihudaa Asay ubbay nashettidde, s'urumbbaa punniino; mazimuriyaa yes's'iyaawanttukka sintsaw aad'd'iide, barenttoo de'iyaa yetsa miishshan galatiino. Ataala bare mayuwaa peed'aade, «Hawe makkala! Hawe makkala!» yaagaadde waassaaddu.

14 K'eesii Yoodaahe olanchchatuu kaappatuwaa, «Ataalo Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyan wod'oppite! O yaananne haanna salppiide salppetuwaan gidduwaan wotsiide, kare kessite; izo ashshanaw kajjeeliyaa Asay de'oppe wod'ite!» yaageedda.

15 Hewaa diraw, unttunttu izo oyk'k'iide, kaatiyaa golliyaa afeedino; Paraan Penggyaan izo wod'eeddino.

*Yoodaahe K'aalaa C'aak'uwa Ooratseedda
(2 Kat. 11:17-20)*

16 Hewaappe guyyiyaan, Yoodaahe I bare huup'iyaw, Asay ubbaynne kaatii Med'inaa Godaa asaa gidanaadan k'aalaa c'aak'uwaan wotseedda.

17 He wode Asay ubbay Ba'aala Eek'aa Golliyaa biide, he golliyaa kinchcheedda; yarshshiyyaa sa'atuwaanne misiletuwaa kinchchereetseedda. K'ay Mataana giyaa Ba'aala k'eesiyaa yarshshiyyaa sa'atuu sintsan wod'eeddino.

18 Yoodaahe k'eesetuwaanne Leewatuwaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa oosoo

kaappuwaa ootsiide suntseedda. Unttunttu kiitay Muse higgiyan s'aafetteeddawaadan Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaawaanne Kaatii Daawite odeed-dawaadan mazimuriyaa yes's'iyaawaanne baalaa bonchchissiyyaawaa.

¹⁹ Higgiyan s'aafetteeddawaadan tuna Asay it-tuunne gelennaadaan Yoodaahe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa penggyaan naagiyaawantta wotseedda.

²⁰ Yoodaahe s'eetuwaan kaappatuwaa, wolk'k'aama asatuu, deriyaa mooddiyaawanttanne he biittaa asaa ubbaa barenana akiide, kaatiyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe duge wotseedda. K'ommo bagga penggyaanna kaatiyaa golliyaa geleeddino; kaatiyaa kawutetsaa araatan utisseeddino.

²¹ Yaatina Yihudaa Asay ubbay nashet-teedda. Ataalla kaatiyaa gollen mashshaan hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, katamay woppu geedda.

24

Yihudaa Kaatiyaa Yo'aasha (2 Kat. 12:1-16)

¹ Yo'aashi kaatetiyyaa wode, laytsay aw laappuna; I Yerusaalamen oytamu laytsaa kaate-teedda. Aa daay suntsay S'iibiya; Aa Berssaabeha katamaappe yeedda asaa.

² K'eesii Yoodaahe de'eedda laytsaa ubbaan Yo'aashi Med'inaa Godaa sintsan suurebaa oot-seedda.

3 Yoodaahe Yo'aashaw laa"u mac'c'awantta immeedda; unttunttu aw attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleeddino.

4 Hewaaappe guyyiyaan, Yo'aashi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsanaw k'oppeedda.

5 Yo'aashi k'eestetuwaanne Leewatuwaa shiishshiide, «Yihudaa katamatuwaa biide, hinttenttu S'oossaa Geeshsha Golliyaa laytsan laytsan ooratsanaw Israa'eeliyaa ubbaappe shaluwaa shiishshite; ha yewuwaa ellekka ootsite» yaageedda. Shin Leewatuu ellekka ootsibeykkino.

6 Hewaa diraw, kaatii k'eese ubbatuwaa kaappuwaa Yoodaaha s'eesiide, «Yerusaalame asaappenne Yihudaa asaappe giiraa shiishshanaw ayaw Leewatuwaa kiittabeykkii? Med'inaa Godaa ashikkarii Musenne Israa'eeliyaa Asay S'oossaa Dunkkaaniyaa oosoo giiray shiik'anaadan beni mayyi utteeddino.

7 He iita mishiratto Ataalo kaalliayaa asatuu S'oossaa Geeshsha Golliyaa bayzzidiggeedino; unttunttu S'oossaa Geeshsha Golliyan de'iyya geeshsha shaluwaa ubbaa akkiide, Ba'aalaw goynninanaw go'etteeddino» yaageedda.

8 Hewaa diraw, kaatii Leewatuwaa azazina, unttunttu saas'iniyaa giigissiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa penggiyaappe kare baggana wotseeddino.

9 S'oossaa k'oomay Muse mela biittaan de'iidde, Israa'eeliyaa asaappe shiishshanaadan azazeedda giiraa Med'inaa Godaw ahana mala, Yihudaaninne Yerusaalamen Leewatuu awaayeeddino.

10 Kaappatuunne Asay ubbay nashettiidde, gi-ray saas'iniyaa kumana gakkanaw, an yeggeed-dino.

11 Saas'inii Leewatuu baggana kaatiyaa oosanchchatuwaakko gakkina, saas'iniyaa gidduwaan daro miishshay dagatteeddawaa unttunttu be'eedda wode ubbaan, kaatiyaa s'aafiinne k'eese ubbatuwaa kaappuu suntseedda bitanii yiino; saas'iniyaappe miishshaa kesiino; saas'iniyaa sa'aan zaari wotsino. Unttunttu ubbaa gallassi hewaadan ootsiide, daro shaluwaa dagayeeddino.

12 He miishshaa kaatiinne Yoodaahe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitaa wochchanaw suntsetteedda asatoo immiino. Unttunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsanaw shuchchaa massiyaawanttanne anaas'etuwa, k'ay S'oossaa Geeshsha Golliyaa ooratsanaw birataanne naahaasiyaa oosanchchatuwa k'as'areeddino.

13 Oosanchchatuu S'oossaa Geeshsha Golii bay-eeddawaa min ootsiide, barenttu kushiyen kase-waadan ooras's'iseeddino.

14 Oosanchchatuu Geeshsha Golliyaa ooras's'isuwa poleedda wode, palaheedda work'k'aanne bira kaatiyaakkonne Yoodaa-hekko aheeddinno. Yaatina unttunttu he work'k'aanine biran Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa giddo oosoo maaddiyaa miishshatuwa, s'uuggiyaa yarshshoo haniyaa saanetuwaanne hara dumma dumma miishshatuwa oosisseeddino.

Yoodaahe de'eedda laytsan Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan s'uuggiyaa yarshshuwaa ub-

baa wode unttunttu yarshshiino.

¹⁵ Yoodaahe loytsi c'immiidde hayk'k'eedda; I hayk'k'iyaa wode Aa laytsay s'eetanne hattama.

¹⁶ Yoodaahe Israa'eelan S'oossawunne S'oossaa Geeshsha Golliyaw lo"obaa ootseedda diraw, Daawita Kataman kaatetuwaan makkaanan Aa moogeeddino.

Yo'aashi S'oossaappe Wora Simmeedda

¹⁷ Yoodaahe hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Yihudaa kaappatuu yiide, guufanneeddino. Yaatina, kaatii unttunttu zoriyaa siseedda.

¹⁸ Unttunttu Med'inaa Godaa parenttu mayza aawotuwaa S'oossaa Geeshsha Golliyaa aggiide, Asheeri misiletoonne eek'atoo goynneeddino. Unttunttu ootseedda balaa diraw, Yihudaa bollanne Yerusaalame bolla S'oossaa hank'k'uu wod'd'eedda.

¹⁹ Asay barekko simmanaadan Med'inaa Goday timbbitiyaa odiyaawantta unttunttukko kitteedda; timbbitiyaa odiyaawantu unttunttu bolla markkatteeddino; shin unttunttu sisennan is's'eedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, k'esiyaa Yoodaahe na'aa Zakkaraasa bolla S'oossaa Ayyaanay wod'd'eedda; Zakkaraasi asaa sintsan ek'k'iide, «S'oossay hawaadan yaagee; *«Hintte Med'inaa Godaa azazuwaa poliyaawaa ayaw is's'iitee? Hewe hinttenttoo iita. Hinttenttu Med'inaa Godaa ageeda diraw, ikka hinttentta aggeedda»* yaagee» yaageedda.

²¹ Hewaappe guyye Asay Aa bolla mak'etteedda. Kaatii unttunttu azazina, Med'inaa Godaa

Geeshsha Golliyaa dabaaban Aa shuchchaan c'addiide wod'eeddino.

²² Kaatii Yo'aashi Zakkaraasa aawuu Yoodaahe barew ootseedda keekatetsaa hassayennan aggiide, Aa na'aa Zakkaraasa wod'iseedda. Zakkaraasi hayk'k'iidde, «Med'inaa Goday hawaan be'iide, haluwaa kesso» yaageedda.

Yo'aasha Kawutaa Wurssetsaa

²³ He laytsay laamettiyaan wode, Sooriyaa olanchchatuu Yo'aasha olanaw yeeddino. Yihudaa bollanne Yerusaalame bolla mayyiide, asaa kaappatuwaa ubbaa wod'iide, untuttuppe omoodeeddawaa ubbaa Damask'k'on de'iaya parenttu kaatiyaw yeddeeddino.

²⁴ Sooriyaa olanchchatuu payduwaan guutsa; shin Yihudaa Aasi Med'inaa Godaa parenttu aawotuwaa S'oossaa aggeeda diraw, Med'inaa Goday loytsi daro gideedda untuntuu olanchchatuwaa Sooriyaa olanchchatuu kushiyaa aatsiide immeedda. Untuntuu hawaadan ootsiide, Yo'aasha mureeddino.

²⁵ Sooriyaa olanchchatuu aappe shaakettiyaan wode, Yo'aashi loytsi maduns's'i utteedda. K'eesiyaa Yoodaahe na'aa suutsaa diraw, Aa oosanchchatuu Aa bolla mak'ettiide, I bare gisuwaan gisi de'ishshin wod'eeddino. I hayk'k'ina, Daawita Kataman Aa moogeeddino; shin kaatetuwaan makkaanan Aa moogibeykkino.

²⁶ Yo'aasha bolla mak'etteedda wanttu Amoonii Shim"aati na'aa Zabaadanne Moo'aabe Shiimiriiti na'aa Yihozabaada.

²⁷ Yo'aasha naanatuwaabay, Aa bolla timbbitiyaan odeedda darobaynne S'oossaa Geeshsha

Golliyaa I ooras's'iseeddabay Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. Yo'aashi hayk'k'ina, Aa sa'aan Aa na'ay Amesiyaasi kaateteedda.

25

Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa (2 Kat. 14:2-6)

¹ Amesiyaasi kaatetyyaa wode, laytsay aw laata-manne ichchesha; I Yerusaalamen laatamanne udduppun laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Yiho'aadino; Aa Yerusaalame asaa.

² Amesiyaasi Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda; shin kumentsaa wozanaappe gidenna.

³ Amesiyaasi kawutetsaa loytsi oyk'k'eedda saana, bare aawuwaa wod'eedda oo-sanchchatuwaa wod'eedda.

⁴ Muse Higgiyaa mas'aafan s'aafetteeddaaadan, Med'inaa Goday, «Naanatuu ootseedda nagaraa diraw, aawotuwaan wod'anaw bessena; k'ay aawotuu ootseedda nagaraa dirawukka, naanaa wod'anaw bessena. Asay ubbay bare ootseedda nagaran nagaran hayk'k'anaw besse» yaagiide azazeeddawaadan, wod'eeddawantu naanaa wod'ibeenna.

Eedooma Bolla Denddeedda Olaa (2 Kat. 14:7)

⁵ Amesiyaasi Yihudaa asaa shiishshiide, barenttu aawotuwaan gollen gollen sha"aa kaappatuwaanne s'eetuwaan kaappatuu suntsatetsaa giddon wotseedda. I laatamu laytsanne laatamu laytsaappe bollanna de'iyyaa Yihudaa zaratuwaanne Biiniyaama zeretsaa

ubbaa paydeedda; gonddalliyaanne tooraa oyk'k'iide, olaw giigeedda heezzu s'eetu sha"a dooretteedda asatuwaa demmeedda.

⁶ K'ay Israa'eeliyaappe s'eetu sha"a mino asatuwaa heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa biran Amesiyaasi k'as'areedda.

⁷ Shin S'oossaa asaa geetettiyaas itti bitanii Amesiyaasakko yiide, «Kaatiyaw, Med'inaa Goday Israa'eeliyaananne Efireema asaana baawa diraw, Israa'eeliyaa olanchchatuu neenana booppino.

⁸ Neeni, unttunttu taana minisana gaade k'oppooppe, S'oossay neena ne morkkaturwaa sintsan kawushshana. Ayaw gooppe, ek'k'anaw woy kawushshanaw S'oossaw wolk'k'ay de'ee» yaageedda.

⁹ Amesiyaasi S'oossaa asaa, «Taani Israa'eeliyaa olanchchatoo c'iggeedda he biray ubbay waanane?» yaageedda.

S'oossaa asay, «Med'inaa Goday new hewaappe aatsiide Immanaw danddayee» yaageedda.

¹⁰ Hewaa diraw, Amesiyaasi Efireemappe barekko yeeddo olanchchatuu parenttu soo soo baanaadan moyzzeedda. Unttunttu Yihudaa asaa bolla loytsi hank'k'ettiidde, parenttu soo soo simmeeddino.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Amesiyaasi barena minisiide, bare olanchchatuwaa kaaletsiide, Mas'ine Wombbaa beedda; Aa olanchchatuu Eedooma asaappe tammu sha"aa wod'eeddino.

¹² K'ay unttunttu tammu sha"a olanchchatuwaa pas'a omookeeddino; unttuntta aafuwaa doonaw afeedino; he aafuwan dueg olina, hirkkin de'iyaa

shuchchaan asatuu ubbay me'erettiide wureed-dino.

¹³ Shin he wode Amesiyaasi barenana olaw beennaadan guyye yeddeedda Israa'eeliya olanchchatuu Samaariyaappe biide, Beeti-Horoona gakkanaw de'iyaa Yihudaa katumuwaa oleeddino. Unttunttu Yihudaa asaappe heezzu sha"aa wod'iide, daro omooduwaa akkeeddino.

¹⁴ Amesiyaasi Eedooma asatuwaa wod'i simmiide, Eedooma asaa s'oossatuwaa misiletuwaa akkiide yeedda. He misiletuu barewantta gidanaadan essiide, unttunttoo goynneeddanne is'aanaa c'uwayeedda.

¹⁵ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'uu Amesiyaasa bolla ees's'i kessedda; yaatina, S'oossay itti timbbitiyaa odiyaawaa Amesiyaasakko kiitteedda. Biide, «Barenttu asaa ne kushiyaappe ashshanaw danddayibeenna s'oossatoo neeni ayaw goynnaadi?» yaageedda.

¹⁶ Timbbitiyaa odiyaawe haasayishin, kaatii, «Neeni kaatiyaanna zorettanaadan nuuni neena suntseedooyye? Agga! Neeni ayaw hayk'k'anaw koyay?» yaageedda.

Timbbitiyaa odiyaawe aggi akkiide, «Neeni hawaa ootseedda dirawunne taani neena zoreeddawaa sisabeenna diraw, S'oossay neena d'ayssanaw k'achcheeddawaa ha"i taani eraad» yaageedda.

*Israa'eeliya Bolla Denddeedda Olaa
(2 Kat. 14:8-20)*

17 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Kaatii Amesiyaasi barena zoriyaa asatuwaana zorettiide, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yeehu na'aa na'aa, Yo'akaaza na'aa, Yo'aashaw asaa kiittiide, «Haaya; ane laa"u olaa gakkettoytte» yaagiide naasseedda.

18 Israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa hawaadan yaageedda; «Liibaanoosan de'iyaa kinddichchu Liibaanoosan de'iyaa zigaw kiittiide, *«Ne naatto ta na'aw imma»* yaageedda. Shin Liibaanoosan de'iyaa itti do'ay hewaana aad'd'iide, he kashiyyaa yed'd'eedda.

19 Neenikka, *«Be'a, Eedooma biittaa asaa s'oonaad»* yaagaadde ne wozanaan otoruwaan kumaadda. Shin ha"*i* neeni ne son woppu gaade utta agga. Ne bollanne ne gadiyaa Yihudaa bolla metuwaanne bashshaa ahiyaawaa ayaw dentsetsay?» yaagiide zaareedda.

20 Shin Amesiyaasi sissaa is'seedda. Unttunttu Eedooma s'oossatoo goynneedda diraw, S'oossay unttunttu morkkatiuwaa kushiyaa aat-siide Immanaw koyeedda.

21 Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yo'aashi olanaw kesina, inne Yihudaa Kaatii Amesiyaasi Yihudaan de'iyaa Beeti-Shemesha geetettiyyaa kataman olaa gaketeeddino.

22 Israa'eeliyaa Asay Yihudaa asaa s'ooneedda; Yihudaa Asay ubbay bak'atiide, bare soo bare soo beedda.

23 Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi Akaaziyaasa na'aa na'aa, Yo'aasha na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa Beeti-Shemeshan omoodiide, Yerusaalame aheedda. Yaatiide Yerusaalame dirssaa gimbbiyaa,

Efireema Penggyaappe biide Zooziyaa Penggyiaa gakkanaw de'iyaa, oyddu s'eetu wad'aa gidiyyaa sa'aa laaleeedda.

²⁴ Laaliide S'oossa Geeshsha Golliyaan de'iyaa work'k'aanne biraa ubbaa, Obeedi-Eedooma zeretsay naagiyaa miishshaanne kaatiyaa gollen de'iyaa shaluwaa ubbaa akkeedda; k'ay waabiyaw oyk'k'etteedda asatuwaakka akkiide, Samaariyaa simmeedda.

²⁵ Yo'akaaza na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Yo'aasha na'ay Yihudaa Kaatii Amesiyaasi tammanne ichcheshu laytsaa de'eedda.

²⁶ Amesiyaasi ootseeddabay ubbay, koyroppe wurssetsaa gakkanaw, Yihudaa Kaatetuwaanne Israa'eeliyaa Kaatetuwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁷ Amesiyaasi Med'inaa Godaa kaalliyawaa ageedawaappe guyyiyaan, unttunttu Aa bolla Yerusaalamen mak'etteddino. I Laakisha kata-maa bak'ateedda. Shin unttunttu Aa geeduwaa Laakisha asaa kiittina, Aa yaan wod'eeddino.

²⁸ Aa ahaa paran c'aani ahiidde, Daawita Kata-man Aa mayza aawotuwaana moogeeddino.

26

Yihudaa Kaatiyaa Ooziyaana (2 Kat. 14:21-22; 15:1-7)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Asay ubbay tammanne usuppun laytsaa gidiyyaa na'aa, Ooziyaana Aa aawuwaa Amesiyaasa kotaan kaateyeedda.

² Aa aawuu Amesiyaasi hayk'k'eeddawaappe guyye, I Eelaata geetettiyaat katamaa zaaretsi kees's'iide, Yihudaan ooratseedda.

³ Ooziyaane kaatetiyaat wode, laytsay aw tammanne usuppuna; I Yerusaalamen ishatamanne laa"u laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Yikoolo; Aa Yerusaalamet asaa.

⁴ Aa aawuu Amesiyaasi ootseeddawaadan, ikka Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda.

⁵ S'oossaa yashshatetsaa barena tamaarisseedda Zakkaraasi pas'a de'eedda wodiyaa, S'oossaw I ammanettiide ootseedda. Med'inaa Godaw I ootseedda wode ubbaan, S'oossay Aa anjeeedda.

⁶ Ooziyaane Piliss's'eematuwaanna olettanaw kesiide, Gaate katamaa yuushshuwaa gimbbyiaa, Yaabine katamaa yuushshuwaa gimbbyiaanne Ashddooda gimbbyiaa laaleedda; yaatiide Ashddooda katamaa mataaninne Piliss's'eematuwaan giddon katamatuwaan kees's'eedda.

⁷ Ooziyaane Piliss's'eematuwaan, Gurbba'aalan de'iyaa Arabatuwaanne Ma'uunatuwaan s'oonanaadan S'oossay Aa maaddeedda.

⁸ Amoona asatuu Ooziyaanaw giireeddino. Ooziyaane loytsi minneedda diraw, Aa worii Gibbs'e zawaan gakkanaw sisetteedda.

⁹ K'ay Ooziyaane Zooziyaa Penggiyaa matan, Zanggaaraa Penggiyaa mataaninne dirssay sookko bak'k'iyaa zooziyaa matan adussa gimbabetuwaa gimbibisiide, Yerusaalamet geessotuwaa miniseedda.

¹⁰ Aw c'ora mehii de'iyaa diraw, mela biittatuwaan adussa gimbbyiaa gimbbeedda;

daro ollaakka bookkeedda. I k'ay goshshaa dosiyaa diraw, zoozetuwaaninne aradda gadiyaan aw daro goshshanchchatuunne woyniyaa turaa tokkiyaawantu de'iino.

¹¹ K'aykka Oozyaanaw olaw giigeedda loytsi daro olanchchatuu de'iino. Olanchchatuu s'aafii Yi'i'eelinne kaappuu Ma'iseeyi olanchchatuu suntsaa mazggobiyaan s'aafeeddino. Unttunttu kaappuu gadaawaa Hanaaniyaa.

¹² Barenttu aawotuwaa gollew kaappotiyaa mino asatuu laa"u sha"anne usuppu s'eeta.

¹³ Kaatiyaa morkkatuwaanna olettiide, barenttu kumentsaa wolk'kan kaatiyaa maaddanaw kesiyaa heezzu s'eetanne laappun sha"anne ichcheshu s'eetu olanchchatuu unttunttu kushiyan de'iino.

¹⁴ Oozyaanane olanchchatuu ubbaw gonddalliyaa, tooraa, huup'iyaan wotsiyaa birataa k'op'iyaan, tiraan mayiyaa ola miishshaa, wonddaafiyaan, yambbarshshaanne mulumuk'k'e shuchchaa giigisseedda.

¹⁵ Yerusaalamen de'iyaan kushii hiillaa eriyaa asatuwaa Kaatii Oozyaanane azaziide, wochchiyaa adussa gimbbetuwaappenne katamaa dirssaa gimbbiyaa zoozetuwaappe, wonddaafiyaan wonddaafetuwaan dukkiyaa miishshatuwaanne wolk'k'aama wolk'k'aama shuchchatuwaa pis's'iide oliyaa miishshatuwaa med'isseedda. S'oossay Aa maaddina, I loytsi minneedda; Aa woriikka ubbasaa gakkiide sisetteedda.

Oozyaanane Bare Otoruwaan Muretteedda

¹⁶ Shin Oozyaanane minneedda wode otoretteedda; Aa kunddetsaw kaaletseedda.

Ooziyaane Med'inaa Godaa bare S'oossaayedeedda; I is'aanaa c'uwayiyaa saas'iniyaan is'aanaa c'uwayanaw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geleedda.

¹⁷ K'eessii Azaariyaasinne Med'inaa Godaa k'eesatuu hosppun tammatuu Aa geeduwaa kaalliide geleeddino; he k'eesatuu mino asatuwaa.

¹⁸ K'eesetuu Kaatiyaa Ooziyaana te"iide, «Ooziyaanaa, neeni Med'inaa Godaw is'aanaa c'uwayanaw bessakka. Is'aanaa c'uwayiyaawe bessiyaawe, is'aanaa c'uwayanaw geeyi utteedda, Aaroona zeretsaa gidiyaa k'eesatuwaa s'alalaassa. Ha Geeshsha Sa'aappe kesa! Ayaw gooppe, neeni Med'etaa Ubbaa Godaa naak'aadda; neeni aappe bonchcho demmakka» yaageeddino.

¹⁹ Shin Ooziyaane is'aanaa c'uwayanaw is'aanaa c'uwayiyaa miishshaa bare kushiyanoyk'k'i uttiide hank'k'etteedda. Ooziyaane k'eesetuwaan hank'k'ettiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan is'aanaa c'uwayiyaa saas'iniyaan matan k'eesatuwaa sintsan ek'k'ide'ishin, Aa deemuwaa wolk'k'aama baruwaa harggii oyk'k'eedda.

²⁰ K'eesiyyaa kaappuu Azaariyaasinne hara k'eesatuu ubbay aakko s'eelliyyaa wode, Aa deemuwaa wolk'k'aama baruwaa harggii oyk'k'eeddawaa be'iide, Aa ellekka Geeshsha Golliyaappe kesseeddino. Ikka Med'inaa Goday Aa mureeddawaa ereedda diraw, ellekka hewaappe kesiide beedda.

21 Kaatii Ooziyaane hayana gakkanaasikka he harggiyaana de'eedda; Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaasaappekka ek'k'eedda. He harggiyaa gaasuwaan dumma gollen barekka de'eedda. He wode Aa na'ay Yo'aataame kaatiyaa gollen de'iide, he gadiyaa asaa mooddeedda.

22 Kaatii Ooziyaane haneedda harabaa ubbaa koyroppe wurssetsaa gakkanaw Amoos'a na'ay, timbbbitiyaa odiyaa Isiyaasi s'aafi wotseedda.

23 Ooziyaane hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda. Yaatina, Asay Aa, «wolk'k'aama baruwaa harggiyan oyk'k'etteeddawaa» giide, kaatetuwaan makkaanaa matan Aa moogeeddino. I hayk'k'ina, Aa sa'aan Aa na'ay Yo'aataame kaateteedda.

27

Yihudaa Kaatiyaa Yo'aataama (2 Kat. 15:32-38)

1 Yo'aataame kaatetiyaa wode, laytsay aw laata-manne ichchesha; I Yerusaalamen tammanne usuppuu laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Yaruusho; iza S'aadook'a naatto.

2 Bare aawuu Ooziyaane ootseeddawaadan, Yo'aataamikka Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda; shin I Aa aawuu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geleeddawaadan gelibeenna. Gidooppenne, Asay nagaraa ootsiyaawaa agibeenna.

3 Yo'aataame Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaa K'ommo Penggiyaa zaaretsiide ootseedda; k'ay Yerusaalame katamaa gimbbyiaan Ofeela giyaa sa'aan daro kiitaa ootseedda.

4 Yihudaa gezziyaan katamatuwaa kees'seedda; woray dariyaa deriyaan geesuwaanne adussa gimbbyiaa gimbbeedda.

5 Yo'aataame Amoona kaatiyaanna olettiide s'ooneedda. Amoonatuu he laytsi heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyyaa bira, tammu sha"a konttaale gidiyaa zarggaanne tammu sha"a konttaale gidiyaa banggaa aw giireeddino. Amoonatuu laa'entso laytsaynne heezzentso laytsan hewaaddankka ahiidde, aw giireeddino.

6 Yo'aataame Med'inaa Godaa bare S'oossa sintsan suure hemetteedda diraw, loytsi minneedda.

7 Yo'aataame haneedda harabay, I oletteedda olaabay ubbayinne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuunne Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

8 Yo'aataame kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yerusaalamen tammanne usuppun laytsaa kaateteedda.

9 Yo'aataame hayk'k'iidde, bare mayzzan gakteedda. Unttunttu Aa Daawita Kataman moogeed-dino. Aa sa'aan Aa na'ay Akaazi kaateteedda.

28

*Yihudaa Kaatiyaa Akaaza
(2 Kat. 16:1-5)*

¹ Akaazi kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatama; I Yerusaalamen tammanne usuppun laytsaa kaateteedda. Akaazi bare mayza aawuu Daawite suurebaa ootseeddawaadan, Med'inaa Godaa sintsan I suurebaa ootsibeenna;

² I kase de'eedda Israa'eeliyaa kaatetuwaan ogiyaan hametteedda. Ba'aalaw goynnanaadan nahaasiyaa siilisiide, misiliyaa med'd'eedda.

³ K'ay Hinnooma Zanggaaraan is'aanaa c'uwayeedda; Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa sintsappe laaggiide kesseeda asatuwaa de'uwaan wogaa, he sheneyiyaawaa k'ulliide, bare attuma naanaa taman s'uuggiide, eek'aw yarshsheedda.

⁴ Akaazi Asay goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan, deretuwaan huup'iyaaninne daashsha mitsaa ubbaa garssan yarshshuwaa yarshsheeddanne is'aanaa c'uwayeedda.

⁵ Hewaa diraw, Med'inaa Goday Aa S'oossay Aa Sooriyaa kaatiyaa kushiyaa aatsi immeedda. Unttunttu Aa s'ooniide, Aa asaappe daro asaa omoodiide, Damask'k'o afeedino. K'aykka S'oossay Aa Israa'eeliyaa kaatiyaa kushiyaw aatsi immina, kaatii iita shochchaa shoc'eedda.

⁶ Yihudaa Aasi Med'inaa Godaa parenttu mayza aawotuwaa S'oossaag geeda diraw, Ramaaliyaa na'ay Paak'uh Yihudaa olanchchatuwaappe s'eetanne laatamu sha'a mino asatuwaa itti gallassi wod'eedda.

⁷ Efireema zariyaa gidiyaa mino olanchchay Ziikiri kaatiyaa na'aa Ma'iseeya, kaatiyaa gollew aawotiyaa Azirik'aamanne kaatiyaa kaalliide

de'iyaa Elk'k'aana wod'eedda.

⁸ Israa'eeliyaa Asay barenttu dabbatuwaappe laa"u s'eetu sha"a mac'c'a asaa, attuma naanaanne mac'c'a naanaa omoodeeddino; k'ay unttunttu loytsi daro omooduwaa akkiide, Samaariyaa afeedino.

Timbbitiyaa Odiyaa Odeedda

⁹ Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odiyaa Odeedda giyaa itti bitanii Samaariyaan de'ee. Odeedi Samaariyaa yiyyaa olanchchatuwaanna gaketanaw kesiide, hawaadan yaageedda; «Be'ite, Med'inaa Goday, hinttenttu aawotuwaa S'oossay Yihudaa hank'k'etteedda diraw, hinttenttu kushiyan aatsi immeedda. Shin hinttenttukka saluwaan gakkeedda hank'k'uwaan unttuntta siifeeddita.

¹⁰ Ha"ikka Yihudaa asaynne Yerusaalame Assay hinttenttoo mac'c'anne attuma ayiliyaa gidiide, moodetanaadan k'oppiita. Hinttekka unttunttuwaadan haniide, Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaan naak'k'eeddita gidikkitee?

¹¹ Hewaa diraw, ha"i hinttenttu taani giyaawaa sisite. Med'inaa Godaa hank'k'uu hinttenttu bolla wod'd'eedda diraw, hinttenttu omoodiide k'achcheedda hinttenttu dabbatuwaay yeddiishite» yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Efireema zaratuwaay kaappatuwaappe oyddatuu, Yohanaana na'ay Azaariyaasi, Mashilemoota na'ay Berekii, Shaaluuma na'ay Yihizk'k'enne Hadilaaya na'ay Amaasi olaappe simmeeddawantu bolla denddeeddino.

¹³ Hewaappe, «He omoodetteedda asatuwaa hinttenttu hawaa ahooppe, kase nuuni Med'inaa Godaa bolla ootseedda nagaraanne naak'uwaa bolla hara naak'uwaa gujjiita. Nu naak'uu kasekka dari utteedda diraw, Israa'eeliyaa bolla S'oossaan hank'kuu wod'd'eedda» yaageeddino.

¹⁴ Hewaa diraw, olanchchatuu omoodetteedda asatuwaanne omoodetteedda miishshaa kaappatuu sintsaaninne kumentsaa shiik'uwaa sintsan sheed'd'eeddo.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, suntsay hawaappe k'ommonna s'aafetteedda asatuu denddi ek'kiide, omoodetteedda asatuwaa akkeeddino. Unttunttu giddon kallo de'iyaawantta omoodetteeddawaappe mayzeeeddino; Unttunttu he asatoo mayuwaanne c'aammaa immeeddino. K'ay unttunttu mizeeddinonne ushsheddino; unttunttu madutsaakka zayitiyaa okkeeddino. Unttunttu giddon daabureedda ubbatuwaa hariyaa togissiide, unttunttu ishatuwaakko, zambbay de'iyaan Yaarikko katamaa aheeddino. Hewaappe guyyiyaan, unttunttu Samaariyaa simmeeddino.

*Akaazi Asoore Kaatiyaa Maaduwaa
Oochcheedda (2 Kat. 16:7-9)*

¹⁶ He wode Kaatii Akaazi Asoore kaatii barena maaddanaadan kiitaa kiitteedda.

¹⁷ Ayaw gooppe, Eedooma asatuu laa'entsuwaa Yihudaa bolla mayyiide, daro asaa omoodiide afeedino.

¹⁸ Piliss's'eema asatuu k'ay Yihudaa bargguwaanne Neegeeba woran de'iyaan katamatuwaa olettiide Beeti-Shemesha,

Ayaaloona, Gaderoota, Sookko, Timina, Giimizonne unttunttu yuushshuwaan de'iyyaa mootsatuwaa mayyi oyk'k'iide, yaan de'eeddino.

¹⁹ Yihudaa Kaatii Akaazi Yihudaa asaa nagaraa oosisseedda gishshawunne Med'innaa Godaw ammanettibeenna diraw, Med'innaa Goday Yihudaa kawushsheedda.

²⁰ Hewaa diraw, Asoore Kaatii Tigilaati-Paleseeri Akaazakko yiide, Aa tuggayeeddappe attina maaddibeenna.

²¹ Akaazi Med'innaa Godaa Geeshsha Golliyaappe, kaatiyaa golliyaappenne asaa kaappatuwaappe darobaa akkiide, Asoore kaatiyaw immeedda. Shin hewaa ootseeddawekka Aa ayinne go"ibeenna.

Akaaza Nagaraa

²² Kaatii Akaazi bare huup'iyaw bare tuggaa wode Med'innaa Godaw ammanettena hanotaa kasewaappe gujji gujjiide beedda.

²³ Barena s'ooneedda Damask'k'o s'oossatoo yarshshiidde, «Sooriyaa kaatetuwaan s'oossatuu unttunttu maaddeedda diraw, taanakka unttunttu maaddanaadan taani unttunttoo yarshshana» yaageedda. Shin he s'oossatuu aasinne Israa'eeliyaa asaa ubbwaw bashshaa aheeddino.

²⁴ Akaazi Med'innaa Godaa Geeshsha Golliyaa shaluwaa ubbaa itti sa'aa shiishshiide kinchchereetseedda. S'oossa Geeshsha Golliyaa penggetuwaa gorddeedda. Yaatiide Yerusaalamen ubbasaan barew yarshshiyaa sa'aa esseedda.

²⁵ Akaazi hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayanaw Yihudaan de'iyyaa katamatuwaa ubbaan

goynniyaa d'ok'k'a sa'aa med'd'eedda. Yaatiide Med'inaa Godaa bare aawotuwaa S'oossaa hank'k'etseedda.

²⁶ Akaazi haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay koyroppe wurssetsaa gakkanaw Yihudaa Kaatetuunne Israa'eeliyaa Kaatetuwaan Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁷ Akaazi hayk'k'iidde, bare mayzzan gake-teedda. Yerusaalame kataman Aa moogeed-dino; shin Israa'eeliyaa kaatetuwaan makkaanan moogibeykkino. Aa sa'aan Aa na'ay Hizk'k'iyaa se kaateteedda.

29

Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyaa se

(*2 Kat. 18:1-3*)

¹ Hizk'k'iyaa se kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yerusaalamen laata-manne udduppun laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Abiiya; Aa Zakkaraasa naatto.

² Aa mayza aawuu Daawite ootseeddawaadan, Hizk'k'iyasikka Med'inaa Godaa sintsan suure-baa ootseedda.

Geeshsha Golliyaa Geeshshussaa

³ Hizk'k'iyaa se bare kaateteedda koyro laytsan, koyro aginaan, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa penggetuwaa dooyyiide ooratseedda.

⁴ K'eesetuwaanne Leewatuwaan ahissiide, Geeshsha Golliyaw away doliyaa baggana de'iyyaa dabaaban shiishsheedda.

⁵ Hawaadan yaageedda; «Leewatoo, taani giyaawaa sisite! Ha'i hinttenttu huup'iyaw

geeyite; Med'inaa Godaa hinttenttu aawotuwaa S'oossaa Geeshsha Golliyaakka geeshshite. Geeshsha Golliya tunissiyaabaa ubbaa diggite.

⁶ Ayaw gooppe, kase nu aawotuu ammanet-tibeykkino; Med'inaa Godaa nu S'oossaa sintsan iitabaa ootseeddino. Unttunttu Med'inaa Godaa aggiide, S'oossay de'iyaa sa'aappe barenttu deemuwaa wora zaariide, barenttu zokkiyaa aakko zaareeddino.

⁷ Unttunttu k'ay Geeshsha Golliyaa penggetuwaa gorddeeddino; s'omppiyaakka toysseeddino. Geeshsha Golliyaan Israa'eeliyaa S'oossaw is'aanaa c'uwayibeykkino, woy s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshibeykkino.

⁸ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'kuu Yihudaa bollanne Yerusaalame bolla wod'd'eedda. Hinttenttu ayfiyaan hinttenttu be'iyawaadan, S'oossay unttunttu hinttenttoo yashshaa, dagmaanne *Poora!* giyaawaa ootseedda.

⁹ Hewaa gaasuwaan nu aawotuu mashshaan hayk'k'eeddino; nu attuma naanay, nu mac'ca naanaynne nu machatuu omoodetteeddino.

¹⁰ «Med'inaa Godaa hank'kuu ees's'iyaawe nu bollappe kichchana mala, taani Med'inaa Godaana, Israa'eeliyaa S'oossaanna k'aalaac'aak'uwaa c'aak'k'etanaw ta wozanaan k'oppay.

¹¹ Ta naatoo, hinttenttu Med'inaa Godaa sintsan ek'k'iide, aw ootsiyaa oosanchcha gidiide, is'aanaa c'uwayanaadan hinttentta I dooreedda diraw, sheneko gooppite» yaageedda.

¹² He sa'aan de'iyaa Leewatuu hawaappe kaallide s'aafetteeddawantta:

K'ahaata yaraappe Amaasaaya na'aa
Mahaatanne Azaariyaasa na'aa Yuu'eela.

Maraara yaraappe Abddi na'aa K'iisanne Yi-haali'eela na'aa Azaariyaasa.

Gershshoona yaraappe Ziimma na'aa
Yo'aahanne Yo'aaha na'aa Edeena.

¹³ Els's'aafaana yaraappe Shiimiranne Yi'u'eela.

Asaafa yaraappe Zakkaraasanne Mataaniyaa.

¹⁴ Hemaana yaraappe Yih'ielanne Shim'a.

Yidutuuna yaraappe Shamaa'iyaanne
Uuzi'eela.

¹⁵ Unttunttu barenttu dabbottuwaa,
Leewatuwaa, shiishshina, unttunttu ubbaykka
barenttu huup'iyaw geeyeeddino. Kaatii
unttuntta azazina, Med'inaa Godaa higgiyan
s'aafetteeddawaadan unttunttu Med'inaa Godaa
Geeshsha Golliyaa geeshshussaa doommeeddino.

¹⁶ Hewaa diraw, k'eestuu Med'inaa Godaa
Geeshsha Golliyaa geeshshanaw giddo geleed-dino;
Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa giddon
de'iyyaa tunabaa ubbaa kessiide, Med'inaa Godaa
Geeshsha Golliyaa dabaabaa aheeddino. Lee-watuu
akkiide, K'ediroona Zanggaaraan oleed-dino.

¹⁷ Unttunttu koyro aginaan, koyro
gallassi Geeshsha Golliyaa geeshshiyaawaa
doommeeddino; he aginaw hosppuntsa gallassi
Med'inaa Godaa baranddaa gakkeeddino. Hara
hosppun gallasan Med'inaa Godaa Geeshsha
Golliyaa geeshsheeddino. Koyro aginaw
tammanne usuppuntsa gallassi unttunttu he
oosuwaa poleeddino.

18 Hewaaappe guyyiyaan, unttunttu Kaatiyaa Hizk'k'iyaasakko geliide, «Nuuni Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ubbaa, s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa saanne he yarshshiyaa sa'aan go'ettiyaan shaluwaa ubbaa, ukitsaa s'arap'p'eezaanne he s'arp'p'eezan de'iyyaa miishshatuwaa ubbaa geeshsheeddo.

19 K'ay Kaatii Akaazi kaatetiide de'iyyaa wode, S'oossaw ammanettennan aggiide, afeedda shaluwaa ubbaa nuuni zaariide geeshsheeddo. Be'a, nuuni geeshsheedda miishshay ubbay Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa sintsan de'ee» yaageeddino.

20 Kaatii Hizk'k'iyaase wonttetsa gallassi guuran denddiide, katamaa kaappatuwaa shiishshiide, unttuntunna ittippe Med'inaa Godaw Geeshsha Golliyaa beedda.

21 Unttunttu kawutetsaa diraw, Geeshsha Golliyaa dirawunne Yihudaa asaa diraw, laappun korumatuwaa, laappun dorssaa orggetuwaa, laappun dorssaa maratuwaanne k'ay laappun deeshsha orggetuwaa nagaraa yarshshoo aheeddino. Aaroona zeretsaa gidiyyaa k'eestuu, Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aan hewantta yarshshanaadan kaatii azazeedda.

22 K'eestuu korumatuwaa shukkiide, unttunttu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'c'afeeddino. K'ay dorssaa orggetuwaa shukkiide, unttunttu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'c'afeeddino. K'aykka dorssaa maratuwaa shukkiide, unttunttu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'c'afeeddino.

23 Nagaraa yarshshoo haniyaa deeshsha orggetuwaa kaatiyaa sintsanne shiik'eedda asaa sintsa aheeddino; ahina unttunttu ubbay barenttu kushiyaa deeshshatuwaa bolla wotseeddino.

24 K'eestuu deeshshatuwaa shukkiide, Israa'eeliyaa asaa ubbaa nagaray atto geetettanawaa mala, unttunttu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bolla yarshsheeddino. Ayaw gooppe, kaatii unttunttu s'uuggiyaa yarshshuwaanne nagaraa yarshshuwaa yarshshanaadan azazeedda dirassa.

25 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday kaatiyaw nabiyyaa Gaade baggananne timbbitiyyaa odiyaa Naataana baggana Kaatiyaa Daawita azazeedda azazuwaa Hizk'k'iyaase kaalliide, Leewatuwaa daalaa, diitsanne maasink'k'uwaa otsiidde, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyan esseedda.

26 Leewatuu Daawite kase yetsaa yes's'eedda miishshatuwaa oyk'k'ina, k'eestuu k'ay s'urumbbatuwaa oyk'k'iide ek'k'eeddinno.

27 He wode unttunttu s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshanaadan Hizk'k'iyaase azazeedda. S'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaaawe doometeedda wode, s'urumbbatuwaaninne Israa'eeliyaa Kaatiyaa Daawita yetsaa miishshatuwaan Med'inaa Godaw yetsay doometeedda.

28 S'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaaawe pollettana gakkanaw, kumentsaa yaa'ay S'oossaw goynnee; yetsaa yes's'iyaawanttukka yes's'iino; s'urumbbaa punniyaawanttukka punniino.

29 K'eesetuu yarshshuwaa yarshshiyaawaa poleedda wode, kaatiinne aanana de'iayaa Asay ubbay gulbbatiide goynneeddino.

30 Kaatii Daawitenne timbbitiyaa odiyaa Asaafe s'aafeedda galataa mazimuriyaa Med'inaa Godaw yes's'anaadan Kaatii Hizk'k'iyasinnne kaappatuu Leewatuwaan azazeeddino; Leewatuu nashechchan galattiide, gulbbatiide goynneeddino.

31 Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyasase asaa, «Ha'i hinttenttu hinttentta Med'inaa Godaw dummayeeddita. Hinttenttu shiik'iide, yarshshuwaanne galataa yarshshuwaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ahite» yaageedda. Hewaappe guyye shiik'eedda Asay yarshshuwaanne galataa yarshshuwaa aheeddino; k'ay koyeedda asatuu s'uuggiyaa yarshshuwaa aheeddino.

32 He shiik'eedda Asay aheedda s'uuggiyaa yarshshuwaa paydu laappun tammu korumatuwaan, s'eetu dorssaa orggetuwaanne laa"u s'eetu dorssaa maratuwaan; hewanttu ubbay Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshotuwaan.

33 K'ay ittippetetsaa yarshshotuu usuppuun s'eetu korumatuwaanne heezzu sha"a dorssatuwaan.

34 Shin s'uuggiyaa yarshshuwaa ubbaa shukkiide, galbaa k'aaranaw de'iayaa k'eesatuu payduwaan loytsi guutsa. Hewaa diraw, kiitay wurana gakkanawunne hara k'eesatuu barenttu huup'iyaw geeyana gakkanaw, unttunttu dabbottuu, Leewatuu unttuntta maaddeeddino. (Barenttu huup'iyaw geeyiyaawaan Leewatuu

k'eesetuwaappe aad'd'iide ammanettiino.)

³⁵ S'uuggiyaa yarshshuwaa, ittippetetsaa yarshshuwaa handdaanne s'uuggiyaa yarshshuwaanna ittippe yarshshettiyyaa ushshaa yarshshuwaa ubbaa untunttu yarshshiino.

Hewaadan haniide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitay laa'entsuwa doommeedda.

³⁶ Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaasinne Asay ubbay he oosuwaa ellekka polanaadan S'oossay untuntta maaddeedda diraw, loytsi nashetteed-dino.

30

Paasigaa Baalaa Bonchchanaw Giiguwaa

¹ Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa Paasi-gaa Baalaa bonchchanaw, Yerusaalamen de'iaya Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa Israa'eeliyaa Asay ubbaynne Yihudaa Asay ubbay yaanaadan Hizk'k'iyaase kiitteedda; k'ay Efriema asawunne Minaase asaw dabddaabbiyaa s'aafeedda.

² Kaatii, kaappatuunne, Yerusaalamen shiik'eedda Asay ubbay Paasigaa Baalaa laa'entso aginaan bonchchanaw k'ofaa k'achcheeddino.

³ Paydina gidiyaa k'eesatuu barenttu huup'iyaw geeyibeenna dirawunne daro asaykka Yerusaalamen shiik'ibeenna diraw, Asay Paasigaa Aa wodiyaa, koyro aginaan bonchchanaw danddayibeenna.

⁴ He k'ofay kaatiyaanne shiik'eedda asaw lo"o k'ofa gideedda.

⁵ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa Paasigaa Yerusaalamen bonchchanaw

Berssaabheheppe doommiide Daana gakkanaw de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay yaanaadan awaayanaw k'ofaa k'achcheeddino. Ayaw gooppe, ha Paasigaa Baalaabay kase higgiyan s'aafetteeddaadaan daro Asay bonchchibeenna.

⁶ Kaatiinne kaatiyaa kaappatuu azazina, kiitet-teeddawantu Israa'eeliyaa biittaa ubbaanne Yihudaa gadiyaa ubbaa hawaadan yaagiyaa dabddaabbiyaa akkiide afeedino; «Israa'eeliyaa asaw, Asoore gadiyaa kaatetuwaan kushiyaappe kessi akkiide, hinttenttu biittaan atteedda hinttentukko I simmanaadan, hinttentukka Med'inaa Godaakko, Abrahaama, Yisaak'anne Israa'eeliyaa S'oossaakko simmite!

⁷ Barenttu Med'inaa Godaw, barenttu aawotuwaa S'oossaw ammanettibeenna hinttenttu aawotuwaadaaninne hinttenttu ishatuwaadan hanoppite. Hinttenttu eriyaawaadan S'oossay unttunttu wolk'k'aama muruwaa mureedda.

⁸ Hinttenttu Med'inaa Godaw azazettiteppe attina, kase hinttenttu aawotuwaadan hinttenttu morggiyaa gaafissoppite! S'oossay med'inaw geeshsheeda Geeshsha Golliyaa haa yiite. S'oosaa hank'kuu ees's'iyaawe hinttenttu bollappe kichchanaadan, Med'inaa Godaw, hinttenttu S'oossaw, goynnite.

⁹ Hinttenttu Med'inaa Godaakko simmooppe, hinttenttu ishatuwaanne hinttenttu naanay barentta omookeeddawantu sintsan maarotaa demmiide, ha gadiyaa simmana. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hinttenttu S'oossay k'arettiyaawaanne maariyaawaa. Hinttenttu aakko simmooppe, bare sinta hintteppe wora

zaarenna» yaagiyaaawaa.

¹⁰ Kiitetteeddawantu Efireema gadiyanne Minaase biittaa aad'd'iidde, Zaabiloona biittaa gakkanaw katamaappe katamaa beeddino. Shin he katamatuwaan de'iyaa asatuu unttunttu kad'iide, unttunttu bolla miic'c'eeddinonne k'ilic'eeddino.

¹¹ Gidooppenne, Aaseera asatuwaappe, Minaase asatuwaappenne Zaabiloona asatuwaappe amareeda asatuu barentta kawushshiide, Yerusaalamyeedino.

¹² Kaatiinne kaatiyaa oosanchchatuu Med'inaa Godaa k'aalaa maaran azazeeddawaa, Yihudaa Asay itti wozanaan azazettanaadan, S'oossaa kushii Yihudaa asaa bolla de'eedda.

Paasigaa Baalay Bonchchetteedda

¹³ Laa"entso aginaan irshshuu gelibeenna ukitsaa Baalaa bonchchanaw loytsi daro Asay Yerusaalamen shiik'eedda.

¹⁴ Unttunttu denddiide, Yerusaalamen de'iyaa yarshhiyaa sa'aa k'oliide, is'aanaa c'uwayiyaa miishshaa ubbaa diggiide, K'ediroona Zanggaaraan oleeddino.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, laa'entso aginaan, tammanne oyddentso gallassi Paasigaa dorssaa shukkeeddino. Barenttu huup'iyaw geeyibeenna k'eesatuu nne Leewatuu yeellatiide, barenttu huup'iyaw geeyeeddino; yaatiide s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa aheeddino.

¹⁶ S'oossaa asaa gidiyaa Muse higgiyaadan, Geeshsha Golliyaa gidduwaan barenttu sa'aan

sa'aan ek'k'eeddinno; k'eesatuu Leewatuu kushiyaappe akkeedda suutsaa c'ac'c'afeeddino.

¹⁷ He shiik'uwaa giddon geeyibeenna daro asatuu de'iino. Hewaa diraw, paasigaa dorssatuwaa Med'inaa Godaw shukkanaw danddaykkino; Leewatuu unttunttu kotan Paasigaa dorssaa shukkiide Med'inaa Godaw shiisheeddino.

¹⁸⁻¹⁹ Efireema zariyaappe, Minaase zariyaappe, Yisaakoora zariyaappenne Zaabiloona zariyaappe daro asatuu higgii azaziyaawaadan barenttu huup'iyaw geeyibeennawaa gidooppenne, Paasigaa Baalaa meeddino. Hewaa diraw, Kaatii Hizk'k'iyaase unttunttoo woossiidde, «Abeet, asaa ubbaw lo'o Med'inaa Godaw, hawanttu higgii azaziyaawaadan barenttu huup'iyaw geeyibeennawaa gidooppenne, unttunttu new, Med'inaa Godaw, barenttu aawotuwaa S'oossaw goynniino. Hewaa diraw, neeni unttunttoo atto yaaga» yaagiide woosseedda.

²⁰ Med'inaa Goday Hizk'k'iyaasa woosaa sisiide, unttuntta patseedda.

²¹ Yerusaalamen shiik'eenda Israa'eeliyaa Asay irshshuu gelibeenna ukitsaa Baalaa wolk'k'aama nashechchan laappun gallassi bonchcheedda. Leewatuunne k'eesatuu yetsa miishshan yes's'iidde, gallassi gallassi Med'inaa Godaa galatiino.

²² Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaase Med'inaa Godaa kiitan akeekanchcha gidiyyaa Leewatoo haasayiide, unttunttu mintsetseedda.

Asay ubbay ittippetetsaa yarshshuwaa

yarshshiidde, Med'inaa Godaa barenttu aawotuwaa S'oossa galatiidde, miiddinne ushiidde, baalaa laappun gallassi bonchcheeddino.

²³ Kumentsaa yaa'ay baalaa hara laappun gallassaa gujjiide bonchchanaw mayyeedda; Asay laappun gallassi baalaa nashettidde bonchcheedda.

²⁴ Ayaw gooppe, Yihudaa Kaatii Hizk'k'iyaase yarshshuwaa yarshshanaw, sha"a korumatuwaa, laappun sha"a dorssatuwaanne deeshshatuwaa yaa'aw immeedda; k'ay kaappatuu sha"a korumatuwaanne tammu sha"a dorssatuwaa yaa'aw immeeddino. Loytsi daro k'eestuu kka barenttu huup'iyaw geeyeeddino.

²⁵ Kumentsaa Yihudaa yaa'ay, k'eestuu, Lee-watuu, Israa'eeliyaappe yeedda Asay ubbaynne kase Israa'eeliya gadiyaappe yiide, Yihudaa biittan de'eedda Asay ubbay nashetteedda.

²⁶ Daawita na'aa, Israa'eeliya Kaatiyaa Solomone wodiyappe doommina, hachche gakkanaw, Yerusaalamen hawaa malatiyaa baali bonchchetti erenna diraw, Yerusaalamen Asay loytsi nashetteedda.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, k'eestuu nne Lee-watuu denddiide, S'oossay asaa anjjana mala woosseeddino; S'oossay saluwaan, bare de'iyyaa geeshsha sa'aan unttunttu woosaa siseedda.

31

*Kaatii Hizk'k'iyaase Goynnuwaa Hanotaa
Ooratseenda*

¹ Hawe ubbay poletteedda wode, he sa'aan de'iyyaa Israa'eeliya ubbatuu Yihudaa

katamatuwaa biide, de'iyaawaa ubbaa d'ayssana gakkanaw, eek'aa tuussatuwaa kinchchereetseeddino; Asheero giyaa s'oossatti misiliyaa k'ans's'i oleeddino; Yihudaa biittaaninne Biiniyaama gadiyaan ubbaan, k'ay Efibreema biittaaninne Minaase biittan de'iyyaa goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne yarshshiyaa sa'aa laaleeddino. Unttunttu hewantta ubbaa d'aysseeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu katamaa katamaanne barenttu soo soo simmeeddino.

² Hizk'k'iyaase k'eersetuwaanne Leewatuwaa unttunttu oosuwaa maaran c'uguwaan c'uguwaan shaakki esseedda. Unttunttu kiitay s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaan S'oossaw yarshshiyaaawaanne Geeshsha Golliyaa penggiyaan Med'inaa Godaa galatiyaawaanne sabbiyaawaa.

³ Med'inaa Godaa higgiyan S'aafetteeddawaadan guuranne omarssi, Sambbatan, aginay s'eeriya wodiyaaninne baalaa gallassatuwaan yarshshiyaa, s'uuggiyaa yarshshoo koshshiyaa mehetuwaa kaatii bareppe immeedda.

⁴ Med'inaa Godaa higgiyan s'aafetteeddawaadan, k'eestuu nne Leewatuu S'oossaai kiitaa ootsana mala, unttunttoo bessiyaawaa immanaadan Yerusaalamen de'iyyaa asaa kaatii azazeedda.

⁵ Hizk'k'iyaase hewaa azazo saannakka, Israa'eeliyaa Asay katsaappe, woyniyaa eessaappe, zayitiyaappe, matsaa eessaappenne goshshan mokkeeddabaappe s'eeraa S'oossaw darissiide immeeddino; barenttoo de'iyyaa

ubbabaappekka asiraataa Med'inaa Godaw kesseeddino.

⁶ Yihudaa katamatuwaan de'iyaa Israa'eeliyaa asaynne Yihudaa Asay booraappenne dorssaappe asiraataanne Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, dummayi wotseeddawaa ahiide dooreeddino.

⁷ Unttunttu heezzentso aginaan dooretsaa doommiide, laappuntsa aginaan poleeddino.

⁸ Hizk'k'iyaasinne kaappatuu dooretteeddawaa be'eedda wode, unttunttu Med'inaa Godaanne S'oossaa asaa Israa'eeliyaa galateeddino.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaase dooride wotseedda imuwaabaa k'eesetuwaanne Lee-watuwaa oochcheedda.

¹⁰ S'aadook'a yara gidiyaa k'eese ubbatuwaan Kaappuu Azaariyaasi Hizk'k'iyyaasa, «Asay barenttu imuwaan Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ahiyaawaa doommina, nuuni miide kalleeddo. Med'inaa Goday bare asaa anjeeedda diraw, hawe loytsi daruu atteedda» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaase Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyan ayentto minjjiyaa kifletuwaa giigissanaadan asaa azazina Asay giigisseedda.

¹² Asay imuwaan, barew de'iyawaappe asiraataanne S'oossaw dummayi wotseeddawaa ammanetti immiide, he kifletuwaa gelisseeddino. Leewii Konaanii unttunttu bolla suntsettedda; Aa ishay Shim'i Aa kaalliide suntsettedda.

¹³ Kaatii Hizk'k'iyaasinne S'oossaa Geeshsha Golliyan kaappotiyaa Azaariyaasi azazina, Yih'eeli, Azaazii, Nahaati, Asaaheeli, Yaarimooti, Yozabaad, Eli'eeli, Yisimaake,

Mahaatinne Banaayi suntsetteeddino; unttunttu Konaaniyaanne Aa ishaa Shim'a aawotetsaappe garssanna ootsanaw suntsetteeddino.

¹⁴ Leewiyaa Yimina na'ay K'orii, away doliya bagga penggiyaa naagiyaawe, Asay Med'inaa Godaw bare sheniyaan c'oo aheeda imuwaanne dummayi wotseeddawaa akkanawunne shaakki shaakki Immanaw suntsetteedda.

¹⁵ K'eestuu de'iyaa katamatuwaan wogaappe laafa gakkanaw de'iyaa barenttu ishatoo ammanettiide, unttunttu oosuwaadan oosuwaadan shaakki shaakki immanaadan Edeni, Miniyaamini, Iyyaasu, Shamaa'e, Amaarenne Shakaane K'oreppe garssanna suntsetteeddino.

¹⁶ Barenttu c'uguwaan c'uguwaan barenttu kiitaa gallassi gallassi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan ootsiyaawanttoo, laytsay heezuwaa gakkeeddanne heezuwaaappe bolla gideedda attuma asaa ubbaw unttunttu gakkiyaawaa gakkiyaawaa shaakki immeeddino.

¹⁷ Barenttu aawotuwaa gollen gollen paydetti utteedda k'eestatookka immeeddino. K'ay laytsay laatamu gakkeeddanne laatamuwaappe bolla gideedda Leewatoo barenttu oosuwaadan oosuwaadan barenttu c'uguwaan c'uguwaan shaakkite paydeteeddawantu unttunttu gakkiyaawaa shaakki immeeddino.

¹⁸ K'eestuuunne Leewatuu barenttu yeletaadan yeletaadan paydetiyaa wode, unttunttu barenttu guutsa naanatuwaanna, barenttu mac'c'a asat-uwaana, barenttu mac'c'a naanaanne barenttu attuma naanatuwaanna ittippe s'aafetteeddino;

ayaw gooppe, unttunttu ammanettiide, barenttu huup'iyaw geeyeeddino.

¹⁹ K'ay barenttu katamatuwaan yuushshuwaan de'iyaa hentsaa gadetuwaan woy hara katamatuwaan de'iyaa Aaroona yara gideedda k'eesatoo, k'eesatuwaan zariyaa gidiyaa attuma asatuwaappe ubbawunne barenttu yeletaadan paydeteedda Leewatuu ubbaw unttunttu gakkiyaa k'umaa shaakkanaw asatuu suntsetteeddino.

²⁰ Kaatii Hizk'k'iyaase Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan lo"o suurenne tuma gideeddawaa Yihudaa gadiyaa ubbaan ootseedda.

²¹ Hizk'k'iyaase S'oossaa Geeshsha Golliyaw ootseedda oosuwaa ubbaan, higgiyaaninne azazuwaan s'aafetteeddawaadan S'oossaa bare kumentsaan wozanaappe koyowaa diraw, aw ubbabay injeteedda.

32

*Asooretuu Yerusaalame Olanaw Naasseeddino
(2 Kat. 18:13-17; 19:14-19, 35-37; Isa. 36:1-22;
37:8-38)*

¹ Kaatii Hizk'k'iyaase S'oossaw ammanettiide ootseedda ha oosuwaappe guyyiyaan, Asoore Kaatii Sanaakireebe Yihudaa gadiyaa bolla doodeedda; barew oyk'k'anaw k'oppiide, gimbbettu utteedda katamatuwaan dooddeedda.

² Sanaakireebe Yerusaalamen olanaw yeeddawaa Hizk'k'iyaase be'eedda wode,

³ katamaappe karennna goggiyaa pultuwaan haatsaa zeeranaw bare oosanchchatuwaanne

bare mino asatuwaa zoretaa besseedda;
Unttunttu Aa maaddeeddino.

⁴ Hewaa diraw, unttunttu daro asaa shiishshiide, hewaa heeraan de'iyaa pulttuwaa ubbaanne goggiyaa shaafaa bareedino. «Asoore kaatetuu yiide, ayaa haatsaanne demmoppino» yaageeddino.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaase min ootsiide, laaletteedda dirssaa gimbbyyaa ubbaa zaaretsiide gimbbeedda; yaatiide Aa bolla adussa gimbbyyaa gimbbeedda. He dirssaa gimbbyyaappe kare baggana hara dirssaa gimbbyyaa gimbbeedda; k'ay Daawita Kataman de'iyaa Miillo giyaa sa'aa miniseedda. Daro ola miishshaakka gonddalliyaakka med'd'eedda.

⁶ Yaatiide olanchchatuu kaappatuwaa asaa bolla suntseedda; unttunttu ubbaa katamaa penggiyaa ellekka de'iyaa gutaran shiishshiide,

⁷ «Hayyanaa minnite! Asoore kaatiyaanna de'iyawaappe nuunanna de'iyawe aad'd'ee. Hewaa diraw, Asoore kaatiyawunne aanana de'iyaa daro olanchchatoo yayyoppite! Dagammoppite!

⁸ Aanana asaa wolk'k'ay de'ee; shin nuunanna Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna maaddanawunne nuw olettanaw de'ee» yaagiide unttuntta mintsetseedda. Yihudaa Kaatii Hizk'k'iyaase haasayeeddaban Asay minetteedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Asoore Kaatii Sanaakireebe bare olanchchatuu ubbaanna ittippe Laakisha katamaa dooddishin, Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyaasakkonne

Yerusaalamen de'iyaa Yihudaa asaa ubbaakko, oosanchchatuwaa kiitteedda.

¹⁰ Hewenne, «Asoore Kaatii Sanaakireebe, «Hinttentoo, ha dooddetti utteedda Yerusaalame katanaman de'iyaa asatoo, oonan ammanetteeditee?

¹¹ Hizk'k'iyaase hinttentta, «Asoore kaatiyaa kushiyaappe Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna ashshanawaa» yaagee; shin I hinttentta hewaadan baletsiide, koshshaaninne saamuwaan wod'anaw hanee.

¹² Ha s'oossatoo goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne yarshshiyaa sa'aa diggiide, Yihudaanne Yerusaalame asaa, «Hinttenttu itti yarshshiyaa sa'aa sintsan goynnite; k'ay hinttenttu yarshshuwaakka Aa bolla s'uuggite» yaagiyaawe ha Hizk'k'iyaasa gidennee?

¹³ «*Taaninne ta aawotuu hara kawutetsatuu asaa ubbaa bolla ootseeddawaa hinttenttu eribeykkite?* He kawutetsatuu s'oossatuu barenttu gadiyaa ta kushiyaappe ashshanaw danddayeeddino?

¹⁴ Ta aawotuu d'aysseedda ha kawutetsatuu s'oossatuwaan ubbaa giddon bare asaa ta kushiyaappe ashshanaw danddayeeddawe oonee? Yaatina, hinttenttu S'oossay hinttentta ta kushiyaappe woot ashshanaw danddayii?

¹⁵ Hewaa diraw, ha"ikka, Hizk'k'iyaase hinttentta baletsoppo woy hawaadan c'immoppo. Hinttenttu Hizk'k'iyaasa ammanoppite. Ayaw gooppe, Aa asaa ta kushiyaappe woy ta aawotuwaa kushiyaappe, gade asaa s'oossatuu woy kawutetsaa s'oossatuu ashshanaw danddayibeykkino. Yaatina, hewe hinttenttu S'oossay hinttentta ta kushiyaappe ashshanaw

waan danddayii?» yaagee» yaageeddinno.

¹⁶ Sanaakireeba oosanchchatuu Med'etaa Ubbaa Godaa bollanne Aa k'ooma Hizk'k'iyaasa bolla hara c'orabaakka haasayeeddino.

¹⁷ Sanaakireebe k'aykka Med'innaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossa k'ilic'anawunne Aa bolla haasayanaw dabddaabbiyaa s'aafiidde, «Sa'aa bollan de'iyaa kawutetsatuu s'oossatuu barenttu asaa ta kushiyaappe ashshibeennawaadan, Hizk'k'iyaasa S'oossaykka bare asaa ta kushiyaappe ashshenna» yaagiide s'aafeedda.

¹⁸ Sanaakireeba oosanchchatuu katamaa omooddanaw koyiide, dirssaa gimbbyaa bolla utteedda Yerusaalame asaa yashissanawunne dagantsanaw barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, Ibraawetsuwaan unttunttu bolla waasseeddino.

¹⁹ Asaa kushiyan oo seteedda, ha sa'aan de'iyaa hara asatuwaappe s'oossatuwaa bolla haasayiyaawaadan, Yerusaalame S'oossa bollakka haasayeeddino.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Hizk'k'iyaasinne Amoos'a na'ay, timbbitiyya odiyaa Isiyaasi hawaa diraw, S'oossa woosseeddino; unttunttu saluwaa pude waasseeddino.

²¹ Asoore kaatii dunkkaaneedda sa'aan de'iyaa olanchchatuwaa ubbatuwaa, gadaawatuwaanne kaappatuwaa d'ayssiyaa kiitanchchaa Med'innaa Goday kiitteedda. Hewaa diraw, Asoore kaatii kawushiide, bare gadiyaa simmeedda. Simmiide, bare s'oossa golliyaa geleedda wode, Aa naanay Aa he sa'aan mashshaan wod'eeddino.

²² Hewaadan ootsiide, Med'innaa Goday

Hizk'k'iyyaasanne Yerusaalamen de'iyyaa assaa Asoore Kaatiyaa Sanaakireeba kushiyaappenne hara morkkatuwaa ubbatuwaa kushiyaappe ashsheeda; untunttu shooro biittatuwaa ubbabaappe untunttu shemppisseedda.

²³ Daro asatuu Med'inaa Godaw imotaa immeeddino; Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyyaasawukka al'o miishshaa aheeddino. He wodiyappa doommiide, kawutetsaa ubbay Hizk'k'iyyaasa loytsi bonchcheedda.

*Hizk'k'iyyaasa Harggiyaanne Aa Otoruwaa
(2 Kat. 20:1-3, 12-19; Isa. 38:1-3; 39:1-8)*

²⁴ He wode Hizk'k'iyyaase harggiide, hayk'k'ana mateedda; yaatiide Med'inaa Godaa woosseedda. S'oossay aw woosetteedda; Aa patsanaw malaataa immeedda.

²⁵ Shin Hizk'k'iyyaase otoretteedda diraw, S'oossay aw keekeedda keekkatetsaw Aa galatibeenna. Hewaa diraw, Aa bolla, Yihudaa bollanne Yerusaalame bolla Med'inaa Godaa hank'k'uu wod'd'eedda.

²⁶ Gidooppenne, wurssetsan Hizk'k'iyyaase bare otoruwaa aggiide, Yerusaalame asatuwaana ittippe barenatetsaa kawushsheedda. Hewaa diraw, Hizk'k'iyyaasa wodiyaan Med'inaa Godaa hank'k'uu untunttu bolla wod'd'ibeenna.

Hizk'k'iyyaasa Duretetsaanne Bonchchuwaa

²⁷ Hizk'k'iyyaasaw loytsi daro duretetsaynnne bonchchu de'eedda; Hizk'k'iyyaase bare biraw, work'k'aw, al'o shuchchaw, sawoo, gonddalliyawunne hara al'o miishshaa ubbaw miishshaa minjjiya sa'aa kees's'eedda.

²⁸ Katsaa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa wotsiyaa sa'atuwaakka kees'seedda. Dumma dumma mehii ek'k'iyaa ak'otuwaanne dorssaa wudii ek'k'iyaa ak'uwaa ootseedda.

²⁹ S'oossay aw loytsi daro dureetaa immeedda diraw, barew katamatuwaa kees'seedda; dorssaa wudiyaanne mehiyaa wudiyaan daruwaa shiishsheedda.

³⁰ Ha Hizk'k'iyasikka k'ommo baggana de'iyaa Giyoone haatsaa pulttiyyaa zeeriide, Daawita Kata-maw away wulliyaa bagga zaariide, haatsaa yed-deedda. Hizk'k'iyase ootseeddabay ubbay lo"o poletteedda.

³¹ Shin Yihudaa biittan haneedda malalissiyyaa malaataabaa oochchanaw Baabloone mood-diyaawantu kiitteedda asatuu Hizk'k'iyasakko yeedda wode, S'oossay Aa paac'c'anawunne Aa wozanaan de'iyawaa ubbaa eranaw Aa yeddi besseedda.

*Hizk'k'iyasa Hayk'uwa
(2 Kat. 25:20-21)*

³² Hizk'k'iyase haneedda harabaynne S'oossaw I ootseedda lo"o oosuwaabay Amoos'a Na'aa, Timbbitiyyaa Odiyaa Isiyaasa sas'aa Mas'aafaaninne Yihudaa Kaatetuunne Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

³³ Hizk'k'iyase hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; k'ommo baggana de'iyaa Daawita zeretsatuwaa makkaanan Aa moogeeddino. I hayk'k'ina, Yihudaa Asay ubbaynne Yerusaalamen de'iyaa Asay Aa bonchcheeddino. Aa kotan Aa na'ay Minaase kaateteedda.

33

*Yihudaa Kaatiyaa Minaasa
(2 Kat. 21:1-9)*

¹ Minaase kaatetiyaa wode, laytsay aw tammanne laa"^a; I Yerusaalamen ishatamanne ichcheshu laytsaa kaateteedda.

² Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa sintsapape laaggiide kesseedda asatuwaappe de'uwaan wogaa, he sheneyiyaawaak'ulliide, ikka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

³ Minaase bare aawuu Hizk'k'iyaase laaleedda, goynniyaa d'ok'k'a sa'aa zaaretsiide kees'seedda; Ba'aalaw yarshshiyaa sa'atuwaanne Asheero geetettiyaa s'oossatti misiletuwaa med'd'eedda. K'ay saluwaa s'oolinttewaa ubbatookka goynneeddanne unttunttoo ootseedda.

⁴ Med'inaa Goday kase, «Ta suntsay med'inaw Yerusaalamen de'anawaa» yaagi wotseedda Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan Minaase hara s'oossatoo yarshshiyaa sa'aa giigisseedda.

⁵ Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyyaa laa"^u dabaabatuwaan saluwaa s'oolinttetoo ubbaw yarshshiyaa sa'aa giigisseedda.

⁶ Hinnooma Zanggaaraan bare attuma naanaa taman s'uuggiide yarshsheedda. I bare huup'iyawukka bitiyaawaanne muruniyaawaa gidiide, shareechchotuwaanne moytilliya haasayissiyaawantta zoriyaa oochcheedda. Med'inaa Godaa sintsan I daro iitabaa ootsiidde, Aa hank'k'etseedda.

⁷ Hewaapape guyyiyaan, bare med'd'eedda eek'aa misiliyaa S'oossa Geeshsha Golliya

giddon esseedda. He Geeshsha Golii, S'oossay Daawitewunne Aa na'aa Solomonaw, «Israa'eeliyaa zariyaa ubbaa giddoppe taani dooreedda ha Geeshsha Golliyaaninne Yerusaalamen taani ta suntsaa med'inaw s'eesissana.

⁸ Taani Israa'eeliyaa asaa azazeedda azazuwaa ubbaanne Muse baggana imetteedda higgiyaa, wogaanne pirdaa ubbaa untunttu naagiide ootsooppe, taani untunttu mayza aawaatoo immeedda gadiyaappe untunttu k'atamaa shodisikke» yaagi wotseedda Geeshsha Golliyaa.

⁹ Shin Minaase Yihudaa asaanne Yerusaalame asaa baletseedda; yaatina, untunttu Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa sintsAAPPE d'aysseedda derii asaawaappe aad'd'iaya iitaa ootseeddino.

Minaase Bare Nagaraappe Simmeedda

¹⁰ Med'inaa Goday Minaasewunne Aa asaw haasayeedda; shin untunttu Aa haasayaa sisennan is'seeddino.

¹¹ Hewaa diraw, Med'inaa Goday Asoore kaatiyaa ola gadaawotuwaan untunttu bolla dentseedda; untunttu Minaase siid'iyaan dafuwaa aatsiide oyk'k'eeddino; naahaasiyyaa sanssalatan k'achchiide, Baabloone gadiya afeedino.

¹² Minaase tuggateedda wode, Med'inaa Godaa bare S'oossa maaduwaa woosseedda; bare aawotuwaan S'oossa sintsan barenatetsaa loytsi kawushsheedda.

¹³ Minaase S'oossa woosseedda wode, Med'inaa Goday aw woosetteedda; Aa watiwatuwaakka siseedda. Yerusaalamen Aa

kawutetsan zaaretsi wotseedda. Med'inaa Goday S'oossaa giddiyaawaa Minaase hewan ereedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Minaase Giyoone Pulttuwaa ellekka de'iyaasaappe doommiide, Ofeela geetettiya sa'aanna aad'd'iidde biide, Moliyaa Penggiyaa geetettiya penggiyaa gakkanaw, kasewaappe kare baggana hara dirssaa gimbbyiaa gimbbeedda. He gimbpii Daawita Katamaappe away wulliyyaa baggana de'iyaa zanggaaraan de'ee. Yihudaa katamatuwaa ubbaan ola gadaawotuwaa wotseedda.

¹⁵ Allaga s'oossatuwaanne eek'aa misiliyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe diggeedda; Geeshsha Gollii de'iyyaa deriyaa bollanne Yerusaalamen I ootseedda yarshshiyyaa sa'aa ubbaa koliide, he katamaappe kare kessiide oleedda.

¹⁶ Minaase k'ay Med'inaa Godaw yarshshiyyaa sa'aa ooras'sisiide, ittippetetsaa yarshshuwaanne galataa yarshshuwaan an yarshsheedda. Yihudaa asaakka Med'inaa Godaw Israa'eeliyyaa S'oossaw goynnanaadan azazeedda.

¹⁷ Asay goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan yarshshuwaan yarshshiyaawaa aggana d'ayooppekka, untunttu yarshshiyaawe Med'inaa Godaa parenttu S'oossaa s'alalaassa.

Minaase Hayk'uwaan
(2 Kat. 21:17-18)

¹⁸ Minaase haneedda harabay, I bare S'oossaa woosseedda woosaynne Med'inaa Godaa Israa'eeliyyaa S'oossaa suntsan timbbitiyyaa

odiyaawantu aw odeeddabay Israa'eeliyaa
Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

19 K'ay Aa woosaynne S'oossay aw woosetteeddbabay, I ootseedda nagaraynne naak'uu ubbay, Minaase barena kawushshanaappe kase ootseedda goynniyaa d'ok'k'a sa'atuunne Asheeri misiletuwaanne bare goynniyaa eek'atuwaa I esseedda sa'atuu ubbay Timbbitiyaa odiyaawantu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteeddino.

20 Minaase hayk'k'iidde, bare mayzzan gakeeteedda; yaatina, Minaasa Aa kaatiyaa gollen moogeeddino. Aa kotan Aa na'ay Amoone kaateeedda.

Yihudaa Kaatiyaa Amoona
(2 Kat. 21:19-26)

21 Amoone kaatetiyaa wode, laytsay aw laata-manne laa"a; I Yerusaalamen laa"u laytsaa kaateeedda.

22 Aa aawuu Minaase ootseeddawaadan, ikka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Aa aawuu Minaase oosisseedda misiletuu ubbw yarshsheeddanne unttunttoo ootseedda.

23 Shin Aa aawuu Minaase barenatetsaa kawushsheeddawaadan, I barenatetsaa Med'inaa Godaa sintsan kawushshibeenna; Amoone naak'uwaaya yaa yaa darissee.

24 Amoona oosanchchatuu Aa bolla mak'ettiide, Aa kaatiyaa gollen Aa wod'eeddino.

25 Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa asatuu Kaatiyaa Amoona bolla mak'etteedda ubbatuwaa wod'eeddino. Amoona sa'aan Aa na'aa Yoosiyaasa kaateyeeddino.

34

*Yihudaa Kaatiyaa Yoosiyaasa
(2 Kat. 22:1-2)*

¹ Yoosiyaase kaatetiyaa wode, laytsay aw hosp-puna; I Yerusaalamen hattamanne itti laytsaa kaateteedda.

² Yoosiyaase Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda; ushechcha haddirssa geenan, bare mayza aawuwaa Daawita ogiyaan hametteedda.

*Yoosiyaase Eek'aw Goynniyaa Sa'atuwaa
D'aysseedda*

³ I kaateteedda hosppuntsa laytsan biro yalaga de'iidde, bare mayza aawuwaa Daawita S'oossaw goynnanaaw doommeedda; k'aykka I kaateteedda tammanne laa'entso laytsan Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyyaa goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne Asheero giyaa s'oossatti misiletuwaanne massi giigisseeddanne siiliseedda med'd'eedda misiletuwaa d'ayssiyaaawaa doommeedda.

⁴ I ek'k'iide azazina, Ba'aalaw yarshhiyaa sa'aa laaleeddino; unttuttuppe bollanna de'iyyaa is'aanaa c'uwayiyaawanttakka k'ans's'reetseeddino. Asheeri misiletuwaa, massi giigisseedda eek'atuwaanne siiliseedda med'd'eedda misiletuwaa kinchchereetsi liik'issiide, d'iile kesseeddino; yaatiide he d'iiliya untunttoo goynniyaa asatuwaa duufuwaan laaleeddino.

⁵ K'ay Yoosiyaase unttunttu k'eesatuwaa mek'etsaa he yarshhiyaa sa'atuu bollan

s'uuggeedda; yaatiide Yihudaanne Yerusaalame geeshsheedda.

6 Minaase biittan, Efireema biittaaninne Simoona biittan, biide Nifttaaleema gadiyaa gakkanaw de'iyaan katamatuwaanne bayeedda sa'aa ubbaa hewaadan ootsiide geeshsheedda.

7 Yoosiyaase yarshshiyyaa sa'aa laaleedda; Asheeri misiletuwaakka hara eek'aa misiletuwaakka kinchchereetsiide liik'isseedda. Israa'eeliyaa biittan ubbaan is'aanaa c'uwayiyaabatuwaa ubbaa k'ans's'reetseedda. Hewaappe guyyiyaan, Yoosiyaase Yerusaalame simmeedda.

S'oossa Higgiyaa Mas'aafay Beetteedda

(2 Kat. 22:3-20)

8 Yoosiyaase kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan, gadiyanne Geeshsha Golliyaa geeshsheeddawaapte guyyiyaan, Med'inaa Godaa bare S'oossa Geeshsha Golliyaa ooras's'isana mala, As'aaliyaa na'aa Saafaana, Yerusaalame katamaa mooddiyaa Ma'iseeyanne Yo'akaaza na'aa, waanna s'aafiyaa Yo'aaha kiiitteedda.

9 Kiitetteeddawantu k'eese ubbatuwaan kaappuuwaa Hilk'k'iyakkoyeeddino. Penggiyaa naagiyaa Leewatuu Minaasepppe, Efireemappe, atteeda Israa'eeliyaa asaa ubbaappe, Yihudaappe, Biiniyaameppenne Yerusaalamen de'iyaawanttuppe kase shiishshiide, S'oossa Geeshsha Golliyaa aheedda miishshaa Hilk'k'iyaw immeeddino.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, unttunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsisiyyaa kaappatoo immeeddino. Unttunttu Geeshsha Golliyaa ooras's'isanaadaaninne wotsi yeggiide kees's'anaadan oosanchchatoo immeeddino.

¹¹ K'ay Yihudaa kaatetu bayzziseedda Geeshsha Golliyaa loytissanaw he shaluwaan anaas'etunne gimbbyiaawantta mitsaanne shuchchaa shammanaadan immeeddino.

¹² Oosuwaan ootsiyaa asatuu ammanetteedawantta. Unttunttu bolla suntsetteedda oyddu Leewatuu, Maraara yaraappe Yahaatanne Obaadiyaanne, K'ahaataa yaraappe Mashulaamanne Zakkaraasa. Yetaa miishshaa eriyaa Leewatuu ubbay

¹³ tookkiyaa asatuwaa bollanne dumma dumma kiitaa ootsiyaawantu bolla suntsetteeddinno. K'ay hara Leewatuu s'aafetuwaan, kaappatuwaanne penggyaa naagiyaawantta gideeddino.

¹⁴ Unttunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa yeedda shaluwaa kessiyyaa wode, k'eesii Hilk'k'ii Med'inaa Goday Muse baggana immeedda Higgiyaa Mas'aafaa demmeedda.

¹⁵ Hilk'k'ii waanna s'aafiyaa Saafaana, «Taani Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe Higgiyaa Mas'aafaa demmad» yaageedda. He mas'aafaa Saafaanaw immeedda.

¹⁶ Saafaani he mas'aafaa kaatiyaakko ahiide, «Ne oosanchchatuu azazetteedda azazuwaa ubbaa ootsino.

¹⁷ Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyan de'iyyaa shaluwaa wurssi akkiide, ooratsisiyyaa kaappa-

toonne ooratsiyaa oosanchchatoo immeeddino» yaagiide odedda.

18 K'aykka waanna s'aafii Saafaani kaatiyaa, «K'eesii Hilk'k'ii taw mas'aafaa immeedda» yaageedda; Saafaani mas'aafaa kaatiyaa sintsan nabbabeedda.

19 Kaatii higgiyaa k'aalaa siseedda wode, kayy-ottiide bare mayuwaa peed'eedda.

20 Hewaappe guyyiyaan, kaatii Hilk'k'iyaa, Saafaana na'aa Ahik'aama, Mikaaya na'aa Abddoona, waanna s'aafiyaa Saafaananne kaatiyaa oosanchchaa Asaaya hawaadan yaagiide azazeedda;

21 «Biite; biide ta dirawunne Israa'eeliyaaninne Yihudaan atteedawantu diraw, ha beettedda mas'aafaa k'aalaawaa ane Med'inaa Godaa oochchite. Ayaw gooppe, ha mas'aafan s'aafetteedda ubbabaa ootsanaw, nu mayza aawotuu Med'inaa Godaa k'aalaa naagibeenna diraw, nu bolla tigetteedda Med'inaa Godaa hank'uu loytsi daro» yaageedda.

22 Hilk'k'iinne kaatii kiiitteedda asatuu timb-bitiyaa odiyaa Hulddikko beeddino. Huldda Harihaasa na'aa Tiik'iwaa na'aa, Geeshsha Gol-liyaa mayuwaa naagiyaa Shaaluma machato. Aa Yerusaalamen laa'entso shuchchaan de'aaddu. He beedda asatuu iziw ha yewuwaa odeddino.*

23 Huldda unttuntta, «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay, Hinttena taakko kiiitteedda bitaniyaw odite» yaagee.

* **34:22 Shaaluma:** Ibraawetsuwaan Shaalumi Hasiraha na'aa Tok'aata na'aa geetetteedda. 2 Kat. 22:14 s'ella.

24 Med'inaa Goday hawaadan yaagee; ‹Be'ite, Yihudaa kaatiyaa sintsan nabbabetteedda mas'aafan s'aafetteedda iita shek'aa ubbaa, ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla ahana hanay.

25 Unttunttu taana aggiide, hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayeeddino; yaatiide unttunttu bar-enttu kushiyan ootseeddawaan ubbaan taana hank'k'etseeddino. Hewaa diraw, ta hank'k'uu ha sa'aa bolla tigettana; I ubbakka te'ettenna› yaagee.

26 «Med'inaa Godaa oochchanaw hinttentta kiitteedda Yihudaa kaatiyaa hawaadan yaagite; ‹Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay neeni siseedda k'aalaawaa hawaadan yaagee;

27 «Ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla Med'inaa Goday haasayeeddawaa neeni siseedda wode, ne wozanay shuggina, ta sintsan ne huup'iyaa kawushsheedda dirawunne ne mayuwaa peed'aade, ta sintsan yeekkeedda diraw, taani ne woosaa sisaad.

28 Hewaa diraw, taani neena ne mayzzan gat-sana; neeni saro moogettana. Taani ha sa'aa bol-lanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla ahana iitabaa ne ayfii be'enna» yaagee, yaagite» yaagaaddu.

Hewaappe guyye unttunttu biide, ha haasayet-teeddabaa kaatiyaw odeeddino.

*Yoosiyaase S'oossaw Azazettanaw Geppeedda
(2 Kat. 23:1-20)*

29 Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Yoosiyaase kiittiide, Yihudaa c'imatuwaanne Yerusaalame c'imatuwaa ubbaa shiishsheedda.

³⁰ Kaatii Med'inaa Godaw Geeshsha Golliyaa pude kesseedda; Yihudaa Asay ubbay, Yerusaalamen de'iyaa asay, k'eesatuu nne Leewatuu, guutsappe daruwaa gakkaw de'iyaa Asay ubbay aanana ittippe pude keseeddino. Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe beettedda k'aala c'aak'uwaa mas'aafaa k'aala ubbaa kaatii untunttu sisishshin nabbabeedda.

³¹ Hewaappe guyyiyaan, kaatii bare sa'aan ek'k'iide, Med'inaa Godaa ogiyaan hamettanawunne Med'inaa Godaa higgiyaa, Aa wogaanne Aa azazuwaa bare kumentsaa wozanaaninne bare kumentsaa shemppuwaan naaganaw, k'ay ha mas'aafan s'aafetteedda c'ak'k'uwaadan ootsanaw S'oossaa sintsan geppeedda.

³² Yerusaalameninne Biiniyaaman de'iyaa asaa ubbaa he k'aala c'aak'uwaa naaganaadan gefisseedda; Yerusaalamen de'iyaa Asay S'oossaa, barenttu mayza aawotuwaa S'oossaa c'aak'uu giyaawaadan ootseeddino.

³³ Yoosiyaaase Isra'eeliyaa asaw de'iyaa gadiyaappe tunabaa ubbaa diggeedda. Yaan de'iyaa ubbatuu Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, ootsanaadan ootseedda. Yoosiyaaase de'eedda laytsaa ubbaan, untunttu Med'inaa Godaa barenttu mayza aawotuwaa S'oossaa kaalliyaaawaa aggibeykkino.

35

*Yoosiyaaase Paasigaa Baalaa Bonchcheedda
(2 Kat. 23:21-23)*

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yoosiyaase Yerusaalamen Med'inaa Godaw Paasigaa Baalaa bonchcheedda. Koyro aginaan tammanne oyddentso gallassi Paasigaa dorssaa maraa shukkeeddino.

² Yoosiyaase k'eesetuwaattunttuaan kiitan kiitan suntseedda; untunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitaan mintsetseedda.

³ Med'inaa Godaw geeshsha gidiide, Israa'eeliyaa ubbaa tamaarissiyyaa Leewatuwaattunttu I hawaadan yaageedda; «Geeshsha Taabootaa Daawita na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Solomone kees'iseedda Geeshsha Golliyaaan wotsite. Hawaappe sintsan Taabootaa hinttenttu hashiyaan tookkanaw koshshenna. Ha"ikka S'oossaw, hinttenttu Med'inaa Godawunne, Aa assaa Israa'eeliyaw ootsite.

⁴ Israa'eeliyaa Kaatii Daawitenne Aa na'ay Solomone s'aafowaadan, hinttenttu c'uguwaan c'uguwaaninne hinttenttu aawotuwaa gollen gollen hinttentta giigissite.

⁵ «Hinttenttu Leewatuu hinttenttu dabbottuwaa, Israa'eeliyaa zaratuwaa yaratuwaa maaddana mala, hinttenttu yaran yaran shaakettiide, Geeshsha Golliyaa gidduwaan ek'k'ite;

⁶ Paasigaa dorssaa maratuwaakka shukkite. Hinttenttu huup'iyawukka geeyite; Med'inaa Goday Muse baggana haasayeedda k'alaa untunttu ootsanaadan hinttenttu dabbotoo dorssaa maratuwaa giigissite» yaageedda.

⁷ Yoosiyaase Paasigaa yarshshoo hananaadan he sa'aan de'iyyaa asaw hattamu sha'a dorssaa

maratuwaanne deeshsha maratuwaa immeedda; k'ay heezzu sha"^a korumatuwaakka immeedda. Hawantta ubbaa kaatii bare wudiyappe immeedda.

⁸ Kaatii suntseedda kaappatuukka asaw, k'eersetuwunne Leewatoo barenttubaa barenttu sheniyaan immeeddino. S'oossa Geeshsha Golliyaa kaappatuu Hilk'k'ii, Zakkaraasinne Yihieeli Paasigaa yarshshoo haniyaa laa"^u sha"^{anne} usuppun s'eetu dorssaa maratuwaanne deeshsha maratuwaa k'eestoo immeeddino; k'ay heezzu s'eetu korumatuwaakka immeeddino.

⁹ Leewatuu kaappatuu Konaaniinne Aa ishatuu Shamaa'enne Nataani'eeli, k'ay Hashaabii, Yi'i'eelinne Yozabaad Paasigaa yarshshoo haniyaa ichcheshu sha"^a dorssaa maratuwaanne deeshsha maratuwaa Leewatoo immeeddino; k'ay ichcheshu s'eetu korumatuwaakka immeeddino.

¹⁰ Paasigaa Baalaw ubbabay giigeedda; kaatiyaa azazuwaadan k'eestuu barenttu sa'aan sa'aan, Leewatuukka barenttu c'uguwaan c'uguwaan ek'k'eeddino.

¹¹ Paasigaa dorssaa maratuu shukettiyaan wode, Leewatuu galbbaa k'aarishin, k'eisetu suutsaa akiide, yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'afeeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, s'uuggiyaa yarshshoo giigeedda dorssatuwaa ashuwaa Leewatuu bare golliyaa asan asan shaaketti utteedda Israa'eeliyaan zaratuwaa yaratoor immeeddino. Leewatuu hewaa immeeddawe Muse mas'aafan s'aafetteeddawaadan Asay Med'inaa Godaw yarshshanaassa. Unttunttu korumatuwaakka hewaadan ootseeddino.

13 Leewatuu wogay azaziyaawaadaan shuketteedda Paasigaa dorssaa maratuwaa ashuwaa taman s'iis's'eeddino; geeshsha yarshshotuwaa s'aaruwaan, otuwaaninne disttiyaan doysseeddino. Yaatiide ka"eeddawaa Israa'eeliyaa zaratuwaa yaratuu ubbaw ellekka shaakki shaakki immeeddino.

14 Hewaappe guyyiyaan, Leewatuu barenttuwunne Aaroona zeretsaa gidiya k'eesatoo Paasigaa yarshshuwaa giigisseeddino. Ayaw gooppe, he k'eesatuu s'uuggiyaa yarshshuwaanne mod'd'uwaa yarshshuwaa yarshshiidde, k'ammaa gakkanaaw ootsino.

15 Daawite, Asaafe, Hemaaninne kaatiyaw timbbitiyaa odiyaa Yidutuuni kase azazeed-dawaadaan, Asaafa yaratuu, mazimuriyaa yes's'iyaawanttu barenttu sa'aan de'iino. Penggiyaa naagiyaawanttukka barenttu naagiya penggiyaa penggiyaa naagiino. Unttunttu dabbotuu, Leewatuu unttunttoo giigisseeda diraw, unttunttu barenttu kiitaa agibeykkino.

16 Med'inaa Godaw ootsiyaa kiitay ubbay, Paasigaa Baalaa bonchchiyaawenne s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshiyyaa sa'aa bolla yarshshiyyaawe, Kaatii Yoosiyaase azazeeddawaadaan haniide, he gallassi giigeedda.

17 Hewan shiik'eedda Israa'eeliyaa Asay he gallassi Paasigaa Baalaa bonchcheedda; unttunttu irshshuu gelibeenna ukitsaa Baalakka laappun gallassi bonchcheeddinno.

¹⁸ Timbbitiyaa odiyaa Sammeela wodiyappe doommina, hewaa mala Paasigaa Baalay Israa'elan bonchchetti erenna. Yoosiyaase, k'eestuu nne Leewatuu, he koshiyan shiik'eedda Yihudaa asay, Israa'eeliyaa Asay ubbaynne Yerusaalamen de'iyyaa Asay bonchcheeddawaa mala Paasigaa Baalaa kase Israa'eeliyaa kaatetuwaappe bonchcheeddawe ittuunne baawa.

¹⁹ Ha Paasigaa Baalay Yoosiyaase kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan bonchchetteedda.

*Yoosiyaasa Kawutaa Wurssetsaa
(2 Kat. 23:28-30)*

²⁰ Ha ubbaappe guyyiyaan, Yoosiyaase Geeshsha Golliyaa giigisseedda wode, Gibs'e Kaatii Nakoy Efiraas'iisa Shaafaa ellekka de'iyyaa Karkkamiisha giyaa kataman olettanaw beedda. Yoosiyaase Aa te'anaw kesseedda.

²¹ Shin Nakoy Yoosiyaasakko asaa kiittiide, «Yihudaa kaatiyaw, taananne neena walassiyaw aye? Taani yeeddawe ta morkkatuwaa olanaassappe attina, neena olanaassa gidenna. Ta morkkatuwaa taani ellekka olanaadan S'oossay taana azazeedda. S'oossay neena d'aysennaadan, taananna de'iyyaa S'oossaanna gaaddatiyaawaa agga» yaageedda.

²² Gidooppenne, Yoosiyaase S'oossay Nako bag-gana odeeddawaa sisennaaninna guyye simmen-naan is's'eedda. Morkketuu barena erenna mala, bare kawutetsaa mayuwaa laammeedda; Magido dembbaa olettanaw geleedda.

²³ Wonddaafiyyaa asatuu Kaatiyaa Yoosiyaasa dukkiide c'addeeddino. Kaatii bare k'oomatoo,

«Taani loytsi c'adettaad; taana olaa giddoppe kessite» yaageedda.

24 K'oomatuu Yoosiyaasa paraa gaariyaappe dentsiide, aw de'iyyaa laa'entso paraa gaariyan wotsiide, Aa Yerusaalame aheeddino. I yaan hayk'k'eenda; bare mayza aawotuwaa makkaanan moogetteedda. Yihudaa asaynne Yerusaalame Asay ubbay aw yeekkeedda.

25 Ermaasi Yoosiyaasaw zilaaliyaa zilaassaa kessiide s'aafeedda; yeekuwaa yeekkiyaa mac'c'a asatuunne attuma asatuu Yoosiyaasa k'oppi k'oppiide yeekkiyaa wode, ha Ermaasi kesseedda zilaassaa zilaaliyaawe Israa'eeliyaa biittan woga gideedda. He zilaassay Israa'eelatuu Yeekuwaa Zilaassaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

26 Yoosiyaase haneedda harabay, Med'inaa Godaa higgiyan s'aafetteeddawaadan I ootseedda lo'o oosuwaabaynne

27 koypoppe wurssetsaa gakkaw I poleed-dabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuunne Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

36

Yihudaa Kaatiyaa Yo'akaaza

(*2 Kat. 23:30-35*)

1 Hewaappe guyyiyaan, he biittaa Asay Yoosiyaasa na'aa Yo'akaaza dooreeddino; Aa aawuwaa sa'aan Yerusaalamen kaateyeeddino.

2 Yo'akaazi kaatetiyyaa wode, laytsay aw laata-manne heezza; I Yerusaalamen heezzu aginnaa kaateteedda.

3 Hewaappe guyyiyaan, Gibs'e kaatii Yo'akaaza Yerusaalame kaatetetsaappe wotseedda; heezzu

sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyyaa s'agaraa biraanne hattamanne oyddu kiilo giraame dees'iyyaa work'k'aa Yihudaa asaa giiris-seedda.

⁴ Gibbs'e kaatii Yo'akaaza ishaa Eliyaak'iima Yihudaa bollanne Yerusaalame bolla kaateyeedda; Aa suntsaa Yo'aak'eema yaagiide laammeedda. Yaatiide Yo'aak'eema ishaa Yo'akaaza Gibbs'e afeedda.

*Yihudaa Kaatiyaa Yo'aak'eema
(2 Kat. 23:36–24:7)*

⁵ Yo'aak'eemi kaatetiyaa wode, laytsay aw laata-manne ichchesha; I Yerusaalamen tammanne itti laytsaa kaateteedda. Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan iitabaa ootseedda.

⁶ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore Aa olet-tiide, Baabloone afanaw nahaasiyaa sanssalatan k'achcheeda.

⁷ Naabukadanas'oore k'ay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe shaluwaa akkiide, Baabloone afiide, bare kaatiyaa gollen wotseedda.

⁸ Yo'aak'eemi haneedda harabay, I ootseedda tunabaynne I ootseedda iitabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetunne Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. I hayk'k'ina, Aa kotan Aa na'ay Yo'aakiine kaateteedda.

*Yihudaa Kaatiyaa Yo'aakiina
(2 Kat. 24:8-17)*

9 Yo'aakiine kaatetiyyaa wode, laytsay aw hosp-puna; I Yerusaalamen heezzu aginanne tammu gallassaa kaateteedda. Med'inaa Godaa sintsan I iitabaa ootseedda.*

10 Laytsay laamettiyyaa wode Kaatii Naabukadanas'oore asaa kiittiide, Yo'aakiinanne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyyaa al'"o miishshatuwaan aanaana ittippe Baabloone ahiseedda. Yaatiide Aa aawuwaa ishaa Sedek'iyaasa Yihudaa bollanne Yerusaalame bolla kaateyeedda.

Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaasa

(2 Kat. 24:18-20; Erm. 52:1-3)

11 Sedek'iyaasi kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatamanne itta; I Yerusaalamen tammanne itti laytsaa kaateteedda.

12 Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan I iitabaa ootseedda; k'ay Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyyaa odiyaa Ermaasa sintsan barena kawushshibeenna.

Yerusaalame Kunddetsaanne Asay Baabiloonne Omoodettussaa

(36:13-23; 2 Kat. 25:1-21; Erm. 52:3-11)

13 Sedek'iyaasi ammanettanaadan barena S'oossaa suntsan c'aak'k'etseedda Naabukadanas'oora bolla makkaleedda. Med'inaa Godaakko Israa'eeliyaa S'oossaakko simmiyaawaa aggiide, bare morggiyaa zoozisseedda; bare wozanaakka muumisseedda.

* **36:9 Hosppuna:** Laytsay aw hosp-puna woy tammanne hosp-puna. 2 Kat. 24:8 s'eella. **36:10** Erm. 22:24-30; 24:1-10; 29:1-2; 37:1; Hiz. 17:12, 13 **36:11** Erm. 27:1-22; 28:1-17 **36:13** Hiz. 17:15

14 K'ay Yihudaa asaynne unttunttu kaaletsiyaa k'eestuu, ubbakka ammanettennawantta gideeddino. Unttunttu hara kawutetsaa Asay ootsiyaa sheneyiyaa oosatuwaa k'ulliide, Med'inaa Goday Yerusaalamen geeshsheedda Aa Geeshsha Golliyaakka tunisseeddino.

15 Med'inaa Goday, unttunttu mayza aawotuwaa S'oossay bare asawunne bare Geeshsha Golliyaw k'arettiyyaa diraw, bare timbbitiyyaa odiyaawantta unttunttoo zaari zaariide kiiitteedda.

16 Shin Med'inaa Godaa hank'k'uu unttunttu bolla wod'd'anawaa gakkanawunne unttunttoo kessi akkiyaa sa'ay d'ayana gakkanaw, unttunttu S'oossay kiiitteeddawantu bolla k'iliic'eeddino, Aa k'alaa kad'eeddinonne timbbitiyyaa odiyaawantu bolla miic'c'eeddino.

17 Hewaa diraw, S'oossay Baabloonone kaatiyaa unttunttu bolla dentsiide aheedda. Yaatina unttunttu yalaga attuma asaa Geeshsha Golliyaa giddon mashshaan wod'eedda; yalaga attuma asatoo, woy geelayotoo, woy c'imato, k'arettennaan, S'oossay unttunttu ubbaa Naabukadanas'oora kushiyan aatsiide immeedda.

18 Baabloonone kaatii S'oossa Geeshsha Golliyan de'iyyaa miishshatuwaa ubbaa, daruwaanne laafa, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyan de'iyyaa miishshaa, kaatiyaa miishshanne Aa oosanchchatuu miishshaa ubbaa akiide, Baabloonone afeedda.

19 Hewaappe guyyiyaan, Baabloonone olanchchatuu S'oossa Geeshsha Golliyaa taman

s'uuggiide, Yerusaalame dirssaa gimbbiyaakka laaleeddino. Kaatiyaa golliyaa ubbaa taman s'uuggiide, yaan de'iyyaa al'o shaluwaa ubbaa d'aysseeddino.

20 Kaatii mashshaappe palahiide atteed-dawantta omooddiide Baabloonafeedda. Parsse kawutetsay wolk'k'aamana gakkanaw, unttunttu aawunne Aa naanaw k'oomaa gideeddino.

21 Hewan Med'inaa Goday timbbitiyyaa odiyaa Ermaasa baggana odedda k'aalay poletteedda. Wurssetsan biittay laappun tammu laytsaa kumentsaa Asay baynna sa'aa gidiide shemppeedda; hewenne, laappuntsa laappuntsa laytsaa Sambata ootsiide, gadiyaa shemppissiyaawaa Asay ageeda gishshassa.

*K'iroose Ayhudatuu Simmanaadan Azazeedda
(Izr. 1:1-4)*

22 Parsse Kaatii K'iiloosi kaateteedda koyro laytsan, timbbitiyyaa odiyaa Ermaasa baggana Med'inaa Goday haasayeeddawa poleedda. Parsse Kaatii K'iiloosi bare kawutetsaa giddon ubba saan hawaadan yaagiide awaayanaadaaninne s'aafide wotsanaadan Med'inaa Goday Aa ayaanaa dentsetseedda;

23 «Parsse Kaatii K'iiloosi hawaadan yaagee; ‹Med'inaa Goday, saluwaa S'oossay ha sa'aa kawutetsatuwaa ubbaa taw immeedda; k'ay Yihudaan de'iyyaa Yerusaalamen taani aw Geeshsha Golliyaa kees's'anaadan taana suntseedda. Med'inaa Godaa asaa gideedda

2 Oduwaa 36:23

cxxxiv

2 Oduwaa 36:23

ooninne yaa bo. Med'inaa Goday Aa S'oossay
aanana gido!» yaagee» yaageedda.

**Geeshsha Mas'aafaa
The Holy Bible in the Dawuro language of Ethiopia,
Latin script**

copyright © 2024 The Word for the World International

Language: (Dawro)

Contributor: The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 May 2025 from source files dated 1 May 2025

e663db08-d959-5a91-aa50-cd0737b1040c